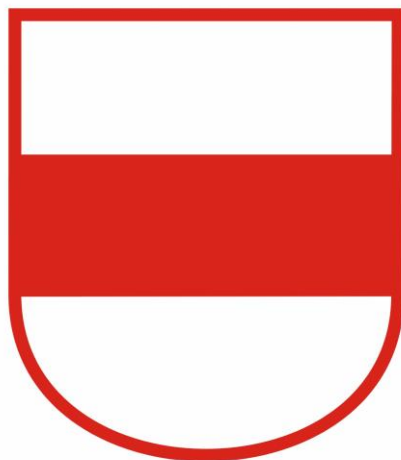

Gmina Wyszków

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO**

**Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Wyszków
na lata 2015 – 2018
z perspektywą do roku 2022**

Wyszków, 2015 r.

SPIS TREŚCI:

I.	INFORMACJE WSTĘPNE.....	4.
II.	PODSTAWA OPRACOWANIA.....	5.
III.	INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	5.
IV.	PRZEDMIOT OPRACOWANIA I POŁOŻENIE TERENÓW ANALIZY.....	8.
V.	POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	9.
VI.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA.....	16.
VII.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU I ZAKRESU PROBLEMOWEGO „PROGRAMU...”.....	18.
VIII.	OCENA „PROGRAMU” W ZAKRESIE ZASAD OCHRONY ŚRODOWISKA.....	19.
IX.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	22.
X.	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA.....	24.
	1. ZAGOSPODAROWANIE TERENU.....	24.
	2. RZEŻBA TERENU, BUDOWA GEOLOGICZNA, GLEBY.....	25.
	3. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE.....	27.
	4. SUROWCE MINERALNE	29.
	5. WARUNKI KLIMATYCZNE OGÓLNE I TOPOKLIMATU LOKALNEGO.....	29.
	6. SZATA ROŚLINNA.....	30.
	7. ŚWIAT ZWIERZĘCY.....	33.
	8. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE.....	34.
	9. OBSZARY PRZEWIDZIANE DO OCHRONY.....	49.
	10. OBSZARY CHRONIONE W OTOCZENIU REGIONALNYM GMINY OZORKÓW-DO 10 KM.....	51.
XI.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU „STUDIUM..”. OCENA STANU ŚRODOWISKA, JEGO ODPORNOŚCI NA DEGRADACJĘ ZDOLNOŚCI DO REGENERACJI.....	53.
	1. POWIETRZE I HAŁAS.....	53.
	2. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE.....	55.
	3. ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z NIEBEZPIECZEŃSTWEM WYSTĄPIENIA SYTUACJI AWARYJNEJ ORAZ SZKODY W POWIERZCHNI ZIEMI.....	57.
	4. ZAGROŻENIA NATURALNE.....	57.
	5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY.....	58.
XII.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA ŚRODOWISKO.....	61.
	1. OCENA PRZEWIDYWANYCH PRZEKSZTAŁCEŃ ŚRODOWISKA.....	61.
	1.1. POWIERZCHNIA ZIEMI.....	61.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WYSZKÓW NA
LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022”**

1.2.	WARUNKI WODNE.....	62.
1.3.	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA.....	63.
1.4.	SZATA ROŚLINNA, GRZYBY, ŚWIAT ZWIERZĘCY.....	63.
1.5.	OBSZARY EUROPEJSKIEJ SIECI EKOLOGICZNEJ NATURA 2000	64.
1.6.	INNE OBSZARY PRZYRODNICZE PRAWNIE CHRONIONE USTANOWIONE.....	66.
1.7.	POWIETRZE ATMOSFERYCZNE, KLIMAT AKUSTYCZNY.....	67.
1.8.	WARUNKI KLIMATYCZNE.....	68.
1.9.	ZDROWIE LUDZI.....	69.
1.10.	DOBRA MATERIALNE.....	69.
1.11.	DOBRA KULTURY	69.
2.	OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PROGRAMU OCHRONY.....	69.
XIII.	ROZWIĄZANIA MAJĄC NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIA NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	77.
XIV.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU.....	78.
XV.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWANIA DOKUMENTU.....	78.
XVI.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCII WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY, BIORĄC POD UWAGĘ CELE I GEOGRAFICZNY ZASIĘG DOKUMENTU ORAZ CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	90.
XVII.	STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	90.
XVIII.	WNIOSKI KOŃCOWE.....	95.

I. INFORMACJE WSTĘPNE

Zgodnie z ustawą, Prawo ochrony środowiska, art. 17 i art. 18, organ wykonawczy gminy w celu realizacji polityki ekologicznej państwa sporządza gminny program ochrony środowiska, który następnie jest uchwalany przez Radę Miejską. Projekty gminnego programu ochrony środowiska podlegają strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko oraz zaopiniowaniu przez organ wykonawczy powiatu.

Programy ochrony środowiska przyjmuje się na 4 lata, z tym że przewidziane w nich działania obejmują kolejne 4 lata. Z wykonania programów ochrony środowiska organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy co dwa lata sporządza raporty.

Program taki jest podstawą działania jednostek administracyjnych w zakresie polityki ekologicznej i powinien być zgodny z Polityką Ekologiczną Państwa (PEP) oraz przenosić jej cele na poziom gminy. Jednocześnie, powinien uwzględniać specyficzne problemy ekologiczne występujące na terenie Gminy Wyszków.

Art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko wskazuje że „przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, ustalające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”. Powyższe dotyczy również wprowadzania zmian do przyjętych dokumentów co wynika z art. 50 w/w Ustawy.

Zakres opracowania prognozy został zaopiniowany zgodnie z art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 nr 199 poz. 1227, z późn. zm.) przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny w Warszawie.

Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń przewidzianych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Wyszków na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022”, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja zadań zawartych w ww. „Programie.....” Sporządzoną prognozę oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wyszków na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022” charakteryzuje duży poziom ogólności wynikający z charakteru analizowanego dokumentu, który jest opracowaniem ogólnym, o charakterze strategicznym. W ramach prognozy analizie w głównej mierze podlegają założenia programu oraz korzyści i zagrożenia związane z jego realizacją. Dokonana analiza oddziaływania na środowisko jest oceną teoretyczną. W powyższej prognozie wykorzystano fragmenty „Prognozy oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla gminy Wyszków na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020” sporządzoną przez „EKOL-EK|ON” Biuro Studiów Ocen Strategicznych w Ostrołęce.

II. PODSTAWA OPRACOWANIA

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wyszków na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022” sporządzono na podstawie następujących aktów prawnych:

1. *Ustawa z dnia 3 października 2008 r o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008 r, nr 199 poz. 1227, z późn zm.)*
2. *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (DZ.U z 2008 r. Nr 25, poz.150 z późn.zm.).*
3. *Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r Prawo wodne (tekst jednolity Dz.U z 2012 r. poz. 145 z późn. zm.).*
4. *Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21).*
5. *Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn. Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 z późn. zm.),*
6. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód i do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 137, poz. 984);*
7. *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213 poz. 1397 z późn. zm.),*
8. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. poz. 1109),*
9. *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883).*

III. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Niniejsza prognoza została opracowana zgodnie z art. 51 Ustawy z dnia 3 października 2008 r o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Z 2008 r. Nr 199. poz. 1227). W trakcie przygotowywania prognozy analizie poddano dostępne materiały kartograficzne, opracowania dotyczące środowiska przyrodniczego oraz dokumenty pozostające w ścisłym związku z „Programem...”. Pozyskane dane posłużyły do określenia stanu środowiska i jego funkcjonowania przy istniejącym zainwestowaniu oraz oceny zakresu i charakteru przewidywanych zmian w skutek realizacji zapisów „Programu...”

Materiały źródłowe:

W opracowaniu wykorzystano następujące materiały wyjściowe:

1. Posiadany przez Gminę projekt "Programu ochrony środowiska dla Gminy Wyszków na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 r" wraz z prognozą oddziaływania na środowisko sporządzonymi przez „EKOL-EK|ON” Biuro Studiów Ocen Strategicznych w Ostrołęce ul. Macieja Rataja 7.
2. Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 (M.P. 2009 nr 34 poz. 501), Ministerstwo Środowiska.
3. Polityka Energetyczna Polski do 2030 r. Ministerstwo Gospodarki (2009).
4. Strategia Rozwoju Kraju 2020, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego – Warszawa, wrzesień 2012 r.
5. Narodową Strategię Spójności 2007-2013*;
6. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko*;
7. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014. (M.P. z 2010 r. Nr 101, poz. 1183).
8. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Aktualizacja KPOŚK 2010 - Dokument zatwierdzony przez RM w dniu 01.02.2011 r.
9. Program Małej Retencji dla Województwa Mazowieckiego. Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego (2008).
10. Program możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii dla Województwa Mazowieckiego. Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego (2006)
11. Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego na lata 2011- 2014 z uwzględnieniem perspektyw do 2018 r. (Uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego Nr 104/12 z dnia 22 października 2012 r.)
12. Wojewódzki plan gospodarki odpadami dla mazowsza na lata 2012 – 2017 z uwzględnieniem lat 2018 – 2023. (Uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego Nr 212/12 z dnia 13 kwietnia 2012 r.)
13. Wojewódzki plan gospodarki odpadami dla mazowsza na lata 2007 – 2011 z uwzględnieniem lat 2012 – 2015 (aktualizacja). Uchwała Nr 164/07 Sejmiki Województwa Mazowieckiego z dnia 15 października 2007 r.
14. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego - Samorząd Województwa Mazowieckiego, Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie - Warszawa 2014 r.;
15. Program Zwiększania Lesistości dla Województwa mazowieckiego do roku 2020. (Uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego Nr 18/07, z dnia 19 lutego 2007 r.).
16. Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020; Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, Warszawa, grudzień 2011 r.;
17. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020 (aktualizacja). Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego (2008).
18. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020- „GEO-CONSULTING-SYSTEM”, ul. Kielecka 16A, 05-825 Grodzisk Mazowiecki, Wyszków 2013;
19. Plan gospodarki odpadami dla powiatu wyszkowskiego na lata 2008 – 2011 z

- perspektywą do 2015 roku (aktualizacja) – „GEO-CONSULTING-SYSTEM”, ul. Kielecka 16A, 05-825 Grodzisk Mazowiecki, Wyszków 2009;*
- 20. Strategię Zrównoważonego Rozwoju powiatu wyszkowskiego do roku 2015 (SZRP) (aktualizacja), czerwiec 2007;*
 - 21. Strategia Rozwoju Gminy Wyszków na lata 2007-2015; Wyszków 2007;*
 - 22. Aktualizacja Strategii Rozwoju Turystyki miasta i gminy Wyszków na lata 2007-2015;*
 - 23. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Wyszków;*
 - 24. Uchwała Nr 223/14 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 3 listopada 2014 r. w sprawie programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, o których mowa w art.179 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska tj. obszarów dróg wojewódzkich na terenie województwa mazowieckiego, na których został przekroczony długookresowy poziom dźwięku A we wszystkich dobach roku i porach nocy w roku.*
 - 25. Uchwała Nr XLIII/446/13 Rady miejskiej w Wyszkowie z dnia 30 grudnia 2013 r w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów*
 - 26. Formularz danych oraz mapy obszarów objętych ochroną w ramach systemu Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu (OSO) PLB140001 - uzyskany u Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, w czerwcu 2010r.*
 - 27. Formularz danych oraz mapy obszarów objętych ochroną w ramach systemu Natura 2000 - Ostoja Nadbużańska (OSO) PLH140011 - uzyskany u Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, w czerwcu 2010r.*
 - 28. Formularz danych oraz mapy obszarów objętych ochroną w ramach systemu Natura 2000 Puszcza Biała (OSO) PLB140007.*
 - 29. Formularz danych oraz mapy obszarów objętych ochroną w ramach systemu Natura 2000 Dolina Liwca (OSO) PLB140002.*
 - 30. Formularz danych oraz mapy obszarów objętych ochroną w ramach systemu Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka (OSO) PLH140032.*
 - 31. Formularz danych oraz mapy obszarów objętych ochroną w ramach systemu Natura 2000 Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie (OSO) PLH140013.*
 - 32. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014 r w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB 140001.*
 - 33. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014 r w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH 140011.*
 - 34. Projekt Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Liwca PLB 140002.*

35. Zarządzenie nr 14 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH 140032.
36. Zarządzenie nr 15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Biała PLB 140007.
37. Zarządzenie nr 8 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 28 marca 2014 r w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie PLH 140013.
38. Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Wyszaków na lata 2007 – 2016
39. Program ochrony powietrza dla stref województwa mazowieckiego, w których został przekroczony poziom docelowy benzo(a)pirenu w powietrzu (Uchwała Nr 184/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 25 listopada 2013 r.)
40. Program ochrony powietrza dla strefy mazowieckiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM10 i pyłu zawieszonego PM2,5 w powietrzu (Uchwała Nr 164/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 października 2013 r.).
41. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Wyszaków; WGS84 Polska Sp. z o.o., ul. Białostocka 22 lok. 30, 03-741 Warszawa, Wyszaków 2011;
42. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wyszaków – Biuro Planowania Rozwoju Warszawy S.A. ul. Batorego 16, 02-591 Warszawa; Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XVII/103/2007 Rady Miejskiej w Wyszakowie z dnia 29 listopada 2007 r., w związku z uchwałą Nr XXI/149/2008 Rady Miejskiej w Wyszakowie z dnia 27 MARCA 2008 r.;
43. Obowiązujące Miejskowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego miasta i gminy Wyszaków;
44. „Stan środowiska w województwie mazowieckim w 2013 roku”, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie;
45. Monitoring rzek w latach 2010-2014 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie;
46. Monitoring wód podziemnych za rok 2012 i 2014. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie;
47. „Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim – raport za rok 2014”; Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie (2014);
48. (www.wyszkow.pl)

IV. PRZEDMIOT OPRACOWANIA, CEL I POŁOŻENIE TERENÓW ANALIZY

Materiałem wyjściowym do prognozy jest projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wyszaków na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022”. Przedmiotem opracowania jest analiza ustaleń ww. „Programu.....”.

Celem prognozy jest określenie przewidywanych zmian w środowisku przyrodniczym

wynikających z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wyszaków na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022”. Wskazuje się, że ww. projekt „Programu...” jest w swym założeniu dokumentem ogólnym. Prognoza stanowi dokument, który wspiera proces decyzyjny i procedurę konsultacji „Programu.....”

Niniejsze opracowanie obejmuje obszar w granicach administracyjnych gminy Wyszaków.

V. POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Podstawowymi dokumentami, z którymi powiązany jest projekt „Programu....” są na szczeblu krajowym:

1. *Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016” przyjęta Uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2009 r.;*
2. *Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Aktualizacja KPOŚK 2010;*
3. *Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014;*
4. *Polityka Energetyczna Polski do 2030 r. Ministerstwo Gospodarki (2009).*
5. *Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2015*;*

na szczeblu wojewódzkim:

1. *Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektyw do 2018 r.*
2. *Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020; Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, Warszawa, grudzień 2011 r.;*
3. *Wojewódzki plan gospodarki odpadami dla Mazowsza na lata 2012 – 2017 z uwzględnieniem lat 2018 – 2023- EKOLOG Sp. z o.o. - Warszawa, wrzesień 2012 r.;*
4. *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego. Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego (2004).*
5. *Program ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których został przekroczony poziom docelowy benzo(α)pirenu jako wskaźnika wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w powietrzu; Uchwała nr 223/09 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 21 grudnia 2009 r.*
6. *Program ochrony powietrza dla strefy mazowieckiej, w której został przekroczony poziom docelowy ozonu w powietrzu; Uchwała nr 223/09 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 21 grudnia 2009 r.*
7. *Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020; Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, Warszawa, grudzień 2011 r.;*
8. *Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020 (aktualizacja). Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego (2008).*
9. *Program Małej Retencji dla Województwa Mazowieckiego. Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego (2008).*

na szczeblu powiatowym:

1. *Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020- „GEO-CONSULTING-SYSTEM”, ul. Kielecka 16A, 05-825 Grodzisk Mazowiecki, Wyszaków 2013;*
2. *Plan gospodarki odpadami dla powiatu wyszkowskiego na lata 2008 – 2011 z perspektywą do 2015 roku (aktualizacja) – „GEO-CONSULTING-SYSTEM”, ul. Kielecka 16A, 05-825 Grodzisk Mazowiecki, Wyszaków 2009;*
3. *Strategia Zrównoważonego Rozwoju powiatu wyszkowskiego do roku 2015 (SZRP) (aktualizacja), czerwiec 2007;*

na szczeblu gminnym:

1. *Strategia Rozwoju Gminy Wyszaków na lata 2007-2015; Wyszaków 2007;*
2. *Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Wyszaków na lata 2015-2018;*
3. *Strategię Rozwoju Turystyki miasta i gminy Wyszaków na lata 2007-2015;*
4. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wyszaków – Biuro Planowania Rozwoju Warszawy S.A. ul. Batorego 16, 02-591 Warszawa; Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XVII/103/2007 Rady Miejskiej w Wyszakowie z dnia 29 listopada 2007 r., w związku z uchwałą Nr XXI/149/2008 Rady Miejskiej w Wyszakowie z dnia 27 MARCA 2008 r.;*
5. *Obowiązujące Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego miasta i gminy Wyszaków;*
6. *Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Wyszaków; WGS84 Polska Sp. z o.o., ul. Białoostocka 22 lok. 30, 03-741 Warszawa, Wyszaków 2011;*

Tabela Nr 1

Dokumenty	Wyzwania dla Programu Ochrony Środowiska Gminy Wyszków oraz cele główne, kierunki i priorytety
Dokumenty na szczeblu krajowym	
Polityka ekologiczna Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016	W zakresie kierunków działań systemowych
	<ul style="list-style-type: none"> – zapewnienie włączenia celów ochrony środowiska do ustaleń zawartych we wszystkich dokumentach strategicznych i przeprowadzenia oceny skutków ekologicznych ich realizacji przed ich zatwierdzeniem, – kształtowanie proekologicznych wzorców konsumpcji i zachowań mieszkańców w duchu zasady zrównoważonego rozwoju, zagwarantowanie szerokiego dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie oraz dalszy rozwój współpracy z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi
Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014	W zakresie ochrony zasobów naturalnych
	<ul style="list-style-type: none"> – ochrona przyrody, celem jest zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody na różnych poziomach – ochrona i zrównoważony rozwój lasów, – racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, celem jest racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi oraz zwiększenie samofinansowania gospodarki wodnej. Naczelnym zadaniem będzie dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, zwiększenie retencji wodnej oraz skuteczna ochrona głównych zbiorników wód podziemnych przed zanieczyszczeniem. – ochrona powierzchni ziemi, głównymi celami dla ochrony powierzchni ziemi, a w szczególności dla ochrony gruntów użytkowanych rolniczo jest: <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami rozwoju zrównoważonego, ▪ przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne, ▪ zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą. – gospodarowanie zasobami geologicznymi, celem jest racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenia ich ochroną przed ilościową i jakościową degradacją.
Polityka Energetyczna Polski do 2030 r.	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa efektywności energetycznej, – wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii, – dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej, – rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw, – rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii, – ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko
Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 (SRK)	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa infrastruktury podstawowej: technicznej i społecznej poprzez inwestycje z zakresu ochrony środowiska, w szczególności uwzględniających ochronę zasobów wodnych, poprawiających czystość i jakość wody oraz powietrza, zapewniających oszczędność energii, zabezpieczających przed katastrofami naturalnymi itp.

<u>Dokumenty na szczeblu wojewódzkim i powiatowym</u>	
Program ochrony środowiska województwa mazowieckiego na lata 2011 – 2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018”	<ul style="list-style-type: none"> – ochrona środowiska naturalnego na Mazowszu z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, jako podstawa poprawy jakości życia mieszkańców regionu. – poprawa jakości środowiska poprzez <ul style="list-style-type: none"> ▪ poprawę jakości powietrza, w tym dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego dla ozonu do 2020 r. ▪ poprawę jakości wód ▪ racjonalną gospodarkę odpadami ▪ ochronę powierzchni ziemi ▪ ochronę przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym – racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych <ul style="list-style-type: none"> ▪ Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi ▪ Efektywne wykorzystanie energii ▪ Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi – ochrona przyrody <ul style="list-style-type: none"> ▪ ochrona walorów przyrodniczych ▪ zwiększenie lesistości, ▪ Ochrona lasów, ze szczególnym uwzględnieniem różnorodności biologicznej – Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego <ul style="list-style-type: none"> ▪ Przeciwdziałanie poważnym awariom ▪ Zwiększenie bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych ▪ Ochrona przed powodzią i suszą ▪ Ochrona przed osuwiskami ▪ Ochrona przeciwpożarowa – Edukacja ekologiczna społeczeństwa <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców Mazowsza ▪ Udział społeczeństwa w postępowaniach na rzecz ochrony środowiska – Zagadnienia systemowe <ul style="list-style-type: none"> ▪ Upowszechnienie znaczenia zarządzania środowiskowego ▪ Zwiększenie roli placówek naukowo-badawczych Mazowsza we wdrażaniu ekoinnowacji ▪ Egzekwowanie odpowiedzialności za szkody w środowisku

<p>Wojewódzki plan gospodarki odpadami dla Mazowsza na lata 2012 – 2017 z uwzględnieniem lat 2018 – 2023.</p>	<p>Szczegółowe cele w zakresie odpadów komunalnych wytwarzanych w województwie mazowieckim: <u>Cele krótkookresowe 2012-2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych, na poziomie minimum 20% ich masy do 2017 roku, – objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców nie później niż do 1 lipca 2013 r., – objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 1 lipca 2013 r., – zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max 60% wytworzonych odpadów do końca 2014r., – organizacja systemu gospodarki odpadami w gminach do 2013 roku, – wspieranie działań w zakresie zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców województwa mazowieckiego dotyczących prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi, – wspieranie budowy i rozwoju regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi, – wspieranie rozwoju i wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym metod termicznego przekształcania odpadów na terenie województwa mazowieckiego. <p><u>Cele długookresowe 2018-2023</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych na poziomie minimum 50% ich masy do 2020 roku, – doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów, – kontynuacja działań w zakresie zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców województwa mazowieckiego w zakresie prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi, – kontynuacja rozwoju regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi, – wspieranie rozwoju i wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym metod termicznego przekształcania odpadów na terenie województwa mazowieckiego. <p>Szczegółowe cele w zakresie odpadów ulegających biodegradacji: <u>Cele krótkookresowe 2012-2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów aby w 2013 roku nie było składowanych więcej niż 50% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku. <p><u>Cele długookresowe 2018-2023</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów aby w 2020 roku nie było składowanych więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku.
<p>Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Ograniczenie emisji substancji i energii do środowiska, – Racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska, – Ochrona przyrody, – Poprawa stanu bezpieczeństwa ekologicznego powiatu, – Podnoszenie świadomości ekologicznej lokalnego społeczeństwa.
<p>Strategia zrównoważonego rozwoju Powiatu Wyszковского do</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Cel nadrzędny:</u> Rozwinięty Powiat Wyszkowski ze swoją kulturą i tradycjami, bogactwem przyrody, ze zgodnym i zasobnym społeczeństwem

<p>roku 2015”</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Cel główny:</u> Zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowo – kulturowych ▪ <u>Cele szczegółowe:</u> Zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych, <ul style="list-style-type: none"> ○ Zachowanie walorów krajobrazowych, szczególnie dolin rzecznych ○ Utworzenie obszarów chronionych i nowych użytków ekologicznych ○ Zachowanie enklaw i korytarzy ekologicznych umożliwiających bytowanie zwierząt ○ Ochrona gleb cennych rolniczo oraz dostosowanie produkcji do siedliska, możliwości gospodarstwa i rynku zbytu ○ Powiększanie lesistości i dbałość o stan sanitarny lasów Likwidacja zagrożeń środowiska <ul style="list-style-type: none"> ○ 100 % oczyszczonych ścieków z terenu powiatu z wykorzystaniem oczyszczalni, systemów kanalizacyjnych i przydomowych oczyszczalni hydrobotanicznych ○ likwidacja spływu powierzchniowego z pól; ○ wprowadzenie kompleksowej gospodarki odpadami w powiecie (segregacja, odzysk, utylizacja); ○ porządkowanie szlaków turystycznych, rzek, sprzątanie lasów; ○ eliminacja emisji zanieczyszczeń do powietrza dzięki wykorzystaniu alternatywnych źródeł energii, termomodernizacja; ○ egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska Edukacja ekologiczna – Podniesienie świadomości ekologicznej <ul style="list-style-type: none"> ○ Opracowanie i realizacja programu edukacji ekologicznej; ○ Propagowanie zdrowego trybu życia; ○ Utworzenie ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych; ○ Program szkoleń z zakresu przyjaznego korzystania ze środowiska Ochrona walorów kulturowo – krajobrazowych
<p>Plan gospodarki odpadami dla powiatu wyszkowskiego na lata 2008 – 2011 z perspektywą do 2015 roku (aktualizacja)</p>	<p>CEL STRATEGICZNY: wprowadzenie na terenie całego powiatu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz osiągnięcie zakładanych limitów odzysku i recyklingu odpadów wielkogabarytowych, budowlanych, niebezpiecznych oraz opakowaniowych, a także bezpieczna dla środowiska gospodarka odpadami przemysłowymi i niebezpiecznymi</p>
<p>Dokumenty na szczeblu gminnym</p>	
<p>Strategia Rozwoju Gminy Wyszków na lata 2007-2015</p>	<p><u>Cel nadrzędny:</u> Rozwój gospodarczy i podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej podstawą poprawy życia mieszkańców.</p> <p><u>Cele strategiczne i kierunki działań:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozwój gospodarczy i podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej podstawą poprawy życia mieszkańców: <ul style="list-style-type: none"> ○ Pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych. ○ Wspieranie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw. ○ Kontynuowanie współpracy ze Specjalną Strefą Ekonomiczną. ○ Racjonalne zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. ○ Promocja atrakcyjności inwestycyjnej Wyszkowa. ○ Wspieranie przedsięwzięć związanych z uzbrajaniem technicznym terenów. ○ Racjonalna gospodarka gminnym zasobem nieruchomości. – Rozbudowa infrastruktury, technicznej, ochrona środowiska naturalnego: <ul style="list-style-type: none"> ○ Dalsza rozbudowa układu drogowego. ○ Rozwój infrastruktury proekologicznej. ○ Działania na rzecz zagospodarowania centrum miasta. ○ Wspieranie działań mających na celu ochronę krajobrazu, siedlisk fauny i flory. ○ Rozwijanie nowoczesnych technologii informatycznych – społeczeństwo informacyjne. – Rozwój społeczny i poprawa jakości życia mieszkańców: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tworzenie warunków dla rozwoju budownictwa. ○ Stworzenie centrum miasta – jako miejsca koncentrowania się funkcji miejskich – w tym budowa rynku miejskiego wraz z ratuszem.

	<ul style="list-style-type: none"> o Rozwój infrastruktury z zakresu: szkolnictwa, kultury, sportu i rekreacji. o Zapewnienie bieżącego kontaktu z wartościowymi dziełami i wytworami kultury. o Zapewnienie pomocy najuboższym i niepełnosprawnym. o Działania na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego <p>– Rozwój funkcji turystyczno – rekreacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Podnoszenie atrakcyjności turystycznej miasta i gminy. o Rozbudowa ścieżek rowerowych, pieszych, konnych. o Wspieranie rozwoju bazy turystycznej. o Tworzenie atrakcyjnego wizerunku zewnętrznego Wyszkowa. o Podnoszenie poziomu estetyki gminy.
<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wyszków</p>	<p>Główne cele ekologiczne rozwoju przestrzennego gminy Wyszków przyjęto:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Ochrona funkcjonowania i zachowania ciągłości przestrzennej systemu środowiska przyrodniczego; o Wzbogacanie i racjonalne wykorzystanie walorów systemu przyrodniczego dla rekreacji i rolnictwa; o Zapewnienie, co najmniej normatywnych warunków sanitarnych zamieszkiwania ludności w zakresie: wysokiej jakości wody pitnej i powietrza atmosferycznego, poziomu hałasu i wibracji oraz elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego; o Zapewnienie możliwości bezpiecznego dla środowiska odprowadzania nieczystości stałych i płynnych; o Pozyskiwanie części energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, np. elektrowni wiatrowych. <p>W ramach rozwoju infrastruktury technicznej postuluje się między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Zaspokojenie zapotrzebowania mieszkańców na dostawę w preferowanym przez nich standardzie ilościowym i jakościowym: wody, energii elektrycznej, gazu, ciepłą (z miejskiej sieci ciepłowniczej) i usług telekomunikacyjnych; o Ochrona wody, powietrza, gleby i środowiska przyrodniczego, a także miejsc zamieszkania ludności przez zanieczyszczeniami; o Zmniejszenie uciążliwości kolizji pomiędzy sieciami i urządzeniami infrastruktury technicznej, a także siecią osadniczą i elementami systemu przyrodniczego gminy; o Sprawne i niezawodne funkcjonowanie systemów infrastruktury technicznej, zapewniające zaspokojenie potrzeb w sposób ciągły i efektywny ekonomicznie.
<p>Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Wyszków</p>	<p>W Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Wyszków określono następujące zadania:</p> <p>– Zadania organizacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Stała aktualizacja bazy danych o Zapewnienie środków finansowych na realizację Programu o Monitorowanie procesu usuwania wyrobów Azbestowych <p>– Zadania informacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Akcje informacyjne wśród mieszkańców dotyczące obowiązków związanych z koniecznością usunięcia wyrobów azbestowych, sposobów i terminów inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz procedur związanych z postępowaniem z azbestem prowadzone poprzez ulotki, broszury, media lokalne (gazety, telewizje regionalne, radio, internet, billboardy i plakaty na terenie osiedli). <p>– Zadania edukacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Akcje edukacyjne prowadzone wśród mieszkańców powinny zostać oparte na edukacji dzieci i młodzieży szkolnej. Akcja edukacyjna powinna być połączona z informacyjną poprzez organizowanie tzw. imprez ekologicznych, festynów, wystaw, konkursów czy też wycieczek ekologicznych. <p>– Zadania inwestycyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bezpieczne usunięcie wyrobów azbestowych wraz z wymianą pokryć dachowych, elewacji, rur azbestowo-cementowych oraz unieszkodliwienie innych wyrobów zawierających azbest
<p>Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Wyszków na lata 2015-</p>	<p>Plan Gospodarki Niskoemisyjnej ma przyczynić się do osiągnięcia celów strategicznych określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.:</p>

2018;	<ul style="list-style-type: none">- redukcji emisji gazów cieplarnianych,- zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,- redukcji zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej <p>Cele związane z wdrażaniem gospodarki niskoemisyjnej w gminie Wyszków:</p> <ul style="list-style-type: none">o osiągnięcie jak najwyższego poziomu termomodernizacji sektora mieszkaniowego oraz obiektów użyteczności publicznej,o osiągnięcie jak najwyższego poziomu wykorzystania technicznego potencjału energii odnawialnej na terenie gminy,o zapewnienie jak największego udziału dostaw ciepła sieciowego do jak największej liczby odbiorców, przy maksymalnym ograniczeniu indywidualnych źródeł ciepła opartych na paliwach kopalnych,o zapewnienie bezpieczeństwa dostaw ciepła i energii elektrycznej mieszkańcom,o podejmowanie przez Urząd Miejski działań mających wpływ na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. <p>Powyższe zobowiązania będą realizowane poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none">o przyjmowanie odpowiednich zapisów w prawie lokalnym,o uwzględnianie celów PGN dla gminy Wyszków na lata 2015-2018 w lokalnych dokumentach strategicznych i planistycznych,o podejmowanie na szeroką skalę działań promocyjnych i aktywizujących mieszkańców, przedsiębiorców i jednostki publiczne.
-------	---

VI. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

System monitoringu realizacji Programu ochrony środowiska składa się z podstawowych elementów:

- monitoring środowiska;
- monitoring wdrażania zapisów programu ochrony środowiska, a także jego przygotowania, oceny i aktualizacji;
- monitoring społeczny (odczucia i skutki);
- monitoring, inspekcje i egzekucje leżące w zakresie zadań WIOŚ i innych instytucji.

Podstawą monitoringu realizacji programu jest sprawozdawczość oparta na wskaźnikach odzwierciedlających stan środowiska i presję na środowisko. Sprawozdanie z realizacji Programu wykonuje się co dwa lata. Powinno zawierać: ocenę w jakim stopniu zostały zrealizowane cele i kierunki działań, sprawozdanie z wykonanych zadań pozainwestycyjnych i inwestycyjnych, zgodność wykonanych zadań z harmonogramem prac, sprawozdanie z realizacji harmonogramu finansowania założonych przedsięwzięć, podsumowanie z wnioskami i ewentualną rekomendacją nowelizacji POŚ. W celu nadzoru nad realizacją opracowanego Programu, przyjęto wskaźniki, które będą pomocne w przedstawianiu stopnia realizacji założonych zadań. Analiza tych wskaźników będzie podstawą do korekty i weryfikacji przedsięwzięć planowanych w Programie ochrony środowiska.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WYSZKÓW NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022

Tabela Nr 2. Wskaźniki efektywności programu

Wskaźnik	Jednostka	Wartość stan na dzień 31.12.2011 r.	Wartość stan na dzień 31.12.2014 r.
Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania	osoba	39075	39386
Ludność na km ²	osoba/km ²	236,6	237
Długość czynnej sieci wodociągowej	km	217	224,1
Połączenia sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	5933	6294
Ilość wody pobieranej z gminnej sieci wodociągowej	tys. m ³ /rok	1324,972	1745,578
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	38294	37335
Zużycie wody na 1 mieszkańca w ciągu roku	m ³ /1 osobę / rok	34,6	40,15
Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	%	98	98
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej rozdzielczej	km	83,8	91,1
Długość czynnej sieci kanalizacji deszczowej	km	43,1	48,6
Połączenia sieci kanalizacyjnej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2463	2645
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	27743	27965
Liczba gminnych oczyszczalni ścieków	szt.	1	1
Przepustowość oczyszczalni (maksymalna dobową)	m ³ /d	6000	6000
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną	tys. m ³ /rok	1335,4	1388
Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	71	72,1
Liczba oczyszczalni innych niż komunalne eksploatowanych na terenie Gminy Wyszków	szt	1*	1*
Przepustowość oczyszczalni innych niż komunalne (maksymalna dobową)	m ³ /d	100	100
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	Szt.	b.d	b.d
Długość czynnej sieci gazowej ogółem	km	110 (stan na dzień 31.12.2005 r.)	239,6
Czynne połączenia sieci gazowej do budynków mieszkalnych	szt.	3223 (stan na dzień 31.12.2005 r.)	4378
Odbiorcy gazu	gosp. dom.	-	8844
Zużycie gazu	tys. m ³	-	21 569,7 (stan na 2013 rok)
Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	-	5355
Powierzchnia obszarów chronionych	ha	7 477,13 (natura 2000)	7 477,13 (natura 2000)
Pomniki przyrody	Szt.	18	24
Obiekty znajdujące się na terenie gminy Wyszków wpisanych do ewidencji konserwatora zabytków	Szt.	35	270 (w tym 193 stanowiska archeologiczne)
Klasa czystości wód rzeki Bug	klasa	IV - Elementy biologiczne	IV - Elementy biologiczne

Wskaźnik	Jednostka	Wartość stan na dzień 31.12.2011 r.	Wartość stan na dzień 31.12.2014 r.
		PSD- Elementy fizykochemiczne II – elementy hydromorfologicznych SŁABY stan ekologiczny DOBRY stan chemiczny	PSD- Elementy fizykochemiczne II – elementy hydromorfologicznych SŁABY stan ekologiczny DOBRY stan chemiczny
Liczba czynnych gminnych składowisk odpadów	Szt.	0	0

*biologiczna oczyszczalnia ścieków PPHU MLEKS Sp. z o.o. w Wyszkowie

VII. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU I ZAKRESU PROBLEMOWEGO „PROGRAMU...”

Program Ochrony Środowiska określa politykę środowiskową, ustala cele i zadania środowiskowe oraz szczegółowe programy zarządzania środowiskiem, odnoszące się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów.

Sporządzony *Program ochrony środowiska* służyć będzie koordynacji działań związanych z ochroną środowiska w gminie. Jego funkcje polegać będą na:

- działaniach edukacyjno – informacyjnych, przekazywaniu ogółowi społeczeństwa, zainteresowanym podmiotom gospodarczym i instytucjom informacji na temat zasobów środowiska przyrodniczego oraz stanu poszczególnych komponentów środowiska,
- wskazywaniu tzw. gorących punktów, czyli najważniejszych zagrożeń środowiska gminy i sposobów ich rozwiązywania, wytyczaniu priorytetów ekologicznych,
- promowaniu i wdrażaniu zasad zrównoważonego rozwoju,
- koordynacji działań związanych z ochroną środowiska pomiędzy: administracją publiczną wszystkich szczebli, instytucjami i pozarządowymi organizacjami ekologicznymi oraz społeczeństwem gminy na rzecz ochrony środowiska,
- ułatwieniu władzom gminy wydawania decyzji określających sposób i zakres korzystania ze środowiska.

Pierwszą fazą prac nad Programem było zebranie materiałów źródłowych oraz danych dotyczących aktualnego stanu środowiska na terenie gminy. Następnie przeprowadzono analizę stanu i walorów środowiska przyrodniczego. Zebrane materiały i informacje poddane analizie umożliwiły określenie diagnozy stanu środowiska w gminie, słabych i mocnych jej stron, a także zdefiniowanie priorytetów ochrony środowiska, w tym zadań niezbędnych do realizacji w różnym okresie czasu w odniesieniu do polityki ekologicznej państwa i lokalnych programów strategicznych.

Biorąc pod uwagę cele, wynikające z dokumentów wyższego rzędu oraz aktów prawnych w sporządzonym *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Wyszków na lata 2015-2018*

z perspektywą do 2022 roku wyznaczono cele długoterminowe i cele strategiczne oraz proponowane kierunki działań, których podjęcie jest niezbędne dla poprawy środowiska gminy Wyszków.

Cele główne „Programu...” obejmują:

- Zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska (dotyczy wód podziemnych i powierzchniowych, gleb, odpadów, powietrza atmosferycznego, hałasu, promieniowania elektromagnetycznego),
- Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii,
- Rozwój proekologicznych form działalności w gospodarce (szczególności w rolnictwie, transporcie),
- Utworzenie spójnego systemu obszarów chronionych, ochronę ekosystemów cennych pod względem przyrodniczym, ochronę i rozwój ekosystemów leśnych,
- Poprawę bezpieczeństwa ekologicznego (w zakresie ochrony przed powodzią, suszą, osuwiskami i pożarami, a także zmniejszenia ryzyka związanego z transportem substancji niebezpiecznych oraz występowaniem awarii przemysłowych),
- Wzrost poziomu wiedzy ekologicznej (w zakresie edukacji ekologicznej w społeczeństwie, a także działalności gospodarczej i rolniczej).

VIII. OCENA „PROGRAMU....” W ZAKRESIE ZASAD OCHRONY ŚRODOWISKA

W „PROGRAMIE....” Respektowane są wymagania określone w przepisach ogólnych i szczegółowych z zakresu ochrony środowiska.

Dla obszaru opracowania, w projekcie „PROGRAMU” ustalono główne cele, które obejmują:

1. w zakresie poprawy jakości środowiska:

1) Poprawę jakości powietrza m.in. poprzez realizację następujących zadań:

- rozwój sieci ciepłowniczej na terenie gminy Wyszków w celu podłączenia do systemu ciepłowniczego zarówno obiektów już istniejących jak też nowo budowanych;
- przebudowę, modernizowanie i remontowanie sieci ciepłowniczej w celu zmniejszenia strat przesyłu ciepła;
- przebudowę źródła wytwarzania ciepła oraz instalacji z nim współpracujących w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń w Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Wyszkanie;
- zmianę paliwa na inne, o mniejszej zawartości popiołu lub zastosowanie energii elektrycznej oraz indywidualnych źródeł energii odnawialnej;
- tworzenie i wdrażanie programów ograniczania niskiej emisji;
- wprowadzanie przepisów lokalnych dotyczących sposobu ogrzewania mieszkań;
- modernizację lokalnych systemów wytwarzania ciepła (gazyfikacja budynków użyteczności publicznej);

- wykorzystanie energii odnawialnej poprzez montaż instalacji solarnych oraz ogniw fotowoltaicznych;
 - stosowanie przy modernizacji dróg i parkingów materiałów i technologii gwarantujących ograniczenie emisji pyłu podczas eksploatacji;
 - wprowadzanie niskoemisyjnych paliw i technologii w systemie transportu publicznego i służb miejskich;
 - zakup przez lokalne władze pojazdów bardziej przyjaznych dla środowiska;
 - uwzględnianie w dokumentach planistycznych sposobów zabudowy i zagospodarowania terenów umożliwiających ograniczenie emisji substancji do powietrza;
- 2) Ochronę środowiska gruntowo-wodnego przed zanieczyszczeniami, poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- zagospodarowanie ścieków w zabudowie rozproszonej - budowa zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni;
 - budowę i modernizacja urządzeń odprowadzających oraz oczyszczających ścieki opadowe oraz roztopowe przy zastosowaniu rozwiązań technicznych zapobiegających bezpośredniemu odprowadzaniu wód opadowych do cieków wodnych;
 - budowę kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej;
 - podłączanie budynków do istniejących sieci kanalizacyjnych;
 - rozbudowę systemu regulacji i monitoringu sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
 - właściwe stosowanie i przechowywanie nawozów naturalnych (m.in. wyposażenie jak największej liczby gospodarstw rolnych w zbiorniki na gnojowicę i płyty obornikowe);
 - minimalizacja oddziaływania na środowisko osadów ściekowych poprzez prawidłowe ich zagospodarowanie;
 - intensyfikacja kontroli sposobu pozbywania się ścieków, przez mieszkańców gminy;
- 3) Ochronę przed hałasem w tym ze źródeł komunikacyjnych m.in. poprzez realizację następujących zadań:
- budowę obwodnic, modernizacja, przebudowa dróg wraz z budową zabezpieczeń akustycznych, przebudowa dróg;
 - tworzenie odpowiednich zapisów w dokumentach planistycznych oddzielających potencjalne źródła hałasu od terenów zamieszkałych;
 - poprawę stanu technicznego tras kolejowych wraz z zabezpieczeniami akustycznymi;
 - sporządzenie i monitorowanie programów ochrony środowiska przed hałasem;
 - ocenę klimatu akustycznego poprzez opracowywanie przeglądów ekologicznych i analiz porealizacyjnych;

- 4) Ochronę przed promieniowaniem elektromagnetycznym niejonizującym m.in. poprzez realizację następujących zadań:
- uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego zasad ograniczenia w użytkowaniu terenów położonych w zasięgu ewentualnego ponadnormatywnego promieniowania elektromagnetycznego;
 - prowadzenie przez organy ochrony środowiska ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne (zgłoszenia instalacji);
 - realizacja obowiązku oszczędności energii przez jednostki sektora publicznego;
 - wprowadzanie nowoczesnych i energooszczędnych technologii oraz systemu zarządzania energią i systemu audytów;
 - wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym;
 - wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
- 5) Ochronę przeciwpowodziową m.in. poprzez realizację następujących zadań:
- wyznaczanie i wprowadzanie do planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy i innych dokumentów planistycznych granic obszarów zagrożenia powodzią oraz ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym;
 - poprawa stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej;
- 6) Ochronę powierzchni ziemi i jakości gleb m.in. poprzez realizację następujących zadań:
- wymiana pokryć dachowych i innych elementów wykonanych z materiałów zawierających azbest w ramach realizacji programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Wyszków;
 - gromadzenie informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest;
 - aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest;
 - gromadzenie informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających PCB;
 - likwidacja nielegalnych miejsc składowania odpadów komunalnych;
 - objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców;
 - objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
 - zorganizowanie systemu zbierania, sortowania i odzysku odpadów komunalnych ulegających biodegradacji;
 - wdrożenie nowych technologii w zakresie odzysku, recyklingu i zmniejszenia ilości odpadów;

- intensyfikacja kontroli sposobu pozbywania się odpadów, przez mieszkańców gminy w celu wyeliminowania procederu spalania odpadów w paleniskach domowych;
- ograniczenie redukcji wartościowych powierzchni gruntów rolnych przez odpowiednie zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego;

2. W zakresie wynikającym z uwarunkowań ekologicznych i ochrony prawnej:

- 1) Ochronę środowiska w obszarach objętych ochroną prawną m.in. poprzez realizację następujących zadań:
 - egzekwowanie wymogów ochrony przyrody w dokumentach planistycznych;
 - kontynuacja tworzenia sieci obszarów chronionych uwzględniająca utworzenie nowych parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, rezerwatów przyrody oraz form mniejszych tj.: zespoły przyrodniczo - krajobrazowe, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne;
 - wprowadzenie działań ochronnych zgodnie z planami zadań ochrony obszarów NATURA 2000;
 - systematyczną pielęgnację pomników przyrody;
- 2) Ochronę istniejącej zieleni oraz obszarów cennych przyrodniczo w obrębie gminy poprzez realizację następujących zadań:
 - przeznaczanie nowych terenów pod zalesienia i ograniczanie wylesień poprzez odpowiednie zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego;
 - zrównoważony rozwój turystyki na obszarach cennych przyrodniczo;
 - planowanie inwestycji z zachowaniem wartości przyrodniczych i krajobrazowych;
 - tworzenie przejść umożliwiających migrację zwierząt przy drogach przecinających korytarze ekologiczne;
 - uregulowanie stanu własności terenów zieleni;
 - budowę, modernizację i pielęgnację parków i skwerów;
 - utrzymanie terenów zieleni przy drogach gminnych, powiatowych, wojewódzkich, krajowych i osiedlowych.

IX. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Zadania przewidziane do realizacji w ramach Programu..... mają z założenia na celu poprawę stanu środowiska na terenie gminy Wyszaków. W związku z rozwojem gospodarczym gminy i związanymi z nim: urbanizacją, rozwojem przemysłu i poziomu konsumpcji, zwiększającą się presją na obszary cenne przyrodniczo i niezurbanizowane, zwiększeniem zapotrzebowania na surowce brak realizacji zapisów Programu.... prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich komponentów środowiska.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Programu.... będą wiązały się z:

- pogorszeniem jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- zmniejszaniem zasobów wodnych;
- postępującą degradacją gleb i utratą ich wartości produkcyjnych,;
- degradacją i ostatecznie utratą różnorodności ekologicznej i cennych przyrodniczo terenów;
- utratą cennych siedlisk wchodzących w skład Obszarów Natura 2000;
- pogorszeniem jakości powietrza;
- zwiększającą się liczbą mieszkańców narażonych na ponadnormatywne natężenie hałasu;
- pogorszeniem jakości życia mieszkańców;
- pogorszeniem stanu zabytków i innych obszarów i obiektów chronionych, w związku ze złym stanem środowiska.

Biorąc powyższe pod uwagę wskazuje się że, zaniechanie realizacji ustaleń projektowanego dokumentu będzie skutkowało postępującą degradacją środowiska w gminie. W przypadku, gdy POŚ nie zostanie wdrożony negatywne trendy będą się pogłębiać, zanieczyszczenie środowiska wzrastać. Realizacja Programu jest, więc konieczna.

X. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA

1. ZAGOSPODAROWANIE TERENU

Gmina Wyszaków znajduje się w północno – wschodniej części województwa mazowieckiego w obrębie powiatu wyszkowskiego, w odległości 55 km od Warszawy, 68 km od Ciechanowa oraz 75 km od Ostrołęki. Jest to gmina miejsko-wiejska, siedzibą władz samorządowych jest miasto Wyszaków. Strukturę Gminy Wyszaków tworzy miasto Wyszaków i 28 miejscowości rozmieszczonych w 27 sołectwach Deskurów, Drogoszewo, Fidest, Gulczewo, Kamieńczyk, Kręgi Nowe, Leszczydół Działki, Leszczydół-Nowiny, Leszczydół-Podwielątki, Leszczydół-Pustki, Leszczydół Stary, Lucynów, Lucynów Duży, Łosinno, Natalin, Olszanka, Puste Łąki, Rybienko Nowe, Rybienko Stare, Rybno, Sitno, Skuszew, Ślubów, Świniotop, Tulewo, Tulewo Górne, Tumanek. Gmina Wyszaków graniczy z gminami Rząśnia, Zabrodzie, Somianka, Brańszczyk, Jadów i Łochów. Rozciąga się między dolinami Bugu i Narwi. Przez obszar Gminy przepływają rzeki Bug oraz Liwiec.

Prawobrzeżna część gminy to miasto Wyszaków oraz otaczające je tereny rolne z niewielkim udziałem zalesień i zadrzewień (wyjątek stanowi obszar Puszczy Białej, na północ od miasta), z zabudową mieszkaniowo-zagrodową usytuowaną wzdłuż istniejących dróg. Lewobrzeżna część gminy zdominowana jest przez obszar Puszczy Kamienieckiej, reszta terenów to wzajemnie przeplatające się tereny rolne i leśne oraz przemieszana zabudowa mieszkaniowa, zagrodowa i letniskowa.

Do wiodących gałęzi przemysłu na terenie gminy Wyszaków należy zaliczyć: transport, logistykę, budownictwo oraz przemysł motoryzacyjny. Nie brak także średnich i małych firm branży usługowo – handlowej i transportowej. Sektor publiczny reprezentowany jest przede wszystkim przez jednostki sfery budżetowej (administracja publiczna, szkolnictwo, ochrona zdrowia i bezpieczeństwo publiczne). Obok niewielkich podmiotów istnieją również te o bardzo silnej pozycji ekonomicznej. Największymi przedsiębiorstwami działającymi na terenie Gminy Wyszaków to: Ardagh Glass SA, POMEL Sp. z o.o., CynkoMet sp. z o.o., TI Poland. Sp. z o.o. , PPHU Mlex Sp. z o.o., Horizont Rolos Sp. z o.o, Jeronimo Martins Polska SA Centrum Dystrybucji Wyszaków, Quad/Graphics Europe Sp. z o.o. Drukarnia Wyszaków, Rolstal Pawłowski.

Wyszaków to gmina miejsko-wiejska, która jest także atrakcyjnym terenem wypoczynkowo – uzdrowskim i turystycznym. Zdecydowaną większość powierzchni gminy stanowią użytki rolne 40%, 29% lasy wchodzące w skład cennych kompleksów leśnych - lasy południowej części gminy Wyszaków weszły w obszar funkcjonalny o znaczeniu ekologicznym, edukacyjnym i społecznym: „Leśny Kompleks Promocyjny LASY WARSZAWSKIE”, który wraz z Kampinoskim Parkiem Narodowym otacza i zamyka "zielonym pierścieniem" Warszawę. Gmina posiada zróżnicowane walory zarówno przyrodnicze i krajobrazowe, sprzyjające rozwojowi turystyki weekendowej i rekreacji mieszkańców województwa.

Obsługa komunikacyjna obszaru gminy opiera się głównie na drogach publicznych: krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Ponadto na obszarze gminy występują

ogólnodostępne drogi wewnętrzne i gospodarcze, tworzące uzupełniającą sieć komunikacyjną, obsługującą tereny zabudowy wiejskiej.

Obsługę pasażerską mieszkańców gminy Wyszków zapewnia komunikacja autobusowa i kolejowa.

Przez obszar miasta i gminy przebiega linia kolejowa PKP relacji Tłuszcz-Ostrołęka.

2. RZEŻBA TERENU, BUDOWA GEOLOGICZNA, GLEBY

Wg regionalizacji fizyczno - geograficznej J. Kondrackiego gmina Wyszków położona jest w obrębie podprovincji: Niziny Środkowo - Polskie (318), na granicy dwóch makroregionów: Niziny Północno - Mazowieckiej (318.6), Niziny Środkowo Mazowieckiej (318.7)¹ oraz trzech mezoregionów: część północna gminy - to mezoregion Międzyrzecze Łomżyńskie (318.67), część południowa - Niziny Środkowo Mazowieckiej dzieli się na dwa mezoregiony: Dolinę Dolnego Bugu (318.74) i Równinę Wołomińską (318.78) która stanowi rozległą, płaską powierzchnię, wyniesioną 90-95 m n.p.m.

Na terenie gminy Wyszków wyróżnić można następujące formy morfologiczne:

Tarasa zalewowa doliny Bugu

Jest to płaska i lekko falista powierzchnia dna dolinnego o zróżnicowanej szerokości urozmaicona rozległymi starorzeczami. Najbardziej rozbudowana i szeroka jest w okolicy Rybna. Jej powierzchnia wyniesiona jest ok. 1-4 m ponad średni poziom lustra wody w rzece. Powierzchnię tarasy budują twory aluwialne, namuły organiczno-piaszczyste, mady i piaski rzeczne z wodą gruntową w płytkich poziomach 0-1 m p.p.t. miejscami z podmokłościami oraz okresowo zalewane. Obszar tarasy jest nieprzydatny do zabudowy z uwagi na niekorzystne warunki gruntowo-wodne.

Tarasa nadzalewowa doliny Bugu

W obszarze gminy jest to przeważnie lekko falista powierzchnia, wyniesiona ok. 2-6 m nad średni poziom wody w rzece, oddzielona od dna dolinnego krawędzią erozyjną nieciągłą, miejscami rozmytą. Lokalnie nie występuje wcale (odcinek Zakręzie-Rybno) bądź występuje w postaci ostańców, izolowanych wysp i listew (Rybno-Tulewo). Zbudowana jest z utworów piaszczysto żwirowych: piasków różnoziarnistych rzecznych ze żwirami oraz piasków stożków napływowych i piasków eolicznych, z wodą gruntową występującą na ogół na znacznych głębokościach. Są to grunty nośne. Warunki budowlane są tu na ogół dobre, polepszają się w miarę obniżania się zwierciadła wód gruntowych.

Wysoczyznowa skarpa erozyjna

Północny stok doliny Bugu, najbardziej urozmaicona i najatrakcyjniejsza rzeźba terenu. Tworzy stok o zróżnicowanych wysokościach do kilku metrów i spadkach powyżej 30%. Zbudowana jest głównie z glin i piasków pylastych. Powierzchnię skarpy częściowo porasta roślinność wysoka (prywatny las), częściowo jest ona zadarniona.

¹ Jerzy Kondracki *Geografia regionalna Polski* Wydawnictwo Naukowe PWN Warszawa 1998 r

Wysoczyzna morenowa

Posiada charakter silnie zdenudowanej równiny moreny dennej, lekko falistej. Wysoczyzna nachylona jest w kierunku doliny Bugu. Materiałem podłoża są tu głównie utwory wodnolodowcowe, płyty glin zwałowych przeważnie piaszczystych na powierzchni lub podścielających utwory piaszczysto-pylaste.

Obszar gminy Wyszków zbudowany jest z utworów czwartorzędowych, powstałych na skutek działalności zlodowacenia środkowopolskiego, które posiadało trzy stadia: maksymalny, mazowiecko-podlaski i północnomazowiecki. W ich wyniku wytworzyły się piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz pokrywające je gliny zwałowe. Wg Mapy Geologicznej Polski 1: 200 000 ark. Warszawa - Wschód na głębokościach 100-150 m występują plioceńskie ropy. Tworzą w obrębie gminy nieckę o przebiegu SW - NE i osi minimalnie przesuniętej w kierunku północno - zachodnim od obecnej doliny Bugu. Pod osadami czwartorzędowymi znajdują się utwory trzeciorzędowe, mezozoiczne i paleozoiczne, które przykrywają krystaliczny, prekambryjski blok skorupy ziemskiej typu kontynentalnego zwany Platformą Wschodnioeuropejską. Ogólna miąższość skał osadowych wynosi 2,5-3,0 km, tworzą one jednostkę strukturalną zwaną Niecką Mazowiecką. W podłożu krystalicznym występują uskoki i spękania, w tym uskoki regionalne na kierunku Niegów - Kamieńczyk. Miąższość utworów czwartorzędowych wynosi 100-150 m w obszarze wysoczyzn i ok. 100 m w obszarze doliny Bugu. W obrębie wysoczyzn pod płaszczem gleby występuje na ogół dość cienka warstwa piasków (2-5m). Są to przede wszystkim piaski wodnolodowcowe oraz piaski rzeczne. Pod warstwą piaszczystą występują gliny zwałowe stadia północno-mazowieckiego zlodowacenia środkowo-polskiego. Warstwa glin zwałowych jest niemal ciągła i występuje na znacznych obszarach, a jej miąższość sięga 20-40 m. Dolina Bugu w okresie czwartorzędu wypełniła się osadami piaszczystymi, ilastymi i mułowymi i żwirami wodnolodowcowymi. Najnowsze utwory holoceniowe - piaski, żwiry rzeczne, torfy oraz namuły osadziły się na tarasach zalewowych, starorzeczach oraz zagłębieniach bezodpływowych. Osady organiczne mają miąższość przeważnie do ok. 1m. Wśród utworów starszych niż czwartorzędowe występują utwory miocenu (piaski, mułki piaszczyste i ropy pylaste z wkładkami węgla brunatnego) i pliocenu (ropy pstry i mułki). Lokalnie w obrębie opracowania występują grunty nasypowe antropogeniczne, namuły pylaste i torfy.

Większość obszaru gminy pokrywają gleby brunatne wylugowane i kwaśne, wykształcone z pyłów zwykłych na piaskach luźnych, bądź słabogliniastych oraz z piasków gliniastych na glinach lub na piaskach luźnych, gleby bielcowe i pseudobielcowe, wykształcone z piasków oraz pyłów na piaskach luźnych, miejscami czarne ziemie, gleby rdzawe, glejobelicowe i glejowe i gleby szare wykształcone z pyłów na piaskach luźnych bądź na piaskach gliniastych lub słabogliniastych. W obrębie tarasu zalewowego Bugu dominują mady rzeczne. Na fragmentach dna doliny Bugu (głównie w starorzeczach) oraz w obniżeniach dolin bocznych, a także lokalnie w obniżeniach na terasie nadzalewowej wykształciły się gleby organiczne: torfowe, mające często charakter torfowisk niskich oraz mady. Obszary gleb dobrych w obrębie gminy Wyszków skupiają się w jej prawobrzeżnej, północnej części, głównie w sołectwach: Natalin, Leszczydół, Podwielątki, Olszanka, Rybno. Duże fragmenty gleb dobrej jakości występują także na terenie sołectw Leszczydół Pustki, Sitno, Rybienko i Leszczydół Nowiny.

3. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Zasoby wód powierzchniowych Gminy Wyszków stanowi zasadniczo rzeka Bug z lewobrzeżnym dopływem rzeką Liwiec. Uzupełnienie powyższych zasobów stanowią mniejsze rzeczki, tj. Struga oraz wody prowadzone przez nienazwane cieki i rowy melioracyjne.

Rzeka Bug (III rzędowy lewobrzeżny dopływ Narwi), stanowiąca największy ciek wodny powiatu wyszkowskiego. Na wysokości miasta Wyszkowa Bug płynie asymetryczną doliną, o płaskim dnie w kierunku południowo – zachodnim, w której występuje kilka rozległych teras zalewowych. Na swym prawym brzegu rzeka zbliża się do krawędzi wysoczyzny, powodując jej podcinanie. Genetycznie dolina Bugu jest pozostałością wyżłobionej przez wody polodowcowe podczas zlodowacenia środkowopolskiego pradoliny. Bug jest rzeką nieuregulowaną, dziką, stąd też zarówno szerokość jej koryta, jak i głębokość jest bardzo zmienna i na poszczególnych odcinkach wykazuje znaczne zróżnicowanie. Poza nurtem rzeka jest płytka. Istnieje tu dużo pływczyn i piaszczystych łach, które często zarastają roślinnością. Powoduje to zmiany biegu rzeki i w konsekwencji odcięcia starego koryta tworzenie starorzeczy. Z czasem ulegają one zarośnięciu i przekształceniu w pokłady torfu (w czasie geologicznym). W dolinie Bugu można zaobserwować starorzecza w różnych stadiach rozwoju. Bug charakteryzuje duża zmienność przepływów, ściśle uzależniona od warunków pogodowych. Na wiosnę (w okresie tajenia śniegu) i latem (po obfitych deszczach) często zdarzają się powodzie.

Główny dopływ Bugu, rzeka Liwiec, charakteryzuje się płytką, piaszczystą doliną o zmiennej szerokości od ok. 200 m do kilku kilometrów. Szerokość koryta waha się w granicach od ok. 5 do 50 m. Liwiec uchodzi do Bugu w rejonie wsi Kamieńczyk.

Istotnym elementem wód powierzchniowych w Gminie Wyszków są położone w dolinie Bugu liczne rozlewiska, podmokłe łąki i bagniska, pełniące funkcję naturalnych zbiorników retencyjnych.

Przepływ wody pomiędzy poszczególnymi elementami środowiska (atmosferą, litosferą i hydrosferą) jest zjawiskiem ciągłym i niezwykle istotnym dla funkcjonowania przyrody. Niestety coraz częściej gospodarcza działalność człowieka powoduje zaburzenie i przekształcenie naturalnego obiegu wody.

W gminie Wyszków największy stopień przekształcenia obiegu wody występuje na obszarze miasta. Całkowita zabudowa naturalnej powierzchni terenu spowodowała, że istotnym zmianom uległy tu: spływ powierzchniowy wód opadowych w kierunku doliny Bugu oraz ich transpiracja do atmosfery i infiltracja w glebie. Na pozostałych obszarach gminy, w związku z umiarkowanym rolnictwem i wysokim stopniem zalesienia, stopień przekształcenia obiegu wody jest stosunkowo niski.

Na terenie miasta i gminy wody podziemne związane są z czterema poziomami: jurajskim, kredowym, trzeciorzędowym i czwartorzędowym. Jednak ze względów eksploatacyjnych użytkowy poziom wodonośny związany jest z poziomem czwartorzędowym, który zbudowany jest z piasków różnych frakcji, co ma związek z jego łatwością odnawiania i płytkim występowaniem. Wody głównego poziomu wodonośnego, w utworach czwartorzędowych, występują na głębokości 15-50 metrów. Miąższość poziomu

użytkowego wynosi 20-40m, zaś jego przewodność osiąga poziom 1000-1500m²/24h². Poza pięciem czwartorzędowym znaczenie użytkowe mają także piętra trzeciorzędowe i kredowe. Wody podziemne głównego poziomu użytkowego przepływają w kierunku południowo-wschodnim (w stronę doliny Bugu).

Pierwszą warstwę wodonośną stanowią wody podskórne występujące na głębokości 1 – 5 m, o zwierciadle swobodnym, bardzo narażone na zanieczyszczenia pochodzące z powierzchni terenu, w związku, z czym praktycznie nieużytkowane. Drugi poziom wodonośny występuje na głębokości 20 – 45 m p.p.t. i stanowią go wody o zwierciadle napiętym, stabilizujące się na głębokości ok. 1 – 10 m. Trzeci poziom wodonośny występuje na głębokości ok. 50 – 60 m p.p.t. i jest najbardziej zasobny w wodę. Są to wody o zwierciadle napiętym, stabilizujące się na głębokości 1 – 4,5 m.

Komunalne ujęcie wody w Wyszkanie bazuje na pierwszej użytkowej warstwie wodonośnej. Miąższość warstwy wodonośnej w ujęciu miejskim Wyszkania waha się od 13,4 do ok. 69 m.

Wody przypowierzchniowe mają zdecydowanie odmienny charakter w obrębie wysoczyzny oraz w dolinach Bugu i Liwca.

W obszarze wysoczyzny, w strefie przyskarpowej wody te nie występują, co jest wynikiem dobrze rozwiniętego drenażu w kierunku Bugu. Poza zasięgiem w/w bezpośredniego drenażu wody te występują i tworzą w większości jeden poziom o zwierciadle swobodnym i ciągłym, utrzymującym się w utworach łatwo przepuszczalnych. Występują przeważnie głębiej niż 2 m p.p.t.

W obszarze doliny Bugu wody tworzą jeden poziom, w utworach łatwo przepuszczalnych, zwierciadło ma charakter swobodny. Głębokość zwierciadła wody jest uzależniona od poziomu wody w rzece oraz od intensywności i długotrwałości opadów atmosferycznych. Generalnie wody gruntowe występują tu płycej niż 1,5 m p.p.t., najpłycej w obszarze tarasu zalewowego.

Tereny wydymowe są suche, poziom wody gruntowej występuje głębiej niż 2 m p.p.t.

W przypadku większości ujęć warstwa wodonośna przykryta jest nadkładem utworów nieprzepuszczalnych (gliny), a więc izolowana od ujemnych wpływów z powierzchni terenu.

Prawie cała gmina i miasto leżą na terenie głównych zbiorników wód podziemnych:

- GZWP nr 215A, pod nazwą „Subniecka Warszawska” (wg Kleczkowskiego – Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony, Kraków 1990). GZWP nr 215A jest to zbiornik porowy, o warstwie wodonośnej w utworach triasowych i średniej głębokości ujęć ok. 180 m. Zasoby dyspozycyjne tego zbiornika szacuje się na poziomie 145 tys. m³/dobę. Wody tego poziomu są dobrze izolowane przed przenikaniem zanieczyszczeń poprzez nieprzepuszczalne miąższe warstwy.
- GZWP nr 221 pod nazwą „Dolina Kopalna Wyszaków” jest to zbiornik porowy o warstwie wodonośnej w utworach czwartorzędowych, o średniej głębokości ujęć ok. 100 m i łącznej powierzchni 590 km². Szacunkowe zasoby dyspozycyjne tego

² Mapa miąższości i przewodności głównego poziomu wodonośnego, A. Bentkowski „Objaśnienia do mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50000, Arkusz Wyszaków”, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2002

zbiornika to 80 tys. m³/dobę.

4. SUROWCE MINERALNE

Udokumentowane złoża surowców mineralnych według bilansu stan na dzień 31.12.2014 roku:

Lucynów Mały I – złoża kruszywa naturalnego piasku położone w Lucynowie. Zasoby złoża wynoszą zgodnie z bilansem wg stanu na 31.12.2014 r 338 tys. ton. Złoża nie posiada ustanowionego obszaru i terenu górniczego. Złoża rozpoznane szczegółowo.

Lucynów Mały II – złoża kruszywa naturalnego piasku położone w Lucynowie. Zasoby złoża wynoszą zgodnie z bilansem wg stanu na 31.12.2014 r 63 tys. ton. Złoża nie posiada ustanowionego obszaru i terenu górniczego. Złoża rozpoznane szczegółowo.

Wyszków Bug – złoża surowców szklarskich. Zasoby złoża wynoszą zgodnie z bilansem wg stanu na 31.12.2014 r 1658 tys. ton. Złoża ma zniesiony obszar górniczy. Powierzchnia terenu górniczego wynosi 185 046 m². Złoża eksploatowane okresowo.

Mostówka – złoża kruszywa naturalnego piasków kwarcowych do produkcji betonów komórkowych. Zasoby złoża wynoszą zgodnie z bilansem wg stanu na 31.12.2014 r 5.553,00 tys. ton. Złoża nie posiada ustanowionego obszaru i terenu górniczego. Złoża rozpoznane wstępnie.

Wyszków Skuszew – złoża kruszywa naturalnego piasku położone w miejscowości Skuszew. Zasoby złoża wynoszą zgodnie z bilansem wg stanu na 31.12.2014 r 1.055,89 tys. ton. Złoża posiada ustanowiony obszar i teren górniczy. Powierzchnia obszaru i terenu górniczego wynosi 453 979 m². Złoża zagospodarowane.

Na podmokłych i zabagnionych terenach powiatu występują także pokłady torfu o niewielkiej, maksymalnie kilkumetrowej miąższości.

5. WARUNKI KLIMATYCZNE OGÓLNE I TOPOKLIMATU LOKALNEGO

Pod względem klimatycznym gmina należy do regionu mazowiecko-podlaskiego. Średnia temperatura roczna wynosi 7,0-7,5°C średnie temperatury półrocza zimowego wynoszą 0,0-0,5 °C, półrocza letniego 14,5-15°C. Średnia roczna suma opadów to 550 – 600 mm, długość okresu wegetacyjnego 200 - 210 dni średnio w roku, czas zalegania pokrywy śnieżnej – ok. 80 dni, termin rozpoczęcia prac polowych – koniec marca. Warunki anemometryczne uzależnione są od położenia miejsca (stopnia zalesienia otoczenia). Najwyższe prędkości wiatru występują wzdłuż wylesionej krawędzi doliny Bugu.

Zróżnicowanie topoklimatyczne terenów gminy Wyszków jest stosunkowo duże i odwzorowuje je zróżnicowanie geomorfologiczne i związany z tym charakter pokrycia terenu.

1. Tereny wyniesione ponad dolinę Bugu (prawobrzeżna część gminy oraz wyższe, niezalesione fragmenty w części lewobrzeżnej) charakteryzują się przeciętnymi dla regionu warunkami topoklimatycznymi. W obrębie terenów otwartych wysoczyzny -

na obszarach o korzystnej ekspozycji południowej - występują dobre: nasłonecznienie, warunki termiczne, przewietrzanie terenu, warunki wilgotnościowe oraz rzadkość występowania mgieł.

2. Rozległy taras zalewowy Bugu, w płytką wodą gruntową, charakteryzuje się wysoką wilgotnością powietrza, tendencją do akumulacji i zalegania powietrza chłodnego w porze nocnej, zwiększoną częstotliwością występowania mgieł. Są to tereny częstych, niskich, przyziemnych inwersji termicznych rannych i wieczornych;
3. Tereny lasów charakteryzują się specyficznym, lecz także zróżnicowanym topoklimatem, w zależności od charakteru podłoża i typu lasu. Na ogół są to tereny zaciszne, o mniejszym nasłonecznieniu, o wyrównanym profilu termicznym i wilgotnościowym; o utrudnionym, niedostatecznym przewietrzaniu obszarów oraz często występującymi mgłami porannymi.

Swoistym mikroklimatem odznaczają się fragmenty wyniesionych partii doliny Bugu, pokryte lasem sosnowym, o suchym, piaszczystym podłożu (miejscowości Rybienko i Kamieńczyk). Są to tereny częściowo zaciszne, o korzystnych warunkach termiczno-wilgotnościowych (złagodzone ekstrema termiczne, małe ochłodzenie). Specyfiką jest nasycenie fitoncydami (olejkami eterycznymi wytwarzanymi przez drzewostany iglaste).

6. SZATA ROŚLINNA

Ze względu na charakter roślinności, wielkość powierzchni oraz funkcje można wskazać następujący jej podział:

Roślinność Leśna

Lasy południowej części gminy Wyszaków przynależne do Nadleśnictwa Drewnica, Zarządzeniem nr 22 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 1 kwietnia 2005 roku weszły w obszar funkcjonalny o znaczeniu ekologicznym, edukacyjnym i społecznym: „Leśny Kompleks Promocyjny LASY WARSZAWSKIE”. Który wraz z Kampinoskim Parkiem Narodowym otacza i zamyka "zielonym pierścieniem" Warszawę. W jego skład wchodzi 4 Nadleśnictwa: Celestynów, Chojnów, Drewnica i Jabłonna. Celem działania LKP "Lasy Warszawskie" jest promocja trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ochrona zasobów przyrody w lasach oraz edukacja leśna społeczeństwa³.

Największy, zwarty kompleks leśny występuje w południowo-wschodniej części gminy, rozciąga się na wschód od linii PKP i drogi Warszawa - Białystok, w kierunku doliny Liwca. Jest to zachodni fragment Puszczy Kamienieckiej, wielkiego obszaru leśnego, rozciągającego się w lewobrzeżnej części pradoliny Bugu na długości ca 45 km i szerokości 15 km. Omawiany fragment Puszczy, przynależny do gminy Wyszaków, obejmuje powierzchnię ok. 25 km². Przeważa tu drzewostan sosnowy w wieku 40 - 80 lat, z licznym udziałem drzewostanów młodszych. W północno - zachodniej części tego kompleksu

³ http://www.lasy.gov.pl/dokumenty/materialy_promocyjne/lesne-kompleksy-promocyjne/

występuje rozległy las olchowy, związany z podmokłym obniżeniem tarasu nadzalewowego (Tumanek - Skuszewo). W rejonie Rybienka Leśnego oraz Kamieńczyka występują siedliska boru mieszanego, świeżego i suchego. W drzewostanie dominuje sosna w wieku poniżej 40 lat. Na zachód od linii PKP lasy są coraz bardziej rozczłonkowane, przemieszane z terenami wylesionymi, zajętyymi pod uprawy rolne i łąki. Bezpośredni kontakt z tarasem zalewowym Bugu mają nieliczne, oderwane kompleksy (Deskurów, Kaleń). W części północnej gminy występuje jeden większy zespół — na północ od miasta. Jest to fragment Puszczy Białej, okalającej gminę od północy i wschodu. W drzewostanie dominuje sosna w wieku 40 - 80 lat i powyżej 80 lat, z dużym udziałem dębu.

Gatunkami stanowiącymi istotną domieszkę w lasach sosnowych są dąb szypułkowy, brzoza, akacja i jarzębina. W podszycie leśnym dominuje jałowiec pospolity, kruszyna pospolita i leszczyna. Gdzie nie gdzie występują kępy modrzewia polskiego. Nadbużańskie lasy bogate są w grzyby, borówki – czernicę i brusznicę. W mniejszych ilościach występują maliny, jeżyny i poziomki.

Naturalne zbiorowiska roślinne doliny Bugu

Obszar doliny Bugu charakteryzuje się różnorodnością zbiorowisk roślinnych oraz bogactwem fauny. W dnie dolinym dominują rozległe łąki wilgotne lub podmokłe. Bezpośrednie otoczenie rzeki stanowią łąkowe zarośla wierzbowe, a w podmokłych i zatorzonych obniżeniach niezwykle cenne pod względem walorów przyrodniczych, są lasy olchowe. Będąc ciekawym obiektem krajobrazowym spełniają również istotną rolę retencyjną oraz ostoju ptactwa i zwierząt. Godne uwagi są zbiorowiska roślinności źródłiskowej, wodnej, bagiennej i łąkowej. Dominują tu siedliska łąkowe i grądowe z wierzbą i topolą.

Układ zbiorowisk roślinnych w dolinie jest następujący:

- na terenach pozostających w zasięgu niskiej wody na ubogich piaszczyskach występują ziołorośla, zbiorowiska szuwarowe, a na mulistych brzegach rzek lub starorzeczy zbiorowiska namułowe;
- na terenach pozostających w zasięgu średniej wody występują charakterystyczne łąkowe zarośla wierzbowe;
- na terenach pozostających w zasięgu wysokiej wody występuje łąkowy las topolowo-wierzbowy;
- na terenach pozostających w zasięgu wysokiej wody występuje łąkowy las jesionowo-wiązowy.

Specyficznym mozaikowatym układem zbiorowisk roślinnych, charakteryzuje się obszar położony pomiędzy Deskurowem, Ślubowem i rzeką Bug. Występują tu wzajemnie przemieszane lasy sosnowe, rozległe murawy trawiaste, wydmy, pola piasków wydmy, wilgotne dolinki i zagłębienia. Stąd przemieszanie gatunków np. występowanie obok siebie sosny, olchy, jałowców i topoli, porastających trawiaste murawy. Układ taki stwarza unikatowe walory krajobrazowe obszaru.

Roślinność Łąk

Łąki skupione są przede wszystkim w dolinie Bugu, w obrębie tarasu zalewowego rzeki. Zajmują również liczne obniżenia i dolinki tarasu nad zalewowego i równiny wołomińskiej (w części południowej gminy). Należą one do kręgu łąk wilgotnych. Ich przyrodniczą wartość podnoszą występujące na tych obszarach liczne zadrzewienia w formie pojedynczych drzew, szpalerów, kęp lub większych zespołów. Szczególnie bogate w zadrzewienia są obszary łąk w rejonie Lucynowa i na północ od Skuszewa.

Pola uprawne

Obszary pól uprawnych z bardzo ubogą roślinnością śródpolną skupione przede wszystkim w północnej, prawobrzeżnej części gminy. Stanowią ją praktycznie pojedyncze, odosobnione egzemplarze drzew. Brak jest pasów zieleni wśród pól i wzdłuż ścieżek między polami, co ma znaczenie m. in. dla intensyfikacji procesów pylenia, wywiewania cząstek pylastych gleb i gruntów, co wtórnie zanieczyszcza teren. Jedynie na skarpie doliny Bugu i w jej sąsiedztwie, rosną niewielkie połacie młodych zadrzewień.

Roślinność synantropijna

To roślinność, która towarzyszy człowiekowi. Zbiorowiska roślinności synantropijnej są bardzo pospolite, wyrastają w pobliżu ludzkich osiedli i budowli, na poboczach dróg. Rośliny te rosną na terenach uprawnych oraz terenach poddanych antropopresji. Zbiorowiska te ze względu na swój antropogeniczny charakter ulegają ciągłym zmianom, spowodowanym sposobem użytkowania przez człowieka. Specyficzną grupą gatunków synantropijnych są gatunki inwazyjne. Są to gatunki obcego pochodzenia, które w sprzyjających dla siebie warunkach potrafią opanowywać siedliska - zwłaszcza te poddane antropopresji. Bardzo ważną grupę roślin synantropijnych stanowią chwasty tj. rośliny niepożądane w uprawach. Mają cykl życiowy zbliżony do roślin uprawnych, wśród których żyją. Są to rośliny niepożądane z punktu widzenia gospodarki człowieka. Powodują zmniejszenie plonów, obniżają wartość produktów rolnych. Są z reguły bardzo wytrzymałe na niekorzystne czynniki środowiska, rozwijają się szybko, nie zwalczane mogą nawet całkowicie uniemożliwić rozwój uprawianej rośliny, wygrywając z nią konkurencję o światło, wodę i składniki pokarmowe. Rozsiewają się i rosną wśród uprawianych roślin bez pomocy człowieka, a często wbrew jego przeciwdziałaniom⁴.

Zadrzewienia śródpolne, przydomowe i przydrożne

Rozproszone zadrzewienia oraz ich skupiny towarzyszą przede wszystkim terenom wilgotnym, łąkom i drobnym ciekom. Gatunkowo są to w większości olchy i topole.

Szpalery drzew występują głównie wzdłuż dróg krajowych i wojewódzkich. Pełnią one cenną rolę przyrodniczo-krajobrazowo-ochronną. Niestety w obszarze opracowania jest ich niewiele. Gatunkami dominującymi są klony, lipy, jesiony i topole miejscami towarzyszą im dęby, jarząby, robinie czy brzozy.

⁴ www.atlas-roslin.pl

Zadrzewienia przydomowe w części północnej towarzyszą zabudowie jednorodzinnej na obrzeżu miasta oraz mniej licznie zabudowie wiejskiej. Liczne zadrzewienia, w formie relikwów lasów, zadrzewień kępowych, bądź nasadzeń, towarzyszą skupiskom zabudowy letniskowej skupionej w dolinie Bugu oraz ośrodkom wypoczynkowym w dolinie Liwca.

Zieleń miejska

W obrębie terenów zainwestowanych miasta Wyszaków, skupionych w części prawobrzeżnej gminy pokrycie terenu zielenią jest niewielkie. Znaczne powierzchnie pozbawione są zieleni wysokiej. Dotyczy to zwłaszcza terenów przemysłowych. Również tereny mieszkaniowe charakteryzują się ubogą szatą roślinną. Ogródki przydomowe zagospodarowane są głównie jako uprawy z minimalnym udziałem drzew leśnych. Obrzeża miasta to w przeważającej części pola orne pozbawione jakichkolwiek naturalnych elementów szaty roślinnej. Jako wartościowe zespoły roślinne na terenach zabudowanych zidentyfikowano:

- Park miejski, położony nad skarpą, w centralnej części miasta. W obrębie parku znajduje się pomnik przyrody – 2 dęby szypułkowe;
- Zespół parkowo-leśny w Wyszakowie, towarzyszący założeniu pałacowemu;
- Starodrzew liściasty na cmentarzu;
- Zadrzewienia na skarpie i w wąwozach w północnej i północno-wschodniej części miasta

Całkowicie odmienne w swym charakterze są fragmenty miasta położone w dolinie Bugu. Szata roślinna zachowała tu swój naturalny charakter. Są to łąki, lasy, zieleń łąkowa.

7. ŚWIAT ZWIERZĘCY

Wysoki stopień naturalności i zróżnicowanie siedlisk przyrodniczych doliny Bugu i lasów południowej, lewobrzeżnej części gminy, idzie w parze z bogactwem świata zwierzęcego. Bezkręgowce licznie reprezentowane są przez ślimaki, motyle i żuki. Wśród gadów na uwagę zasługują: jaszczurka zwinka, gniewosz plamisty i żmija zygzakowata (prawnie chronione). Wśród ptaków poza gatunkami pospolitymi (wróbel, sikory – uboga i bogatka, sroka, kawka i gawron) na uwagę zasługują gatunki chronione: bocian czarny, żuraw oraz myszołowy – zwyczajny i włochaty. Ssaki najliczniej reprezentowane są przez drobne gryznie (myszowate, jeże, krety i wiewiórki) oraz zwierzynę łowną (zające, lisy dziki, sarny i jelenie).

Największą grupę cennych gatunków stanowią ptaki. Dolina Bugu jest ostoją ornitologiczną o randze międzynarodowej. Stwierdzono tu występowanie ponad 200 gatunków, w tym 150 łąkowych oraz gatunków rzadkich, związanych z obszarami podmokłymi i dolinami rzecznyymi. Dolina Bugu odgrywa ogromną rolę jako trasa przelotu oraz miejsce odpoczynku i żerowania ptaków migrujących.

Dolina Bugu i Liwca oraz lasy Puszczy Białej uznane zostały jako obszary specjalnej ochrony ptaków OSO w Europejskiej Sieci Obszarów Natura 2000.

8. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE

Obszary Natura 2000

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) PLB14007 – Puszcza Biała chroniony na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Obszar ten obejmuje obecnie 83 779,7 ha, z czego 3 698,8 ha (ok. 4,4 %) znajduje się na terenie Gminy Wyszaków.

Obszar stanowi jeden z największych kompleksów leśnych na Mazowszu, usytuowany między Bugiem a Narwią. Najważniejszymi rzekami przepływającymi przez te lasy są: Brok, Struga, Truchelka, Turka. Lasy w postaci kilku kompleksów, o różnym zwarcie, pokrywają większość obszaru ostoi. Obecnie posiadają one jedynie znaczenie gospodarcze. Kompleksy leśne zajmują łączną powierzchnię 51 000 ha, z czego 11 000 ha przypada na lasy prywatne. W zachodniej części są mocno poszarpane przez grunty orne i polany, im dalej na wschód, tym bardziej Puszcza staje się zwarta i godna swego miana (na tym obszarze istniał niegdyś rezerwat leśny, ustanowiony przez biskupów płockich i tam też lokalizuje się kolebkę kurpiowszczyzny). Sieć wodną tworzą niewielkie dopływy Narwi (Wymakracz, Pulewna i Prut) oraz Bugu (Brok, Grzybówka, Tuchełka, Turka). Narew i Bug płyną szerokimi dolinami; Bug silnie meandruje, zalewając wiosną ogromne połacie łąk. Towarzyszą mu piaszczyste plaże, kępy wikliny i malownicze starorzecza (bużyska), ostoje niezliczonej ilości ptactwa. Rzeki te są fenomenem na skalę światową; reliktem dzikiej, nieujarzmionej przyrody. Teren zdominowany jest przez suche siedliska porośnięte sośninami w średnim wieku, a lokalnie występują drzewostany dębowo-grabowe, jesionowo-olszowe i olszowe. Niektóre fragmenty zbiorowisk leśnych mają zachowany prawie naturalny charakter. Na obszarze ostoi w dolinach potoków występują również łąki i zarośla wierzbowe oraz dwa małe kompleksy stawów rybnych.

OSOP PLB 14007 Puszcza Biała posiada plan zadań ochrony, ustanowiony zarządzeniem nr 15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r.

Przedmiotem ochrony w OSOP Puszcza Biała są przede wszystkim gatunki ptaków wymienione w Standardowym Formularzu Danych, w tym gatunki z Załącznika I do Dyrektywy Ptasiej: bocian czarny, błotniak łąkowy, lelek, dudek, dzięcioł czarny, lerka, świergotek polny, jarzębatka, derkacz, gąsiorek, kobuz.

Według w/w Planu zadań ochronnych w obrębie miasta i gminy nie przewiduje się działań ochronnych dla obszaru NATURA 2000 PLB 14007 Puszcza Biała.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) PLB 140001 Dolina Dolnego Bugu został po raz pierwszy zatwierdzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313). Aktualnie obowiązującym aktem prawnym dla ww. obszaru Natura 2000 jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133).

Jest to obszar obejmujący ok. 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzyny do Jeziora Zegrzyńskiego. Większość doliny pokrywają suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Obszary bagienne są usytuowane głównie przy ujściach rzek, dopływów Bugu, oraz wokół

pozostałych fragmentów dawnych koryt rzecznych. Koryto Bugu jest w większości nie zmienione, znajdują się tutaj liczne, piaszczyste wyspy, nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łęgami nadrzecznymi: wzdłuż rzeki występują dobrze rozwinięte zarośla wierzbowe.

Obszar charakteryzuje się występowaniem co najmniej 22 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej i 6 gatunkami z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Stanowi bardzo ważną ostoję ptaków wodno - błotnych oraz jedno z nielicznych w Polsce stanowisk łęgowych gadożera oraz kulona. W okresie łęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej min: baczek (PCK), bocian czarny, brodziec piskliwy, cyranka, czajka, czapla siwa, krwawodziób, gadożer(PCK), kszczyk, kulik wielki (PCK), płaskonos, podróżniczek (PCK), rybitwa białoczelna (PCK), rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, rycyk, sieweczka rzeczna, sieweczka obroźna (PCK), zimorodek; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: bocian biały, kania czarna, derkacz, wodnik i samotnik.

Brak danych o ptakach w okresie pozalęgowym.

Ponadto można spotkać bogatą faunę bezkręgowców, min gatunki pajaków (*Agyneta sffinis*, *A. saxatilis*, *Chocorna picinus*, *Enoplognatha thoracica*, *Styloctetor stativus*), cenny kompleks nadrzecznych lasów o zachowanym charakterze naturalnym, oraz szereg zbiorowisk roślinnych związanych z siedliskami wilgotnymi.

Największe zagrożenie dla tutejszej awifauny stwarzają obwałowania i odcinanie starorzeczy od współczesnego koryta rzeki oraz zabudowa doliny. Zanieczyszczenie wód, melioracje, tamy zaporowe, trasy szybkiego ruchu, przebudowa drzewostanów w kierunku monokultur sosnowych oraz kłusownictwo.⁵

OSOP PLB 140001 Dolina Dolnego Bugu posiada plan zadań ochrony, ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014 r.

Przedmiotem ochrony na obszarze są następujące gatunki ptaków: A030 - bocian czarny, A031 - bocian biały, A081 - błotniak stawowy, A084 - błotniak łąkowy, A120 - zielonka, A122 - derkacz, A193 - rybitwa rzeczna, A195 - rybitwa białoczelna, A197 - rybitwa czarna, A229 - zimorodek, A272 - podróżniczek, A055 - cyranka, A056 - płaskonos, A118 - wodnik zwyczajny, A136 - sieweczka rzeczna, A137 - sieweczka obroźna, A156 - rycyk, A160 - kulik wielki, A162 - krwawo dziób, A168 - brodziec piskliwy, A 119 Kropiatka, A153 Kszczyk, A080 Gadożer.

- zgodnie z w/w Planem zadań ochrony w granicach gminy (na poszczególnych działkach) przewiduje się wprowadzenie następujących działań ochronnych:
 - czynna ochrona gniazd bociana (przedmiot ochrony bocian biały): Montaż platform na czynnych słupach napowietrznych linii energetycznych przenoszenie na nie istniejących gniazd ze słupów energetycznych; montaż platform na słupach wolnostojących, nieenergetycznych; usuwanie części materiału ze zbyt wysokich i ciężkich gniazd. Prace należy prowadzić w okresie październik - luty. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Podmiotem odpowiedzialnym za

5 Formularz danych oraz mapy obszarów objętych ochroną w ramach systemu Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu (OSO) PLB140001.

wykonanie są Zakłady Energetyczne, możliwe także realizowanie działania na podstawie umowy zawartej z RDOŚ w Warszawie.

- czynna ochrona lęgów bociana (przedmiot ochrony Bocian biały): Izolowanie przewodów elektrycznych na niewielkich odcinkach przy słupach energetycznych. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Prace prowadzone w okresie październik - luty. Podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie są Zakłady Energetyczne, możliwe także realizowanie działania na podstawie umowy zawartej z RDOŚ w Warszawie.
- ograniczenie presji człowieka (przedmiot ochrony: Błotniak stawowy, Kulik wielki): Ograniczenie presji ze strony wędkarzy i turystyki konnej (skanalizowanie ruchu) w okresie lęgowym gatunku. Zakaz połowu ryb w odległości mniejszej niż 300 m od terenów będących miejscem gniazdowania. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, następnie corocznie. Ograniczenie dotyczy okresu od 1 kwietnia do 31 sierpnia. Podmiotami odpowiedzialnymi za wykonanie są Użytkownik Rybacki, Policja, RDOŚ w Warszawie.
- działanie fakultatywne (przedmiot ochrony: Bocian biały, Cyranka. Płaskonos, Błotniak łąkowy, Kropiatka, Derkacz, Sieweczka rzeczna, Sieweczka obrożna, Kszyk, Rycyk, Kulik wielki, Krwawodziób, Rybitwa rzeczna, Rybitwa białoczelna): Objęcie terenu użytkowaniem zgodnie z wymogami tożsamymi do pakietu ornitologicznego według obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Podmiotami odpowiedzialnymi za wykonanie są RDOŚ w Warszawie, Właściciele lub zarządcy gruntów. Działanie jest obowiązkowe dla właścicieli gruntów korzystających z systemów wsparcia bezpośredniego w rolnictwie natomiast fakultatywne, na podstawie umowy z RDOŚ w Warszawie.
- działanie fakultatywne: (przedmiot ochrony: Cyranka, Sieweczka rzeczna, Sieweczka obrożna, Rycyk, Krwawodziób,): Zwiększenie wypasu (maksymalna liczba zwierząt według norm narzuconych w obowiązującym Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich).

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) PLB 140002 Dolina Liwca został zatwierdzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U. z 2004 Nr 229, poz. 2313). Aktualnie obowiązującym aktem prawnym dla tego obszaru jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. z 2011 Nr 25, poz. 133).

Obszar obejmuje dolinę rzeki Liwiec, od źródeł do ujścia rzeki do Bugu, z łąkami i zalewowymi pastwiskami utworzonymi na zmeliorowanych bagnach. Niektóre odcinki rzeki

mają charakter naturalny, na innych odcinkach jest ona uregulowana, lokalnie w dolinie występują wtórne zabagnienia. Miejscami brzegi Liwca są płaskie, zajęte przez łąki i wilgotne, zalewane pastwiska, na innych odcinkach brzegi są wysokie. W dolinie przeważają łąki i pastwiska, lokalnie występują łągi olchowe i olchowo-jesionowe oraz niewielkie kompleksy leśne, z dominującym udziałem sosny. Podłoże stanowią tu gleby mineralne. Na terenie obszaru znajdują się dwa kompleksy stawów rybnych (48 ha i 70 ha) oraz trzeci kompleks stawów rybnych w Mordach. W latach 1992 i 1993 najcenniejsze pod względem ornitologicznym fragmenty doliny zostały zmeliorowane. W Załączniku Nr I Dyrektywy Ptasiej znajduje się 20 gatunków ptaków i 5 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Jest to Ważna ostoja ptaków wodno-błotnych, szczególnie w okresie lęgowym.

W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: cyraneczka, cyranka, czernica, czajka, kulik wielki (PCK), rybitwa białowąsa (PCK), brodziec piskliwy, rycyk; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występują perkoz rdzawoszyi, bocian biały, krzyżówka, błotniak stawowy, derkacz, sieweczka rzeczna, kszyk, rybitwa czarna, podróżniczek, strumieniówka, ortolan. W okresie wędrowek występują w stosunkowo dużej liczbie gęsi zbożowa i białoczelna: gęś białoczelna do 4 500 osobników (C7).⁶

OSOP 140002 Dolina Liwca nie posiada ustanowionego zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie planu zadań ochrony.

Z dostępnego projektu Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie wynika że: przedmiotem ochrony na obszarze są następujące gatunki ptaków: A142 Czajka, A153 Kszyk, A156 Rycyk, A160 Kulik wielki, A140 Siewka złota, A043 Gęgawa, A052 Cyraneczka, A055 Cyranka, A153 Kszyk, A127 Żuraw, A031 Bocian biały, A197 Rybitwa czarna, A196 Rybitwa białowąsa, A043 Gęgawa, A168 Brodziec piskliwy, A336 Remiz, A371 Dziwonia, A081 Błotniak stawowy, A122 Derkacz.

W obrębie miasta i gminy nie przewiduje się działań ochronnych dla obszaru NATURA 2000 PLB 140002 Dolina Liwca.

Obszar Ochrony Siedlisk PLH 140011 Ostoja Nadbużańska został po raz pierwszy zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13.11.2007 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG trzeciego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składającego się na kontynentalny region biogeograficzny (nr aktu normatywnego C(2009) 10422), opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 2 lutego 2010 r.

Ostoja obejmuje ok. 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzny do Jeziora Zegrzyńskiego. Większość doliny pokrywają suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Obszary bagienne są usytuowane głównie przy ujściach rzek, dopływów Bugu oraz wokół pozostałych fragmentów dawnych koryt rzecznych. Koryto Bugu jest w większości nie zmienione przez człowieka, pozostały tu liczne, piaszczyste wyspy, nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łągami nadrzecznymi, z dobrze rozwiniętymi zaroślami wierzbowymi. Pierwsza terasa rzeki obfituje w starorzecza, zróżnicowana pod względem wielkości, głębokości i stopnia porośnięcia przez roślinność wodną. Obszar stanowi

⁶ Formularz danych oraz mapy obszarów objętych ochroną w ramach systemu Natura 2000 – Dolina Liwca PLB 140002.

naturalna dolina dużej rzeki ze szczególnie cennym kompleksem nadrzecznych lasów o zachowanym naturalnym charakterze oraz szeregu zbiorowisk łąkowych i związanych z siedliskami wilgotnymi, typowo wykształconych na dużych powierzchniach. W Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG znajduje się 16 rodzajów siedlisk. Stwierdzono tu również występowanie 20 gatunków z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jest to jeden z najważniejszych obszarów dla ochrony ichtiofauny w Polsce. Obejmuje ona 10 gatunków ryb z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG, z kózą złotawą i kielbim białopłetwym oraz stanowiska rzadkich gatunków roślin w tym 2 gatunki z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Bogata fauna bezkręgowców, m.in. interesujące gatunki pająków (*Agyneta affinis*, *A. saxatilis*, *Chocorna picinus*, *Enoplognatha thoracica*, *Enophrys aequipes*, *Hahnia halveola*, *Iberina candida*, *Leptyphantes flavipes*, *Styloctetor stativus*). Obszar ma również duże znaczenie dla ochrony ptaków.⁷

OSOP PLH 140011 Ostoja Nadbużańska posiada plan zadań ochrony, ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014 r.

Przedmiotem ochrony na obszarze są następujące siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt: 2330 - Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, 3150 - Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne, 3270 - Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością, 4030 - Suche wrzosowiska, 6210 - Murawy kserotermiczne, 6120 - Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe, 6410 - Zmiennowilgotne łąki trzęś licowe, 6430 - Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne, 6440 - Łąki selemicowe, 6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, 9170 - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, 91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, 91F0 - Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe, 91I0 - Ciepłolubne dąbrowy, 91T0 - Sosnowy bór chrobotkowi, 1437 - Leniec bezpodkwiatowy, 1617 - Starodub łąkowy, 1477 - Sasanka otwarta, 1032 - Skójką gruboskorupowa, 1060 - Czerwończyk nieparek, 4030 - Szlaczkoń szafraniec, 1083- Jelonek rogacz, 1084 Pachnica dębowa, 1163 - Głowacz białopłetwy, 1130 – Boleń, 1134 – Różanka, 1149 – Koza, 1145 – Piskorz, 1146 - Koza złotawa, 1188 - Kumak nizinny, 1166 - Traszka grzebieniasta, 1355 – Wydra, 1337 - Bóbr europejski.

- zgodnie z w/w Planem zadań ochrony w granicach gminy (na poszczególnych działkach) przewiduje się wprowadzenie następujących działań ochronnych:
 - wyłączenie z gospodarki leśnej (przedmiot ochrony łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe). Odstąpienie od zrębów, trzebieży, przebudowy drzewostanów (poza działaniami wynikającymi z planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu, które przeszły ocenę strategiczną). Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Podmiotami odpowiedzialnymi za wykonanie są właściciele gruntu.

⁷ Formularz danych oraz mapy obszarów objętych ochroną w ramach systemu Natura 2000 - Ostoja Nadbużańska (OZW) PLH140011 – uzyskane u Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, w czerwcu 2010r.

- zachowanie zadrzewień wierzbowych i topolowych w strefie przykorytowej Bugu za wyjątkiem drzew stanowiących zagrożenie, dla życia lub zdrowia ludzi oraz powodujących zatory usuwanych w ramach prac utrzymaniowych i przeciwpowodziowych (przedmiot ochrony Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe). Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Podmiotami odpowiedzialnymi za wykonanie są: Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, Dyrektor Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie, Właściciele gruntu.
- utrzymanie bogactwa i zróżnicowania runa (przedmiot ochrony Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe). Zabiegi trzebieży należy przeprowadzić w I i IV kwartale, czyli po sezonie wegetacyjnym (poza prowadzeniem prac trzebieżowych w II i III kwartale zgodnie z planami urządzenia lasu i uproszczonymi planami urządzenia lasu, które przeszły ocenę strategiczną). Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Podmiotami odpowiedzialnymi za wykonanie są: Właściciel gruntu, Nadleśniczy Nadleśnictwa Sarnaki.
- zwiększenie bioróżnorodności (przedmiot ochrony Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe). Podczas wykonywania trzebieży pozostawione zostaną zamierające i dziuplaste drzewa oraz martwe drewno na całej powierzchni w celu stworzenia bazy żerowej dla larw chrząszczy (między innymi kózkowatych) i dzięciołów (powyższe działanie nie dotyczy planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu, które przeszły ocenę strategiczną). Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach. Podmiotami odpowiedzialnymi za wykonanie są: Właściciel gruntu, Nadleśniczy Nadleśnictwa Sarnaki.
- działania obligatoryjne (przedmiot ochrony Łąki selernicowe, Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie). Zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych, niezalesianie go oraz nie zmienianie w grunty orne a także utrzymanie powierzchni elementów krajobrazu nieużytkowanych rolniczo co poprawi jego stan zachowania. Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Podmiotami odpowiedzialnymi za wykonanie są: Właściciel, dzierżawca lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego gospodarujący nieruchomością w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony przyrody na podstawie przepisów.
- przeciwdziałanie procesom sukcesji (przedmiot ochrony: ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe). Odkrzaczanie całych płatów. Zabieg należy

przeprowadzić co 3 lata przed rozwinięciem się liści, co zapobiega silnemu odnawianiu i rozrastaniu usuwanych gatunków z szyjek korzeniowych. Działania obligatoryjne: Zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez ekstensywne użytkowanie kośno pastwiskowe lub pastwiskowe, niezalesianie go oraz nie zmienianie w grunty orne a także utrzymanie powierzchni elementów krajobrazu nieużytkowanych rolniczo co poprawi jego stan zachowania. Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Działania fakultatywne: Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego wariantu rolno środowiskowego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, ukierunkowanego na ochronę ciepłolubnych muraw napiaskowych i zgodnego z ich wymaganiami. Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Podmiotami odpowiedzialnymi za wykonanie są: Właściciel, dzierżawca lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego gospodarzący nieruchomością w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony przyrody na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

- ograniczenie lub eliminacji procesów sukcesji poprzez wycinanie i karczowanie podrostu drzew (przedmiot ochrony: wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, suche wrzosowiska). Karczowanie karp korzeniowych powoduje odświeżenie gleby, co sprzyja rozwojowi muraw napiaskowych i suchych wrzosowisk. Po przeprowadzonym zabiegu udział podrostu drzew na powierzchni powinien wynosić poniżej 10%. Zabieg wycinania i karczowania należy przeprowadzić co 3 lata, przed rozwinięciem się liści, co zapobiega silnemu odnawianiu i rozrastaniu usuwanych gatunków z szyjek korzeniowych a uzyskaną biomasę należy usunąć z powierzchni. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Podmiotami odpowiedzialnymi za wykonanie są: Właściciel, dzierżawca lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego gospodarzący nieruchomością w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony przyrody na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

Obszar Ochrony Siedlisk Wydm Lucynowsko-Mostowieckie PLH140013 obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (powierzchnia - 427,8 ha) wchodzący w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 został zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE. L 12/383).

Obszar położony jest w środkowej części woj. mazowieckiego (większość obszaru należy do gminy Wyszków, a niewielka część południowo-wschodnia do gminy Zabrodzie). Są to zarówno tereny leśne, jak i nieużytki i niewielkie płyty gruntów rolniczych. Między Mostówką, a Lucynowem rozciąga się kompleks wydm porośniętych murawami psammofilnymi, wrzosowiskami oraz różnymi zbiorowiskami borowymi. Pożar w 1993 r. zniszczył znaczną część lasów, jednocześnie spowodował bardzo silną ekspansję mącznicy lekarskiej *Arctostaphylosuva - Ursi* (gatunku chronionego), której płyty osiągają powierzchnię 100-200 m². Stanowisko to można zaliczyć do największych znanych stanowisk w Polsce. Na omawianym terenie obok wrzosowisk mącznicowych występują także murawy szczytlichowe, wrzosowiska oraz zróżnicowane troficznie zbiorowiska borowe. W terenie o bardzo zróżnicowanej rzeźbie, występują cenne zbiorowiska roślinne na piaszczystych, ubogich glebach. Dwa spośród nich, zajmujące łącznie ponad 70% obszaru znajdują się w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Flora liczy 348 gatunków roślin naczyniowych. Spośród nich 8 gatunków jest objętych ścisłą ochroną, natomiast dalszych 7 - częściową. Na uwagę zasługuje bogate stanowisko kukułki plamistej *Dactylorhiza maculata*. Obiekt reprezentuje unikatowe w skali Polski, prawdopodobnie największe stanowisko mącznicy lekarskiej *Arctostaphylos Uva - Ursi*. Występuje tu też 29 gatunków rzadkich regionalnie⁸.

Zagrożenia :

Na części obszaru planowana jest budowa Zakładu Unieczynniania Odpadów Komunalnych

OSO **Wydm Lucynowsko-Mostowieckie PLH140013** posiada plan zadań ochrony, ustanowiony zarządzeniem Nr 8 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, z dnia 28 marca 2014 r.

Przedmiotem ochrony na obszarze są następujące siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin: suche wrzosowiska (4030), wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (2330), i sosnowy bór chrobotkowy (91TO).

- zgodnie z w/w Planem zadań ochrony w granicach gminy (na poszczególnych działkach) przewiduje się wprowadzenie następujących działań ochronnych, dotyczących ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania:
 - powstrzymanie sukcesji poprzez redukcję (wycinkę i karczowanie) 100% samosiewów i podrostów drzew (brzoza i sosna) wraz z usunięciem pozyskanej biomasy poza obszar Natura 2000 (przedmiot ochrony: wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, suche wrzosowiska). Rozpoczęcie realizacji działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań

⁸ Formularz danych oraz mapy obszarów objętych ochroną w ramach systemu Natura 2000 Wydm Lucynowsko - Mostowieckie (OSO) PLH140013

ochronnych. Zabieg wycinania i karczowania należy przeprowadzić w I kwartale roku (przed rozwinięciem się liści) lub w IV kwartale roku, co zapobiegnie silnemu odnawianiu i rozrastaniu gatunków z szyjek korzeniowych. Karczowanie karp korzeniowych spowoduje odświeżenie gleby, co sprzyja rozwojowi muraw i wrzosowisk. Podmiotami odpowiedzialnymi za wykonanie są: Właściciel, dzierżawca lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego gospodarzący nieruchomością w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony przyrody na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

- odmłodzenie populacji wrzosu poprzez koszenie wrzosu wraz z usunięciem pozyskanej biomasy poza obszar Natura 2000 (przedmiot ochrony: suche wrzosowiska). Zabieg należy wykonać jednokrotnie, nie później niż w trzecim roku obowiązywania planu zadań ochronnych. Zabieg należy przeprowadzić poza sezonem wegetacyjnym w pierwszym lub czwartym kwartale roku. Koszenie winno obejmować 10 płątów siedliska. Każdy płąt winien mieć powierzchnię 100 m². Koszenie przeprowadzić ręcznie, na wysokości 20 cm. Po wykonaniu działania należy usunąć całość uzyskanej biomasy poza granice obszaru Natura 2000. . Podmiotami odpowiedzialnymi za wykonanie są: Właściciel, dzierżawca lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego gospodarzący nieruchomością w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony przyrody na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.
- usuwanie gatunków inwazyjnych poprzez ręczne wyrywanie i wycinanie (w zależności od wielkości krzewów czeremchy amerykańskiej (przedmiot ochrony: suche wrzosowiska). Zabieg należy wykonać w 4 i 8 roku obowiązywania planu zadań ochronnych. Podmiotami odpowiedzialnymi za wykonanie są: Właściciel, dzierżawca lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego gospodarzący nieruchomością w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony przyrody na podstawie

przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

- odtworzenie warunków niezbędnych dla utrzymania właściwego stanu ochrony poprzez kontrolę i ustalenie miejsc nielegalnego składowania odpadów i ich ilości oraz podjęcie działań w celu ich usunięcia (przedmiot ochrony: suche wrzosowiska). Podjęcie działania winno się odbyć nie później niż w 3 roku obowiązywania planu zadań ochronnych. W kolejnych latach ustalanie lokalizacji i ilości odpadów, a także ich wywóz (w przypadku stwierdzenia ich składowania) winny odbywać się raz w roku. Podmiotami odpowiedzialnymi za wykonanie są: Właściciel lub posiadacz obszaru.
- modyfikacja gospodarki leśnej - zmiana sposobu rębni i odnawiania lasu poprzez całkowite wyłączenie partii szczytowych wydm z użytkowania rębno-trzebieżowego (przedmiot ochrony: sosnowy bór chrobotkowy). Podmiotami odpowiedzialnymi za wykonanie są: Starosta Powiatu Wyszковского i właściciel lub posiadacz obszaru.
- modyfikacja gospodarki leśnej - zmiana sposobu rębni i odnawiania lasu poprzez redukcję (wycinka i karczowanie) 50% samosiewów i podrostów drzew (brzoza i sosna) wraz z usunięciem pozyskanej biomasy poza obszar Natura 2000 (przedmiot ochrony: sosnowy bór chrobotkowy). W partiach pozaszczytowych rozluźnić zwarcie drzewostanów za pomocą rębni złożonych lub cięć trzebieżowych z usuwaniem powstałego w trakcie cięć martwego drewna poza obszar Natura 2000. W praktyce należy zredukować podrost drzew o 50% w drugim piętrze i podszyciu. Zabieg należy wykonać w pierwszej 5-latce obowiązywania planu zadań ochronnych. Podmiotami odpowiedzialnymi za wykonanie są: Starosta Powiatu Wyszковского i właściciel lub posiadacz obszaru.
- ręczne usuwanie opadłego igliwia (przedmiot ochrony: sosnowy bór chrobotkowy). Zabieg powinien być przeprowadzony na dwóch powierzchniach o wymiarach 10x10 m. Płaty należy wyznaczyć w obrębie transektu monitoringowego, w punkcie początkowym i końcowym. Działanie winno być wykonane czterokrotnie – w 2, 4, 6 i 9 roku obowiązywania planu zadań ochronnych. Zabieg winien być przeprowadzany na przełomie I i II kwartału roku (po ustąpieniu pokrywy śnieżnej). Podmiotami odpowiedzialnymi za wykonanie są: Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie.

Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Nadliwiecka PLH 140012 jest to najcenniejszy pod względem przyrodniczym, obok doliny Bugu, obszar we wschodniej części województwa mazowieckiego. O tak wysokiej randze świadczy przede wszystkim - wysoka różnorodność biologiczna; koncentracja stanowisk chronionych i ginących gatunków roślin, grzybów i zwierząt; różnorodność siedlisk przyrodniczych oraz funkcja jednego z najważniejszych korytarzy ekologicznych o węzłowym znaczeniu ponad regionalnym. Ostoja Nadliwiecka

stanowi bowiem bezpośredni łącznik pomiędzy elementami sieci ekologicznej Natura 2000, do której należą: dolina Bugu (PLB 140001, PLH 140011), dolina Kostrzynia (PLB 140009) oraz zgłoszony w ramach Shadow List obszar Rogoźnica. Dodatkowo poprzez swoje dopływy spina również w jeden ekologiczny system rozległy kompleks Lasów Łukowskich (projektowana ostoja ptasia OSO - Lasy Łukowskie i projektowany w ramach Shadow List SOO - Jata) oraz Kantor Stary (PLH 140007). Jeśli uwzględni się fakt łączności doliny Bugu z Pojezierzem Łęczyńsko-Włodawskim oraz z Puszcą Białowieską (za pośrednictwem Puszczy Mielnickiej) wyraźnie widać wyjątkową rolę Ostoi Nadliwieckiej jako ważnego szlaku migracyjnego, zwłaszcza dla dużych gatunków ssaków. Wysoki walor przyrodniczy doliny Liwca dodatkowo podkreśla wyznaczenie w jej obrębie obszaru Natura 2000 na mocy Dyrektywy Ptasiej (PLB 140002).

Dolina Liwca to cenny krajobrazowo i przyrodniczo kompleks przestrzenny różnych środowisk reprezentujących pełną skalę wilgotnościową siedlisk występujących w dolinie rzecznej i warunkujący ściśle określone zespoły roślin i zwierząt.

Charakterystycznym elementem tutejszego krajobrazu są lasy łąkowe (*91E0). Najpospolitszymi i zajmującymi największe powierzchnie są łągi olszowo-jesionowe Fraxino - Alnetum (*91E0-3). Różnicują je fazy przede wszystkim wiek drzewostanów oraz stopień uwilgocenia, zależny od występowania lub braku zalewów. Najlepiej wykształcone i reprezentatywne zarówno pod względem składu gatunkowego, jak i struktury łągi olszowo-jesionowe występują w obrębie kompleksu stawów rybnych w Klimontach, w okolicy Jarnic oraz Grodziska. Tutaj stwierdzono również obecność chronionego grzyba - czarki szkarłatnej *Sarcoscypha coccinea*. W środkowym i dolnym odcinku Liwca wzrasta stopniowo udział i reprezentatywność nadrzecznych łągów wierzbowych Salicetum albo fragilis (*91E0-1). Największe i najcenniejsze fragmenty tych lasów znajdują się poniżej Urli i Barchowa (gminy: Jadów i Łochów). W dolnym odcinku Liwca wzrasta liczba starorzeczy (3150). To naturalne zbiorniki wodne, które są wynikiem erozyjnej i akumulacyjnej działalności rzeki zmieniającej często swoje koryta w granicach tarasu zalewowego. Starorzecza w obrębie obszaru są zróżnicowane pod względem wieku i kształtu. Mają najczęściej charakter zbiorników wygiętych w kształcie liter: C, L, S i U lub rzadziej przybierają owalny kształt litery O. Znacznie rzadziej występują w formie wydłużonych rynien bocznych. Ich głębokość wynosi średnio 0,5 - 2 m. Powierzchnia starorzeczy jest bardzo różna i waha się od kilkudziesięciu m² do kilku hektarów. Strome i wklęsłe brzegi tych zbiorników porastają gatunki wierzb *Salix*, topole *Populus* oraz olsza czarna *Alnus glutinosa*. Wypukłe, niskie i płaskie brzegi zasiedla roślinność namuliskowa i szuwarowa, przechodząca w zewnętrzny pas zarośli, zadrzewień lub łąk. Dna najstarszych starorzeczy znajdujących się w zasięgu wód powodziowych, pokryte są osadami pochodzenia organicznego z domieszką frakcji mineralnych. Zbiorniki leżące poza zasięgiem wód powodziowych wysłane są mułem organicznym, którego zasadniczym składnikiem jest detrytus roślinny.

Pospolite w obrębie obszaru są zróżnicowane pod względem fizjonomii i składu gatunkowego, nitrofilne niżowe nadrzeczne ziołorośla okrajkowe (6430.3). Tworzą one wąskie pasy o różnej długości, rozmieszczone niemal na całym terenie. Pod względem fitosocjologicznym wyróżniono tu trzy grupy ziołorośli: okrajkowe zbiorowiska welonowe porastające bezpośrednio obrzeża koryta rzeki Liwiec, reprezentowane przez fitocenozy kianianki pospolitej i kielisznika zwyczajnego *Cuscuta - Calystegietum sepium* oraz pospolite w dolinie ziołorośla kielisznika zaroślowego i wierzbownicy kosmatej *Calystegio - Epilobietum*

hirsuti, pokrzywy i kielisznika zwyczajnego *Urtica - Calystegietum sepium* oraz kielisznika zwyczajnego i sadzka konopiastego *Calystegio - Eupatorietum*. Występują przede wszystkim wzdłuż rowów melioracyjnych. Poza tym, spotkać je można na brzegach łągów olszowo-jesionowych *Fraxino - Alnetum*, zarośli wierzbowych oraz starorzeczy. W ich składzie gatunkowym pojawiają się gatunki przechodzące ze zbiorowisk kontaktowych.

W obrębie doliny Liwca znaczący udział w krajobrazie mają łąki reprezentujące wszystkie wyższe jednostki syntaksonomiczne w obrębie klasy *Molinio - Arrhenatheretea*. Do najcenniejszych należą łąki świeże ekstensywnie użytkowane należące pod względem fitosocjologicznym do klasy *Molinio - Arrhenatheretea*. Do najcenniejszych należą ekstensywnie użytkowane łąki rajgrasowe *Arrhenatherion elatioris* (6510-1) zróżnicowane pod względem wilgotności i żyzności podłoża na kilka podzespołów oraz łąki wiechlinowo - kostrzewowe *Poa - Festucetum rubrae* (= zbiorowisko *Festuca rubra* i *Poa pratensis*) (6510-2). Znacznie rzadziej spotkać tu można zmiennowilgotne łąki trzęślicowe ze związku *Molinietalia* (6410), śródładowe ciepłolubne murawy napiaskowe z klasy *Koelerio glaucae - Corynepheretea canescentis* (6120), reprezentowane m.in. przez murawy z lepnicą wąskopłatkową *Silenootitis - Festucetum* oraz murawy szczotlichowe *Spergulo Vernalis - Corynepheretum* (2330) porastające piaszczyste wydmy zbudowane z piasków naniesionych przez rzekę.

Do osobliwości tego terenu należą niewielkie płyty nizinnych torfowisk zasadowych z rzędu *Caricetalia davallianae* (7230), które cechuje obfite występowanie kruszczyka błotnego *Epipactis palustris* i wełnianki szerokolistnej *Eriophorum ltfolium*. Na okresowo odśnieżonych dnach stawów rybnych pojawiają się zbiorowiska z klasy *Isoëto-Nanojuncetea* (3130). Do szczególnie interesujących gatunków roślin naczyniowych należą gatunki wymienione w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin - Cibora Żółta *Cyperus flavescens* i krwawnica pospolita *Lythrum hyssopifolia*. Ich obecność warunkuje ekstensywna gospodarka rybacka w obrębie stawów hodowlanych.

Dolina Liwca jest ważną ostoją dla fauny. Szczególne znaczenie ma dla ptaków i ichtiofauny. Wśród tej ostatniej stwierdzono 6 gatunków wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. W głównym korycie systemu rzeki Liwiec lokalnie szczególnie licznie występują różanka (1134) i koza (1149). Poprawa jakości wody oraz czynna ochrona spowodować mogą dynamiczny rozwój ich populacji.

Obszar to jedno z centrów występowania w województwie wydry *Lutra lutra* (1335) i bobra *Castor fiber* (1337). Po dolinie Bugu jest to najważniejsza w województwie ostoja staroduba błotnego *Ostericum palustre* (1617). Stwierdzono tu również w latach 80-tych lipiennika *Loesela Liparis loeselii* (1903), jednak ze względu na brak kontynuacji badań, stanowiska te nie zostały potwierdzone w późniejszym okresie. Dolina Liwca to jedna z najważniejszych ostoi dla populacji: poczwarówek - zwężonej *Vertigo angustior* (1014) i jajowatej *Vertigo moulinsiana* (1016) oraz skójki gruboskorupowej *Unio carassus* (1032). Stwierdzono tu również zatoczek łamliwego *Anisus vorticulus* (4056).

Obszar ten ma szczególne znaczenie dla ochrony i zachowania brzozy niskiej *Betula humilis*, gatunku figurującego w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin. Jej populacja na odcinku Czepielin - Golice liczy ok. 200 osobników i jest jedną z największych w województwie mazowieckim.

Dolina Liwca ma również duże znaczenie pod względem biogeograficznym. Stanowi m.in. najdalej wysunięte na północ miejsce występowania ważki lecichy białoznaczej

Orthetrum albistylum, będąc tym samym północną granicą zasięgu tego gatunku. Z innych rzadkich gatunków warty podkreślenia jest północny gatunek ważki - łątka wiosenna Coenagrion lunulatum. Szczególną rzadkością jest obecność chrząszcza Rhantus consputus, który w Polsce notowany był zaledwie na kilku stanowiskach. Tutaj też odkryto bardzo rzadkiego w Polsce pająka Tetragnatha reimoseri. Tym samym stanowisko to stało się elementem łącznikowym izolowanych do tej pory względem siebie populacji w północno-wschodniej Polsce i na Pojezierzu Łęczyńsko - Włodawskim. Dla borealnego pająka Aphileta misera dolina Liwca jest południowym krańcem zasięgu. Przeprowadzone w stawach rybnych obszaru badania wykazały duże bogactwo gatunkowe brzuchorzęsków Gastrotricha. Znalezienie Ichthyidium bifurcatum jest drugim stwierdzeniem tego gatunku w Polsce, a trzecim na świecie! Znalezienie Ichthyidium bifurcatum jest drugim stwierdzeniem tego gatunku w Polsce, a trzecim na świecie. Ogólny wskaźnik różnorodności gatunkowej dla tej grupy zwierząt wyniósł 2,73. Dla porównania wskaźnik różnorodności gatunkowej Gastrotricha dla lasów łągowych Puszczy Białowieskiej wynosi 2,95, a dla eutroficznych jezior - 2,03-2,54. Godne podkreślenia jest występowanie w obrębie obszaru pijawki lekarskiej Hirudo medicinalis, gatunku wymienionego w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt.

Niewątpliwie poważnym zagrożeniem na terenie obszaru są zaburzenia stosunków wodnych wywołane wcześniejszą regulacją koryta Liwca w jego górnym i częściowo środkowym odcinku. Deficyt wody potęgowany jest szybkim spływem wód powierzchniowych systemem rowów melioracyjnych oraz źle funkcjonującym systemem piętrzeń. Stan czystości wody budzi również poważne zastrzeżenia. Dopływ zanieczyszczeń do rzeki jest dwójakiego rodzaju: obszarowy i punktowy. Pierwszy związany jest ze spływem związków azotowych i fosforowych z okolicznych łąk i pól. Jego natężenie wzrasta w wyniku wycinania drzew i zarośli w strefie przybrzeżnej Liwca, stanowiących naturalne bufory dla biogenów. Zrzut punktowy ściśle związany jest ze ściekami pochodzącymi z indywidualnych gospodarstw oraz ściekami z oczyszczalni nie zawsze w dostatecznym stopniu oczyszczonych. Toksyczne osady powstałe z tych ostatnich zalegają na dnie Liwca poniżej oczyszczalni ścieków w Siedlcach.⁹

OSOS Ostoja Nadliwiecka PLH 140012 posiada plan zadań ochrony, ustanowiony zarządzeniem Nr 14 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, z dnia 31 marca 2014 r.

Przedmiotem ochrony na obszarze są następujące siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin: 91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, sosnowy bór chrobotkowy (91TO), 3150 - Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne, 3270 - Zalewane muliste brzegi rzek, 6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, 6430 - Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne, 3130 – Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Littorelletea Isoeto-Nanojuncetea, 7230- Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 1337 - Bóbr europejski, 1155 – Wydra, 1188 - Kumak nizinny, 1166 - Traszka grzebieniasta, 1134 – Różanka, 1149 – Koza, 1014 – Poczwarówka zwężona, 1016 – Poczwarówka jajowata,

⁹ Formularz danych oraz mapy obszarów objętych ochroną w ramach systemu Natura 2000 - Ostoja Nadliwiecka PLH 140032.

1032 - Skójka gruboskorupowa, 4056 – Zatokczek łamliwy, 1060 - Czerwończyk nieparek, 4038 - Czerwończyk fioletek, 1037 – Trzepla zielona, 1617 - Starodub łąkowy,

- zgodnie z w/w Planem zadań ochrony w granicach gminy (na poszczególnych działkach) przewiduje się wprowadzenie następujących działań ochronnych, dotyczących ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania:
 - modyfikacja gospodarki leśnej - zmiany sposobu rębni i odnawiania lasu (przedmiot ochrony: sosnowy bór chrobotkowi). Uprzątnięcie martwego drewna w lesie, rezygnacja z wprowadzania podszytów i podsadzeń produkcyjnych. Utrzymanie bogactwa i zróżnicowania runa. Podmiotami odpowiedzialnymi za wykonanie są: Właściciel, lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania, podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego, zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie, porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.

Leśny Kompleks promocyjny „Lasy Warszawskie”

Zarządzeniem Nr 22/2005 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 1 kwietnia 2005 roku lasy południowej, lewobrzeżnej części gminy Wyszków, przynależne do Nadleśnictwa Drewnica, weszły w skład Leśnego Kompleksu Promocyjnego (LKP) „LASY WARSZAWSKIE”. LKP Lasy Warszawskie obejmuje Nadleśnictwo Drewnica, Nadleśnictwo Jabłonna, Nadleśnictwo Celestynów, Nadleśnictwo Chojnów. Jest to obszar funkcjonalny o znaczeniu ekologicznym, edukacyjnym i społecznym. Został ustanowiony w celu promocji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ochrony zasobów przyrody w lasach oraz edukacji leśnej społeczeństwa.

Pomniki przyrody

Za pomnik przyrody uznać można pojedyncze twory przyrody ożywionej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno – pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, w szczególności sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, skałki, jary, głązy narzutowe, jaskinie. Na terenie gminy status pomnika przyrody posiadają 24 drzewa ich szczegółową charakterystykę prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 3. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Wyszaków

nr	rodzaj	nazwa polska nazwa łacińska nazwa własna	wysokość (m)	obwód (cm)	szacowany wiek (lata)	ocena ogólna stanu drzewa	lokalizacja		ustanowienie ochrony	
							miejsowość	nr działki	data	akt prawny
1	drzewo	dąb szypułkowy Quercus robur L	28	500	350	3	Drogoszewo	208/7	27.06.1974	(U. Woj.) ZnR.X-831/92/74
2	drzewo	dąb szypułkowy Quercus robur L	21	470	300	4	Drogoszewo	96	27.06.1974	(U. Woj.) ZnR.X-831/91/74
3	drzewo	dąb szypułkowy Quercus robur L	21	400	250	4	Drogoszewo	210/2	27.06.1974	(U. Woj.) ZnR.X-831/89/74
4	drzewo	dąb szypułkowy Quercus robur L	21	490	350	4	Drogoszewo	212/4	27.06.1974	(U. Woj.) ZnR.X-831/90/74
5	drzewo	dąb szypułkowy Quercus robur L	19	570	400	4	Drogoszewo	213	27.06.1974	(U. Woj.) ZnR.X-831/88/74
6	drzewo	grab zwyczajny Carpinus betulus L	23	350	150	3	Puste Łąki	427/3	19.05.1975	(U. Woj.)Zn RIS.X-831/125/75
7	drzewo	dąb szypułkowy Quercus robur L	15	425	300	2	Kamieńczyk	927	27.06.1958	(PWRN) ZB-5/4/896/58
8	drzewo	dąb szypułkowy Quercus robur L	19	465	300	2	Kamieńczyk	927	27.06.1958	(PWRN) ZB-5/7/899/58
9	drzewo	dąb szypułkowy Quercus robur L	221	430	300	3	Kamieńczyk	371	27.06.1958	(PWRN) ZB-5/6/898/58
10	drzewo	dąb szypułkowy Quercus robur L	30	490	350	4	Lucynów	157/2	01.08.1972	(U. Woj.) Zn Rlop 831/25/1972
11.1	drzewo	dąb szypułkowy Quercus robur L	27	360	250	3	Wyszaków	4871/4	06.09.1972	(U. Woj.) Zn Rlop 831/47/1972
11.2	drzewo	dąb szypułkowy Quercus robur L	25	380	250	2	Wyszaków	4871/4	06.09.1972	(U. Woj.) Zn Rlop 831/47/1972
12	drzewo	dąb szypułkowy Quercus robur L	13	335	300	2	Świniotop	1416	19.05.1975	(U. Woj.) Zn RIS X-831/126/75
13.1	grupa drzew	dąb szypułkowy Quercus robur L	27	380	300	2	Fidest	390	19.05.1975	(U. Woj.) Zn RIS X-831/129/75
13.2	drzewo	dąb szypułkowy Quercus robur L	martwy, przewrócony							
14.1	drzewo	dąb szypułkowy Quercus robur L	25	350	300	3	Fidest	404	19.05.1975	(U. Woj.) Zn RIS X-831/128/75
14.2	drzewo	dąb szypułkowy Quercus robur L	27	425	300	4	Fidest	404	19.05.1975	(U. Woj.) Zn RIS X-831/128/75
15.1	grupa drzew	dąb szypułkowy Quercus robur L	25	470	300	4	Świniotop	1417	19.05.1975	Zn R(U. Woj.) IS X-831/127/75
15.2	drzewo	dąb szypułkowy Quercus robur L	26	330	250	3				
16	drzewo	dąb szypułkowy Quercus robur L	-	520	-	-	Świniotop	-	22.07.2015	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego poz. 6472
17	drzewo	dąb szypułkowy Quercus robur L	16	370	-	-	Świniotop	-	22.07.2015	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego poz. 6472
18	drzewo	dąb szypułkowy Quercus robur L	18	325	-	-	Świniotop	-	22.07.2015	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego poz. 6472
19	drzewo	dąb szypułkowy Quercus robur L	16	250	-	-	Świniotop	-	22.07.2015	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego poz. 6472
20	drzewo	dąb szypułkowy Quercus robur L	25	450	-	-	Świniotop	-	22.07.2015	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego poz. 6472

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Wyszakowie

9. OBSZARY PRZEWIDZIANE DO OCHRONY

Nadbużański Park Krajobrazowy

Gmina Wyszków graniczy bezpośrednio z Nadbużańskim Parkiem Krajobrazowym, powołanym Rozporządzeniem Wojewody Siedleckiego z dnia 30 września 1993 roku, które weszło w życie 12 listopada 1993 roku. Wokół Parku utworzono otulinę zabezpieczającą obiekt przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych. Obecnie obowiązuje rozporządzenie Nr 3 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 marca 2005 roku w sprawie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego, Rozporządzenie Nr 58 Wojewody Mazowieckiego z dnia 25 maja 2005 roku, zmieniające w/w rozporządzenie w zakresie opisu granic Parku i otuliny oraz Rozporządzenie Nr 29 Wojewody Mazowieckiego z dnia 8 sierpnia 2006 roku w sprawie ustalenia planu ochrony dla NPK.

NPK rozciąga się wzdłuż dolnego biegu rzeki Bug: od ujścia rzeki Toczonej do ujścia Liwca w Kamieńczyku, a także obejmuje duże obszary leśne między innymi Puszczy Białej i Borów Łochowskich.

Niezaprzeczalne walory przyrodniczo – krajobrazowe Gminy Wyszków, w szczególności doliny rzeki Bug, powodują, że jej tereny są predysponowane do prawnej ochrony przyrody. Ich analizę wykonano w ramach prac badawczych, dokumentujących walory przyrodnicze Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego. W ramach NPK na Terenie Gminy zaprojektowano jeden rezerwat przyrody – ornitologiczny – Fidest, o powierzchni 450 ha.

Nadbużański Park Krajobrazowy położony jest w środkowo - wschodniej części województwa mazowieckiego. Swym zasięgiem obejmuje lewobrzeżną część doliny Dolnego Bugu od ujścia rzeki Toczonej w miejscowości Drażniew w gminie Korczew do ujścia Liwca w pobliżu Kamieńczyka, a także fragment dolnej Narwi. Jest jednym z największych parków krajobrazowych w Polsce, położony równoleżnikowo chroni prawie 120 km rzeki Bug. Obecnie powierzchnia parku wynosi 74 136, 5 ha, a razem z otuliną 113 671,7 ha.

Obszar parku charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem krajobrazu. Największym jego walorem jest zachowana dolina Bugu, z meandrującą rzeką, licznymi starorzeczami i wyspami w nurcie oraz piaszczystymi łachami i skarpami. Oprócz doliny rzecznej do parku wchodzi również kompleksy leśne - pozostałości dawnych puszczy, które zajmują około 36% powierzchni parku dominują bory sosnowe, porastające ubogie, piaszczyste siedliska. Nadrzeczne tereny to kontrast wielu środowisk, suche piaszczyste wydmy graniczą z torfowiskami, a podmokłe lasy łęgowe z borami sosnowymi. Zachowało się tu jeszcze sporo cennych lasów łęgowych. W dolinie Bugu spotyka się większe obszary zarośli łożowych z udziałem rzadkiej wierzby śniadej. Niewielkie powierzchnie na żyzniejszych glebach zajmują grądy. Znaczne obszary parku pokrywają laki zalewowe.

W Nadbużańskim Parku Krajobrazowym dominują bory sosnowe, porastające ubogie, piaszczyste siedliska. Wspaniałe ponad 100-letnie bory ze strzelistymi, wysokimi na kilkadziesiąt metrów sosnami, prezentują się znakomicie. W podszyciu dominuje często jałowiec pospolity, natomiast runo borów tworzą między innymi mchy i chronione widłaki. Najczęściej występuje widłak goździsty, ale nierzadkie są też widłak jałowcowaty, spłaszczony i wroniec.

Flora parku liczy około 1300 gatunków, w tym 38 gatunków drzew i 59 gatunków krzewów. Występuje tu 60 gatunków chronionych oraz 170 zaliczanych do rzadkich w skali kraju lub regionu, np. wierzbina szara, lepnica dwudzielna, skalnica trójpalczasta, lucerna kolczastostrąkowa i wiele innych.

Spośród licznych rzadkich gatunków roślin leśnych na uwagę zasługują: wawrzynek wilczętyko, orlik pospolity, lilia złotogłów, naparstnica zwyczajna, zimoziół północny, naparstnica zwyczajna. Przez teren Parku przechodzą granice zasięgów geograficznych takich gatunków jak lepnica litewska, sasanka Tekli, zimoziół północny, smagliczka drobna. Z Polskiej Czerwonej Księgi Roślin na terenie NPK stwierdzono 6 gatunków roślin (widlicz cyprysowaty, starodub łąkowy, wielosił błękitny, czarcikęsik Kluka, cibora żółta, turzyca luźnokępkowa). Występują tu gatunki typowe dla innych regionów kraju jak np. lepieźnik kutnerowaty - gatunek nadmorski czy parzydło leśne gatunek typowy dla terenów górskich.

Wielka różnorodność siedlisk wpływa bezpośrednio na bogactwo świata zwierząt Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego. Szczególnie różnorodny jest świat ptaków. Gatunki rzadkie i zazwyczaj najbardziej zagrożone wyginięciem, występują najczęściej w dolinie Bugu, która jest "życiową arterią" parku. W wielu miejscach doliny Bugu można jeszcze podziwiać "rycerskie" turnieje batalionów. Symbolem nadbużańskich naturalnych łąk jest kulik wielki, odzywający się pięknym, fletowym trelem. Jeszcze kilka lat temu na suchych nadbużańskich pastwiskach i wydmach występował kulon. W Polsce zachowało się zaledwie kilka par tego ginącego ptaka.

Na terenie parku i otuliny występuje znaczna liczba dużych ssaków kopytnych. Liczebność łosia jest oceniana na 150 sztuk, jelenia na około 270, dzika ponad 400 a sarny na 2600. Jeszcze niedawno w Puszczy Białej spotykane były wilki. Nad Bugiem można znaleźć ślady żerowania bobrów - charakterystyczne zgryzy na drzewie. Coraz częściej spotykana jest także wydra. Spośród ginących gatunków gadów bardzo rzadko występują żółw błotny i gniewosz płamisty. Inne gatunki to zaskroniec, żmija zygzakowata, padalec i jaszczurki. Występują tu - chociaż nielicznie - orlik krzykliwy, trzmiełojad, kobuz, krogulec, pustułka.

Wśród zwierząt największą grupę cennych gatunków stanowią ptaki. Stwierdzono tu występowanie ponad 200 gatunków, w tym ponad 150 łęgowych. Do najrzadszych należą związane z obszarami podmokłymi i dolinami rzecznyymi takie gatunki jak: kulik wielki, kszyc, rybitwa rzeczna, białoczelna, błotniak stawowy, brodziec piskliwy, sieweczki rzeczna i obroźna. W norach na stromych nadrzecznych skarpach gnieźdzą się zimorodek i kolonijnie jaskółka brzegówka. Nad wodami pospolita jest czapla siwa. Dolina Bugu odgrywa ogromną rolę jako trasa przelotu oraz miejsce odpoczynku i żerowania ptaków migrujących.

Dolina Bugu jest ostoją ornitologiczną o międzynarodowej randze. Na liście "Ostoi ptaków w Polsce" znajduje się pod symbolem IBAE-Poland 095. Populacje derkacza, sieweczki obroźnej, brodziec krwawodziobego czy kolonie rybitwy czarnej i jaskółki brzegówki należą do największych w kraju. Oprócz nich wymienia warto sieweczkę rzeczna, rybitwę białoczelną, brodziec piskliwego i samotnika. Coraz liczniej występują żurawie, w niedostępnych lasach gniazdują bociany czarne i orliki krzykliwe.

Oprócz niewątpliwych walorów przyrodniczych, w parku znajdują się rozległe obszary o zachowanym tradycyjnym wiejskim krajobrazie kulturowym. W licznych wsiach i miasteczkach spotkać można jeszcze przykłady dominującej tu niegdyś drewnianej zabudowy, a także kapliczki i krzyże przydrożne. Na łąkach rozrzucone są typowe dla

regionu stodółki i brogi. Wędrując po nadbużańskich szlakach spotkać można zespoły pałacowe o randze ponadregionalnej.

Cześć obszaru Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego została wytypowana do sieci NATURA 2000, co nadało mu europejską rangę wśród obszarów chronionych. Na terenie Parku i jego otuliny wytyczono Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) o nazwie "Dolina Dolnego Bugu" oraz "Dolina Liwca". Na terenach tych stwierdzono występowanie gatunków ptaków, wymienionych w załączniku I tzw. Dyrektywy Ptasiej. Utworzono także Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO), tzw. "Ostoję Nadbużańską". Został on wyznaczony na podstawie Dyrektywy "Siedliskowej" dla siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I oraz gatunków zwierząt i roślin wymienionych w załączniku II Dyrektywy "Siedliskowej".

Na terenie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego wyznaczono także liczne rezerwy Przyrody: Biele, Bojarski Grąd, Czaplówizna, Dzierżeńska Kępa, Jegiel, Moczydło Popławy, Stawinoga, Sterdyń, Śliże, Wielgolas, Wilcze Błota.

10. OBSZARY CHRONIONE W OTOCZENIU REGIONALNYM GMINY WYSZKÓW – DO 10 KM

Rys Nr 1. Rezerwy przyrody w sąsiedztwie gminy Wyszaków – do 10 km

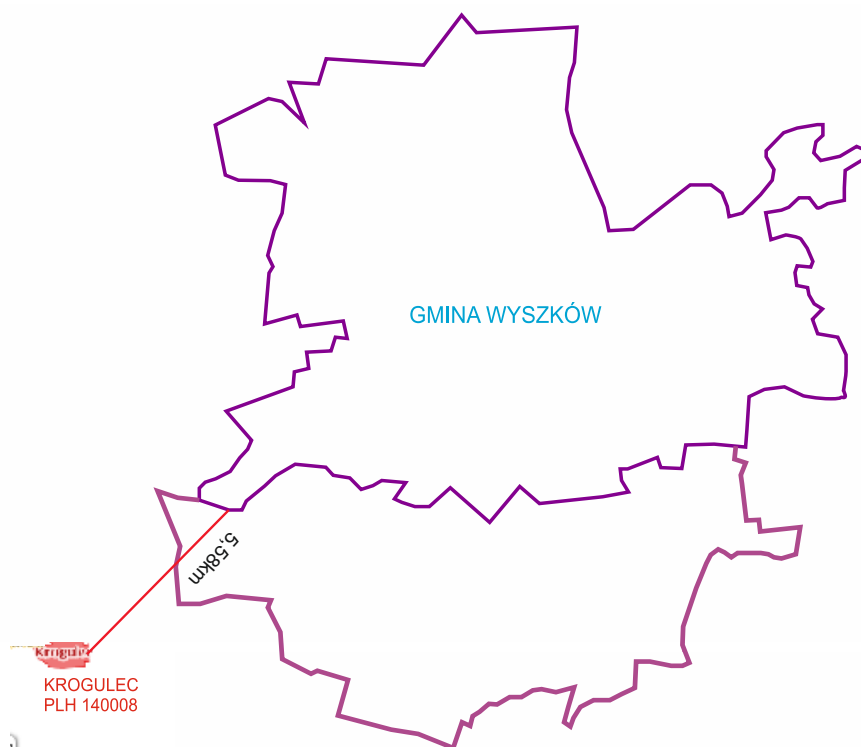
Źródło: Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska

Rys Nr 2. Parki Krajobrazowe w sąsiedztwie gminy Wyszaków – do 10 km

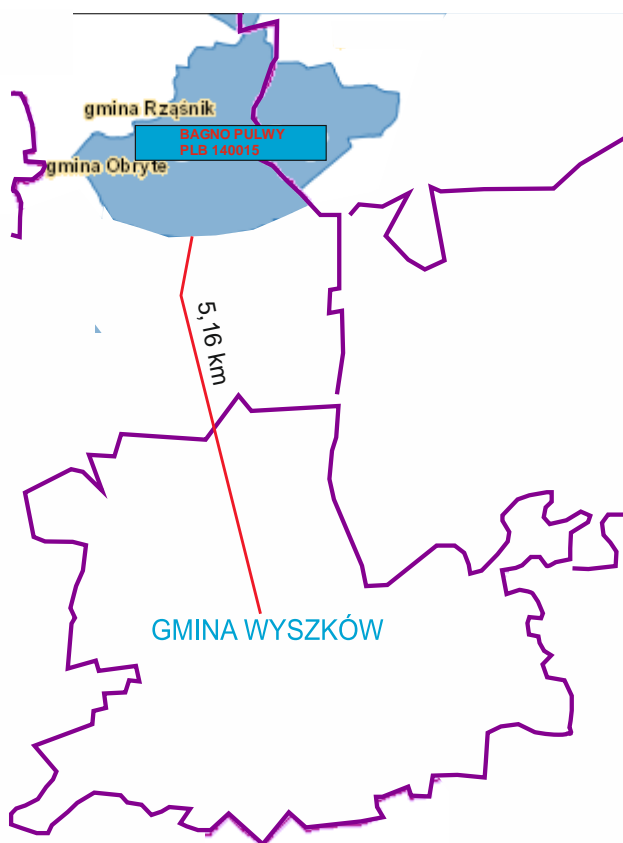
Źródło: Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska

Rys Nr 3. Obszary NATURA 2000 (obszary siedliskowe) w sąsiedztwie gminy Wyszaków – do 10 km

Źródło: Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska

Rys Nr 4. Obszary NATURA 2000 (obszary ptasie) w sąsiedztwie gminy Wyszaków – do 10km

Źródło: Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska

XI. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU „PROGRAMU..”. OCENA STANU ŚRODOWISKA, JEGO ODPORNOŚCI NA DEGRADACJĘ, ZDOLNOŚCI DO REGENERACJI.

1. POWIETRZE I HAŁAS

Na stan sanitarny obszaru rzutuje ruch komunikacyjny i niskie emitery okolicznych palenisk domowych opartych o piece opalane węglem oraz ewentualne emisje zanieczyszczeń z terenów sąsiednich. Według Rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2014 przeprowadzonej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia oraz ze względu na ochronę roślin obszar opracowania znalazł się w rozległej strefie mazowieckiej.

W obrębie w/w strefy zidentyfikowano obszary przekroczenia standardów imisyjnych

dla pyłu PM₁₀, PM_{2,5}, benzo(a)pirenu. Biorąc powyższe pod uwagę obszar został zaliczony do strefy C tzn: do strefy, w której poziom substancji zanieczyszczonych przekracza poziom dopuszczalny. Dla pozostałych zanieczyszczeń emitowanych głównie do powietrza atmosferycznego z tytułu eksploatacji istniejących dróg, związane jest to z ruchem pojazdów benzynowych i diesli: (NO₂, SO₂, CO, C₆H₆, As, Cd, Ni, O₃ i Pb) do strefy A tzn: do strefy, w której poziom substancji zanieczyszczonych nie przekracza poziomu dopuszczalnego.

Należy nadmienić że wyniki takie nie powinny być utożsamiane ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy. Klasa C może oznaczać np. lokalny problem związany z daną substancją.

Według Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Wyszków w emisji CO₂:

- największy udział ma mieszkalnictwo – 45% w 2012 r. i 44% w 2013 r., emisja CO₂ z tego sektora pochodzi głównie z energetycznego spalania paliw w indywidualnych źródłach ciepła w mieszkalnictwie jednorodzinym,
- najmniejszy udział mają budynki użyteczności publicznej oraz oświetlenie ulic – po 1%.; niski udział emisji z sektora usług publicznych wynika z faktu, iż większość budynków zaopatrywana jest w ciepło sieciowe, a emisja pochodzi głównie ze zużycia energii elektrycznej,
- w przemyśle, którego udział w emisji CO₂ kształtuje się na poziomie 25% w 2012 r. (26% w 2013 r.) całości, największy udział ma emisja z PEC Sp. z o.o., zakład ten emituje przeważającą część emisji CO₂ z sektora przemysłowego (ponad 95% emisji z instalacji spalania paliw w sektorze przemysłowym),
- w gminie Wyszków około 71% emisji CO₂ pochodzi z instalacji spalania paliw, a pozostałe 29% ze zużycia energii elektrycznej; w zależności od sektora proporcje te zmieniają się w szerokim zakresie,
- w gminie Wyszków nie zidentyfikowano źródeł innych gazów cieplarnianych, poza CO₂.

Elementami które stanowią główną uciążliwość akustyczną omawianego terenu i jego sąsiedztwa są istniejące drogi (ulice), a w szczególności droga S8, drogi krajowe nr 8,62 droga wojewódzka nr 618 oraz linia kolejowa. Należy jednak zwrócić uwagę, że natężenie hałasu nie jest wynikiem lokalnej działalności. Wynika ono z tranzytowego charakteru dróg.

Gmina Wyszków posiada dosyć niekorzystny układ drogowy ze względu na emisję hałasu. Występowanie dróg krajowych i wojewódzkich o dużym natężeniu ruchu może powodować znaczne uciążliwości akustyczne w najbliższym otoczeniu tych obiektów. Zwłaszcza dotyczy to zabudowy mieszkaniowej położonej wzdłuż tych ciągów komunikacyjnych.

W 2014 r. w Wyszkowie przy ul. Pułtuskiej 66 A równoważny poziom dźwięku dla pory dnia i nocy dla hałasu drogowego wynosił LAeqD = 67,6 dB i LAeqN = 61,5 dB. W obydwu przypadkach zostały przekroczone wartości dopuszczalne (odpowiednio 65 dB i 56 dB).

Zgodnie z Uchwałą NR 223/14 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 3 listopada 2014 r. w sprawie programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, o których mowa w art.179 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowisk tj. obszarów dróg wojewódzkich na terenie województwa mazowieckiego,

na których został przekroczony długookresowy poziom dźwięku A we wszystkich dobach roku i porach nocy w roku na terenie opracowania zidentyfikowano obszary, na których występują przekroczenia wartości dopuszczalnych hałasu samochodowego. Taki obszar znajduje się w Wyszku przy ul. Pułtuskiej - droga wojewódzka nr 618. Obszar przekroczenia w porze dnia sięga do pierwszej linii zabudowy i opiera się na najbliższych od ulicy elewacjach. Przed rondem przekroczenia osiągają wartość > 5dB. Również w porze nocy obszar przekroczenia sięga do pierwszej linii zabudowy i opiera się na najbliższych od ulicy elewacjach. W w/w planie wskazano działania programowe tzn. propozycje działań w celu ograniczenia przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu samochodowego są to:

1. Egzekwowanie istniejących ograniczeń prędkości.
2. Utrzymanie nawierzchni w dobrym stanie technicznym.
3. Wprowadzenie środków trwałego uspokojenia ruchu

Szacuje się, że wprowadzenie w/w działań spowoduje redukcję hałasu o ok. 3 do 4 dB.

Krótkotrwałym źródłem hałasu jest kolej. Ponieważ w ostatnich latach w terenie opracowania nie prowadzono badań poziomu hałasu kolejowego nie można jednoznacznie określić na jakim poziomie kształtuje się obecnie. Można jedynie przypuszczać, że postępująca modernizacja linii kolejowych oraz wymiana taboru kolejowego wpływa na ograniczenie emisji hałasu do środowiska.

Prowadzona na terenie gminy działalność przemysłowo-usługowa nie stanowi istotnego zagrożenia hałasem. Hałas ten ma charakter lokalny, tzn. występuje głównie na terenach sąsiadujących z terenami przemysłowymi. Są to emisje okresowe. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska zapewnienie właściwego kształtowania klimatu akustycznego w otoczeniu obiektów przemysłowych jest obowiązkiem ich właściciela lub innego podmiotu posiadającego do nich tytuł prawny. Na terenie gminy nie ma zakładów uciążliwych dla środowiska pod względem przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r, dopuszczalny poziom hałasu dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, zagrodowej, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz terenów zabudowy mieszkaniowo – usługowej wynosi w porze dnia 65 dB, w porze nocy 56 dB. Dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej jednorodzinnej, związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej oraz terenów szpitali w miastach 61 dB w porze dziennej i 56 dB w porze nocy.

2. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

W latach 2010- 2014 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie wykonał ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych występujących w granicach gminy Wyszku. Przebadane jednolite części wód charakteryzowały się:

- o Bug od dopływu z Sitna RW200021266979 - Klasa elementów fizykochemicznych wód rzeki została sklasyfikowana jako poniżej potencjału dobrego, stwierdzono II-gą klasę (stan dobry) elementów hydromorfologicznych i IV klasę (stan słaby) elementów biologicznych, potencjał ekologiczny był słaby natomiast stan chemiczny wód był dobry. Stan wód oceniono jako zły.

- o Liwiec od dopływu z Zalesia do ujścia RW200019266899 - Klasa elementów fizykochemicznych wód rzeki została sklasyfikowana jako stan dobry, stwierdzono II-gą klasę (stan dobry) elementów hydromorfologicznych i IV klasę (stan słaby) elementów biologicznych, potencjał ekologiczny był słaby natomiast stan chemiczny wód sklasyfikowano jako poniżej stanu dobrego. Stan wód oceniono jako zły.
- o Dopływ spod Kukawek RW200017266949 – Klasa elementów fizykochemicznych wód rzeki została sklasyfikowana jako stan dobry, stwierdzono II-gą klasę (stan dobry) elementów hydromorfologicznych i II klasę (stan dobry) elementów biologicznych, potencjał ekologiczny był słaby natomiast stan chemiczny wód sklasyfikowano jako poniżej stanu dobrego.

Na terenie miasta i gminy Wyszków prowadzono badania w ramach monitoringu jakości wód podziemnych w roku 2012, w jednym punkcie pomiarowo-kontrolnym. W badanym otworze stwierdzono wodę II klasy jakości - wody dobrej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka, zgodnie z Rozporządzeniem Ministerstwa Środowiska Nr 143 poz. 896 z dn. 23.07.2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych.

Na terenach zurbanizowanych jakości wód podziemnych i powierzchniowych zagrażają głównie czynniki antropogeniczne, do których zalicza się:

- ścieki bytowe i komunalne na terenach pozbawionych systemu kanalizacyjnego, kierowane do szamb i dołów chłonnych, infiltrujące do wód podziemnych;
- składowiska odpadów komunalnych i przemysłowych nie zabezpieczone przed przesiąkami lub urządzone nielegalnie;
- stosowanie nawozów mineralnych i chemicznych środków ochrony roślin na terenach nadal użytkowanych w sposób rolniczy;
- spływy powierzchniowe z tras komunikacyjnych i z dróg zawierające m.in. związki ropopochodne, chlorki, metale ciężkie.

Spośród przedstawionych powyżej zagrożeń nie wszystkie dotyczą obszaru objętego opracowaniem. Część obszaru objęta jest siecią kanalizacji sanitarnej i zgodnie z polityką inwestycyjną gminy, braki w wyposażeniu w sieć są sukcesywnie eliminowane. Ścieki komunalne z posesji odprowadzane są za pośrednictwem systemu zbiorczego oraz przy zastosowaniu rozwiązań indywidualnych w postaci zbiorników na nieczystości ciekłe. W związku z powyższym ścieki komunalne wytwarzane w obszarze opracowania potencjalnie mogą stanowić zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych w przypadku ewentualnej nieszczelności stosowanych zbiorników bezodpływowych. Jednak przy zachowaniu wymogów przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska i prawa wodnego zagrożenie dla wód jest minimalne, a zmiany parametrów ich jakości mało prawdopodobne.

Obecnie na terenie gminy Wyszków nie posiadają lokalizacji czynne składowiska odpadów innych niż niebezpieczne (komunalne). W celu składowania odpadów komunalnych

wytwarzanych przez mieszkańców Gmina Wyszków korzysta z usług składowisk zewnętrznych. W związku z powyższym nie stanowią zagrożenia dla środowiska.

Prowadzona na terenie gminy gospodarka rolna jest dość intensywna. Można się zatem spodziewać, że potencjalnym zagrożeniem wód mogą być spływy powierzchniowe z pól uprawnych, nawozów sztucznych, głównie fosforanów, które powodują przyspieszony, nadmierny rozwój glonów, które ulegając rozkładowi pochłaniają olbrzymie ilości tlenu przyczyniając się do dalszej degradacji wody.

3. ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z NIEBEZPIECZEŃSTWEM WYSTĄPIENIA SYTUACJI AWARYJNEJ ORAZ SZKODY W POWIERZCHNI ZIEMI.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska związane z eksploatacją dróg a głównie drogi S8, dróg krajowych nr 8,62, drogi wojewódzkiej nr 618 oraz linii kolejowej mogą zaistnieć na skutek awarii lub wypadków z udziałem pojazdów przewożących substancje niebezpieczne. Powstałe w wyniku katastrof komunikacyjnych sytuacje awaryjne mogą powodować rozlanie się substancji niebezpiecznych np. zawierających węglowodory, stwarzających zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych. Na wielkość zagrożenia wpływają czynniki chemiczne min: stan fizyczny uwolnionej substancji, jej toksyczność, a także czynniki lokalne związane z warunkami topograficznymi i meteorologicznymi, lokalizacją terenów zamieszkałych, wrażliwością poszczególnych komponentów środowiska, przygotowaniem do reagowania w sytuacji zagrożenia.

Na terenie gminy Wyszków występuje ryzyko zaistnienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, które mogą być wynikiem różnego typu awarii infrastruktury technicznej.

W zakładach występują zagrożenia wynikające ze stosowania w procesach technologicznych i magazynowych niebezpiecznych związków i substancji chemicznych, jak również z możliwości powinowactwa chemicznego i występowania niepożądanych reakcji. Obecnie na terenie gminy zakładem wykorzystującym TSP (toksyczne środki przemysłowe) w procesie technologicznym jest Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Wyszkanie, posiadające w swych zbiornikach 2 tony kwasu siarkowego.

W/w zagrożenia nie będą bezpośrednio wynikały z zadań zapisanych w Programie ochrony środowiska dla gminy Wyszków na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022.

4. ZAGROŻENIA NATURALNE

Na terenach obejmujących dolinę Bugu występuje zagrożenie powodzią. Okresowy wysoki poziom wody jest wynikiem szerszego procesu powodującego wzrost przepływu wody.

Do istotnych zagrożeń naturalnych należą przyrodnicze zjawiska katastroficzne. W warunkach przyrodniczych Polski naturalne zjawiska katastroficzne mogące mieć wpływ na bezpieczeństwo i działalność ludzi oraz na twory ich działalności to głównie powódzie, ruchy masowe wierzchniej warstwy litosfery i ekstremalne stany pogodowe. Dwóm pierwszym zjawiskom można przeciwdziałać przez świadome kształtowanie środowiska w postaci zabezpieczeń przeciwpowodziowych (regulacja odpływu ze zlewni przez działania hydrotechniczne i z zakresu struktury użytkowania terenu, wały przeciwpowodziowe, poldery

itp.) oraz stabilizacji stoków (działania biologiczne, techniczne i biotechniczne). Ekstremalne stany pogodowe powodują okresową destabilizację funkcjonowania społeczno-gospodarcze, a przeciwdziałanie im polega na sprawnej organizacji społeczności zamieszkującej dany teren.

W obrębie gminy występują tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY.

Obszar objęty opracowaniem znajduje się poza ustanowionymi na mocy przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst. jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.) obszarami chronionymi, tj. parkami narodowymi, rezerwatami przyrody, parkami krajobrazowymi oraz obszarami chronionego krajobrazu. Nie występują tu również stanowiska dokumentacyjne ani zespoły przyrodniczo – krajobrazowe. W obrębie gminy na podstawie w/w przepisów ochronie podlegają istniejące pomniki przyrody oraz obszary Natura 2000:

Puszcza Biała	PLB14007
Dolina Dolnego Bugu	PLB140001
Dolina Liwca	PLB140002
Ostoja Nadbużańska	PLH140011
Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie	PLH140013
Ostoja Nadliwiecka	PLH140032

Spośród głównych czynników i rodzajów działalności człowieka wpływających na przedmiotowe obszary Natura 2000, zgodnie z informacjami zawartymi w Standardowym Formularzu Danych oraz planach ochrony zagrożeniem są :

Dla obszaru NATURA 2000 Puszcza Biała PLB14007

Istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotem ochrony zidentyfikowane w w/w Planie zadań ochrony : gospodarka leśna; drapieżnictwo; zmiana czynników biotycznych; zasypywanie terenu melioracje i osuszanie; konkurencja; intensywne koszenie; zmiana sposobu upraw; usuwanie drzew przydrożnych; brak wypasu; restrukturyzacja gospodarstw rolnych; zalesianie terenów otwartych; wycinka lasu; sukcesja; zabudowa rozproszona; usuwanie zagajników; intensyfikacja rolnictwa;

Dla obszaru NATURA 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB 140001

Istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotem

ochrony zidentyfikowane w w/w Planie zadań ochrony : usuwanie trawy pod grunty orne; wycinka lasu; zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie; drapieżnictwo; produkcja energii wiatrowej; napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne; sukcesja; usuwanie trawy pod grunty orne; wypas nieintensywny; intensywna hodowla ryb, intensyfikacja, wędkarstwo; sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze; regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych; zmiana czynników biotycznych; powódź (procesy naturalne);

Dla obszaru NATURA 2000 Dolina Liwca PLB 140002

Istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotem ochrony zidentyfikowane w w/w projekcie Zarządzenia linie elektryczne i telefoniczne; usuwanie trawy pod grunty orne; zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie; zarzucenie pasterstwa, brak wypasu; wymiana pokryć dachowych w wyniku której niszczone są gniazda; posadowione na dachu; produkcja energii wiatrowej; rozwój zabudowy lotniskowej prowadzący do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk; wędkarstwo; zaniechanie/brak koszenia; spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych; lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo; sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze; zalesianie terenów otwartych; zabudowa rozproszona; pojazdy zmotoryzowane; polowanie; zmiana składu gatunkowego (sukcesja); modyfikowanie funkcjonowania wód–ogólnie; usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowate; intensyfikacja rolnictwa.

Dla obszaru NATURA 2000 Ostoja Nadbużańska PLH 140011

Istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotem ochrony zidentyfikowane w w/w Planie zadań ochrony :

zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie; drapieżnictwo; sukcesja; grądowienie; pojazdy zmotoryzowane; konkurencja; wydeptywanie, nadmierne użytkowanie; obce gatunki inwazyjne; nawożenie (nawozy sztuczne); drogi, autostrady; zabudowa rozproszona; zanieczyszczenie wód powierzchniowych; modyfikacja funkcjonowania wód-ogólnie; nagromadzenie materii organicznej; eutrofizacja; zarzucenie pasterstwa, brak wypasu; zalesianie terenów otwartych; zmiana sposobu uprawy; zaniechanie/brak koszenia; inne lub mieszane formy międzygatunkowej konkurencji wśród roślin; gospodarka leśna, użytkowanie lasów; zawleczenie choroby; zakwaszenie (naturalne); wycinka lasu; zatopienie, szkody wyrządzone przez roślinożerców; spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych; inne zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych; intensywne koszenie lub intensyfikacja; odnawianie lasu po wycince; wandalizm; chirurgia drzewna, ścinanie na potrzeby bezpieczeństwa, usuwanie drzew przydrożnych; tereny zurbanizowane, tereny zamieszkałe; odpady, ścieki; kłusownictwo; antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk (fragmentaryzacja); wyschnięcie; ewolucja biocenotyczna; odstrzał; chwytanie, trucie, kłusownictwo; intensywna hodowla ryb, intensyfikacja, powódź (procesy naturalne).

Dla obszaru NATURA 2000 Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie PLH 140013

Istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotem ochrony zidentyfikowane w w/w Planie zadań ochrony : napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne; pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych; pojazdy zmotoryzowane; zmiana składu gatunkowego; zmniejszenie płodności/ depresja genetyczna u roślin; zalesianie terenów otwartych; grabieże stanowisk flory; wydobywanie piasku i żwiru; wycinka lasu; eutrofizacja;

Dla obszaru NATURA 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH 140032

Istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotem ochrony zidentyfikowane w w/w Planie zadań ochrony : zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie; sukcesja; pasożytnictwo; drogi twarde; usprawniony dostęp do obszaru; obce gatunki inwazyjne; zmiana składu gatunkowego; obce gatunki inwazyjne; nawożenie (nawozy sztuczne); drogi, autostrady; zanieczyszczenie wód powierzchniowych; modyfikacja funkcjonowania wód-ogólnie; eutrofizacja; zarzucanie pasterstwa, brak wypasu; zalesianie terenów otwartych; zmiana sposób i uprawy; zaniechanie/brak koszenia; inne lub mieszane formy międzygatunkowej konkurencji wśród roślin; gospodarka leśna, użytkowanie lasów; zawleczenie choroby; wycinka lasu; zatopienie, szkody wyrządzone przez roślinożerców; spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych; zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych; intensywne koszenie lub intensyfikacja; wandalizm; tereny zurbanizowane, tereny zamieszkałe; ciągła miejska zabudowa; nieciągła miejska zabudowa; zabudowa rozproszona; odpady, ścieki; kłusownictwo; antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk (fragmentaryzacja); wyschnięcie; zmniejszenie migracji; zmniejszenie wymiany materiału genetycznego; zmiany zasilenia, składowanie śmieci, odkładanie wybagrowanego materiału; zaniechanie gospodarki wodnej; gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia; usuwanie osadów (mułu); intensywna hodowla ryb, intensyfikacja, powódź (procesy naturalne); regulowanie (prostowanie koryt rzecznych) i zmiana przebiegu koryt rzecznych; pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych; prace hydrotechniczne np.: umacnianie brzegów, bagrowanie;

Ponadto istniejącymi problemami i zagrożeniami dla stanu środowiska na terenach objętych formami ochrony przyrody jest:

- brak szczegółowej inwentaryzacji występowania siedlisk fauny i flory objętej ochroną
- nielegalne pozbywanie się odpadów i tworzenie „dzikich wysypisk”;
- dysproporcje pomiędzy długością sieci kanalizacyjnej i wodociągowej;
- niedostateczne rozwiązania gospodarki wodno - ściekowej w oparciu o zbiorowy system odprowadzania ścieków i oczyszczalnie ścieków;
- istniejące indywidualne ujęcia wody;
- hałas związany z sąsiedztwem dróg lokalnych, krajowych nr 8, 62 i wojewódzkiej nr 618 oraz linii kolejowej;

- emisja zanieczyszczeń do powietrza z palenisk domowych i kotłowni w których głównym paliwem jest węgiel,
- emisja zanieczyszczeń do atmosfery pochodząca ze źródeł komunikacyjnych,
- niewłaściwa i nieracjonalna gospodarka nawozowa w rolnictwie,
- niewłaściwe stosowanie środków ochrony roślin,
- niska świadomość ekologiczna społeczeństwa.

XII. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA ŚRODOWISKO

1. OCENA PRZEWIDYWANYCH PRZEKSZTAŁCEŃ ŚRODOWISKA.

1.1 POWIERZCHNIA ZIEMI

Zadania, które zostały wpisane w „Programie...” generalnie nie będą negatywnie wpływały na powierzchnię terenu i gleby. Najbardziej istotnymi działaniami mającymi bezpośredni lub pośredni wpływ na ochronę powierzchni ziemi na terenie gminy będzie realizacja zadań związanych z: racjonalną gospodarką odpadami, zasobami wodnymi i geologicznymi, poprawą jakości powietrza, wzrostem powierzchni terenów leśnych oraz ich ochroną ze szczególnym uwzględnieniem różnorodności biologicznej, ochroną walorów przyrodniczych, ograniczeniem ryzyka wystąpienia zagrożeń związanych z transportem materiałów niebezpiecznych, zrównoważonym wykorzystaniem energii oraz wzrostem świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.

Niewątpliwie niektóre działania zapisane w „Programie...” mogą mieć wpływ zarówno pozytywny jak i negatywny. Taki charakter oddziaływań związany jest z faktem, że dane działanie wymaga podjęcia działań inwestycyjnych, których realizacja spowoduje przekształcenie w miejscu ich lokalizacji powierzchni ziemi (oddziaływanie bezpośrednie z reguły długookresowe (stałe), jednak z drugiej strony jego wdrożenie przyniesie pośrednio (lub wtórnie) pozytywne efekty. Do takich działań można zaliczyć zadania związane np. z realizacją infrastruktury technicznej. W trakcie realizacji w/w zadań nastąpi przekształcenie powierzchni terenu w obszarach przewidzianych pod zainwestowanie, związane będzie to z powstaniem nasypów z gruntu, który będzie wybierany podczas realizacji inwestycji. Ponadto teren ten będzie musiał być wyrównany a następnie zasypany. Może nastąpić także degradacja gleb głównie na obszarach objętych robotami ziemnymi. Zwraca się uwagę, że w/w oddziaływanie będą miały charakter krótkookresowy i związane będą jedynie z etapem ich realizacji. Po zrealizowaniu w/w przedsięwzięć nastąpi powrót do stanu wyjściowego. Ochronie gruntów rolnych ma służyć również działanie mówiące o ograniczeniu redukcji wartościowych powierzchni gruntów rolnych przez odpowiednie zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego.

W związku z powyższym działania zawarte w „Programie...” będą miały pozytywny wpływ na powierzchnię ziemi.

1.2. WARUNKI WODNE

Celem Polityki ekologicznej państwa jest zmniejszenie zapotrzebowania na wodę i ograniczenie ładunków odprowadzanych do odbiorników zanieczyszczeń. W ramach działań w zakresie wód podziemnych realizowane są zadania, które mają doprowadzić do racjonalnego gospodarowania cennymi zasobami wód podziemnych. Zadania zapisane w sporządzonym „Programie...” mają korzystny wpływ na warunki wodne gminy.

„Program...” przewiduje działania, które będą wpływały na poprawę jakości wód oraz racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi.

W terenach zurbanizowanych bardzo istotne jest ustalenie właściwej gospodarki wodno – ściekowej. W związku z czym w „Programie...” wskazano szereg zadań związanych z realizacją infrastruktury należą do nich budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej na terenie miasta i gminy, przebudowa przepompowni ścieków, budowa nowego ujęcia wody w Wyszkuwie, rozbudowa systemu regulacji i monitoringu sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, podłączanie budynków do istniejących sieci kanalizacyjnych, intensyfikacja kontroli sposobu pozbywania się ścieków, przez mieszkańców gminy.

Obok porządkowania gospodarki ścieków sanitarnych ważne jest utrzymywanie w czystości zlewni. Ścieki deszczowe zanieczyszczone głównie związkami ropopochodnymi mogą powstawać w wyniku rozbudowy, realizacji nowych oraz użytkowania istniejących w obszarze miasta i gminy dróg i parkingów i ścieżek rowerowych. Również i w tym przypadku w „Programie” wskazano zadania, które będą ograniczały wystąpienie ewentualnych oddziaływań. Do takich zadań należy m.in. budowa i modernizacja urządzeń odprowadzających oraz oczyszczających ścieki opadowe oraz roztopowe przy zastosowaniu rozwiązań technicznych zapobiegających bezpośredniemu odprowadzaniu wód opadowych do cieków wodnych.

W/w działania docelowo będą oddziaływały pozytywnie. Należy jednak wskazać, że np. wprowadzenie centralnych systemów oczyszczania, ogranicza zanieczyszczanie wód powierzchniowych i podziemnych, powoduje skoncentrowany zrzut zanieczyszczeń w jednym miejscu do danego odbiornika. Może to powodować znaczne, lokalne pogorszenie jakości wody w odbiorniku, jak również w ekstremalnych przypadkach znaczne zmiany w przepływach wody w odbiorniku (w sytuacji, gdy dostawa ścieków jest duża a przepływy w odbiorniku małe np. na skutek suszy). Również działania inwestycyjne mogą wpływać negatywnie na wody. Pod wpływem działalności inwestycyjnej wody gruntowe stosunkowo łatwo ulegają przekształceniom ilościowym. Obniżenie zwierciadła wód gruntowych lub nawet likwidacja warstwy wodonośnej może nastąpić w wyniku następujących działań występujących łącznie lub pojedynczo:

- 1) ograniczenie infiltracyjnego zasilania warstwy wodonośnej;
- 2) drenaż powierzchniowy lub podziemny;
- 3) odcięcie podziemnego dopływu wód;
- 4) pobór wody podziemnej.

W wyniku działań inwestycyjnych nastąpi częściowe uszczelnienie nawierzchni terenu i ograniczenie infiltracyjnego zasilania wód przypowierzchniowych. Okresowe obniżenie poziomu wód przypowierzchniowych może nastąpić podczas prowadzenia robót fundamentowych i ziemnych związanych z wykonywaniem infrastruktury podziemnej.

Oddziaływania takie można zminimalizować np. poprzez zwiększenie retencji w systemach odwodnienia.

Generalnie realizacja tych zadań i inwestycji wygeneruje jednak pozytywny wpływ na środowisko m.in. poprzez zmniejszenie ilości odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych ze źródeł komunalnych i przemysłowych oraz ograniczenie spływu zanieczyszczeń obszarowych.

Zadania wskazane w „Programie „ zmiierzają do wyeliminowania groźby zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych. Realizacja postanowień „Programu...” będzie miała pozytywny wpływ na wody podziemne i powierzchniowe.

1.3. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

Głównym celem „Programu...” w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu jest „Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej gminy”. Wszystkie działania związane z ochroną przyrody zawarte w w/w opracowaniu mają na celu ochronę siedlisk oraz wartości przyrodniczo-krajobrazowych gminy. W związku z powyższym stwierdza się, że realizacja postanowień „Programu...” będzie miała pozytywny wpływ na różnorodność biologiczną.

1.4. SZATA ROŚLINNA, GRZYBY, ŚWIAT ZWIERZĘCY

Generalnie działania zapisane w „Programie...” będą oddziaływały pozytywnie na szatę roślinną. W „Programie znajdują się zadania, które mają na celu maksymalną ochronę istniejącej zieleni a także wprowadzają nowe tereny zielone w obrębie opracowania. Do najważniejszych zadań należą: uregulowanie stanu własności terenów zieleni, budowa, modernizacja i pielęgnacja parków i skwerów, utrzymanie terenów zieleni przy drogach gminnych, powiatowych, wojewódzkich, krajowych i osiedlowych oraz przeznaczanie nowych terenów pod zalesienia i ograniczanie wylesień poprzez odpowiednie zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego.

Niewątpliwie niektóre inwestycje przewidziane w „Programie...” mogą powodować negatywne jak i pozytywne oddziaływania o charakterze bezpośrednim jak i pośrednim związane z etapem budowy podczas, której może dojść do wycięcia części drzewostanu w miejscach stanowiących przeszkodę dla lokalizacji obiektów kubaturowych, oraz urządzeń infrastruktury technicznej, czy też pracy w obrębie bryły korzeniowej, a także potencjalnej możliwości niszczenia roślin czy grzybów.

Działania wyznaczone w „Programie...” generalnie będą pozytywnie oddziaływać na zwierzęta. Związane są one z realizacją następujących celów średniookresowych: poprawą jakości powietrza, poprawą jakości wód, racjonalną gospodarką odpadami, ochroną powierzchni ziemi, racjonalnym gospodarowaniem zasobami wodnymi, zrównoważonym wykorzystaniem energii, racjonalnym gospodarowaniem zasobami geologicznymi, ochroną walorów przyrodniczych, zwiększeniem lesistości, ochroną lasów, ze szczególnym uwzględnieniem różnorodności biologicznej, ograniczeniem ryzyka wystąpienia zagrożeń związanych z transportem materiałów niebezpiecznych, wzrostem świadomości ekologicznej mieszkańców gminy oraz udziałem społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony

środowiska. W zdecydowanej większości przypadków wdrażanie ww. działań powoduje szeroko rozumianą poprawę warunków życia zwierząt, jak również zmniejszenie zagrożeń mogących na nie negatywnie oddziaływać (pożarów, poważnych awarii, bezmyślnego niszczenia siedlisk i zabijania zwierząt oraz ograniczania możliwości przemieszczania się poszczególnych osobników).

Część działań przewidywanych do realizacji w ramach *Programu* może na zwierzęta wywierać wpływ zarówno pozytywny, jak i negatywny. Dotyczy to w szczególności działań inwestycyjnych, w wyniku, których może nastąpić zmniejszenie przestrzeni bytowania dziko żyjących zwierząt, a także wypłoszenie zwierzyny bytującej w obszarze przewidzianym pod inwestycje na skutek nasilenie hałasu powstałego podczas pracy sprzętu budowlanego, przebywania ludzi i związanej z tym penetracji siedlisk zwierzęcych. W/w oddziaływania należą do krótko i średniookresowych, które można skutecznie minimalizować.

Dla zapewnienia bezpieczeństwa zwierzyny bytującej na terenie gminy w „Programie...” zapisano zadanie dotyczące tworzenia przy realizacji dróg przejść zapewniających swobodne przemieszczanie się zwierzyny w ramach lokalnych i ponadlokalnych struktur przyrodniczych.

Potencjalnie negatywne oddziaływanie może wystąpić na gatunki zwierząt (głównie ptaków: ruzkik, szpak, jaskółka oraz nietoperzy), gniazdujących w budynkach na terenie miasta na skutek realizacji inwestycji związanych z termomodernizacją budynków. Główne zagrożenie polega na realizacji prac w okresie lęgów i wychowywania młodych oraz na skutek braku przestrzegania stosownych przepisów. Takie działania może doprowadzić do porzucenia lęgów przez osobniki dorosłe. W takim przypadku należy zminimalizować w/w zagrożenia poprzez wybór odpowiedniego okresu prowadzenia prac, a także wprowadzenie rozwiązań, które sprzyjają zakładaniu gniazd.

Biorąc powyższe pod uwagę można stwierdzić że planowane zadania nie będą miały negatywnego, długoterminowego wpływu na gatunki chronione (zwierzęta, rośliny, grzyby).

1.5. OBSZARY EUROPEJSKIEJ SIECI EKOLOGICZNEJ NATURA 2000

Obszary NATURA 2000 wyznacza się w celu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt wymienionych w załącznikach I i II do Dyrektywy Siedliskowej, a więc ochronie nie podlegają wszystkie składniki przyrody, tak jak w innych formach ochrony przyrody np. w parkach narodowych i rezerwach przyrody. Ochrona w ramach sieci NATURA 2000 nie oznacza ochrony rezerwatowej (konserwatorskiej), lecz przeciwnie, zakłada prowadzenie dotychczasowych działań gospodarczych, jeśli zapewniają one utrzymanie istniejącego stanu ekosystemów¹⁰. System ostoi NATURA 2000 służy zachowaniu wymienionych w dyrektywach siedlisk i gatunków cennych, reprezentatywnych bądź zagrożonych w skali kontynentu, tworzących europejskie dziedzictwo przyrodnicze - niezależnie od Krajowego Systemu Obszarów Chronionych. Należy podkreślić, że ostoje NATURA 2000 nie są wyłączone z dotychczasowych form działalności gospodarczej, a

¹⁰ Derlacz P. 2003 a. *Sieć Natura 2000 w europejskiej ochronie przyrody*. [W:] *Natura 2000 w lasach Polski - skrypt dla każdego*. Ministerstwo Środowiska, Warszawa

jedynie mają stymulować zrównoważony rozwój tych obszarów ze szczególnym uwzględnieniem wybranych siedlisk przyrodniczych¹¹.

W obrębie opracowania występują obszary znajdujące się w zasięgu europejskiej sieci obszarów chronionych Natura 2000.

Zadania zawarte w „Programie...” z założenia mają służyć ograniczeniu istniejącej antropopresji na obszary NATURA 2000 znajdujące się w obrębie opracowania.

Cztery obszary NATURA 2000 znajdujące się w obrębie gminy posiadają plany zadań ochrony, ustanowione zarządzeniami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, w których są wskazane istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk. W w/w „planach...” wskazano również działania ochronne jakie należy prowadzić w granicach gminy. W sporządzonym „Programie...” wskazano szereg działań mających na celu ochronę w/w obszarów NATURA 2000 do najważniejszych należą: wprowadzenie działań ochronnych zgodnie z planami zadań ochrony obszarów NATURA 2000, egzekwowanie wymogów ochrony przyrody w dokumentach planistycznych, zrównoważony rozwój turystyki na obszarach cennych przyrodniczo, planowanie inwestycji z zachowaniem wartości przyrodniczych i krajobrazowych, tworzenie przejść umożliwiających migrację zwierząt przy drogach przecinających korytarze ekologiczne, organizacja cyklicznych konkursów ekologicznych dla dzieci i młodzieży, organizowanie kampanii informacyjno-edukacyjnych oraz akcji lokalnych służących ochronie środowiska.

Działaniami zawartymi w „Programie...” które mogą spowodować potencjalną możliwość oddziaływań o charakterze pozytywnym i negatywnym (w efekcie m.in. realizacji inwestycji infrastrukturalnych na terenach charakteryzujących się często wysoką różnorodnością i cennymi walorami przyrodniczymi) są min. : budowa sieci kanalizacyjnych na terenach wiejskich, realizacja Programu wyposażenia aglomeracji poniżej 2000 RLM w oczyszczalnie ścieków i systemy kanalizacji zbiorczej, realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii do produkcji energii elektrycznej i ciepła, poprawa stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej.

Działanie takie jak rozbudowa kanalizacji wpłynie pozytywnie na stan ekosystemów wodnych i podmokłych będących siedliskiem ptaków chronionych w ramach obszarów Natura 2000. Planowane modernizacje dróg na terenach wchodzących w skład obszarów Natura 2000 w czasie realizacji mogą oddziaływać negatywnie poprzez zwiększoną emisję hałasu, jednakże będzie to wpływ ograniczony do krótkiego okresu czasu. Sama modernizacja przyniesie więcej korzyści polegających na zmniejszeniu poziomu hałasu komunikacyjnego, upłynnieniu ruchu a co za tym idzie zmniejszenia emisji liniowych do powietrza oraz poprawieniu bezpieczeństwa drogowego i zmniejszeniu ryzyka wypadku/katastrofy drogowej w wyniku, której mogłoby dojść do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego substancjami ropopochodnymi. Działania w zakresie gospodarki odpadami ujęte w „Programie...” także wpłyną pozytywnie na ekosystem. Likwidacja dzikich składowisk odpadów, wdrażanie efektywnych ekonomicznie i ekologicznych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, organizowanie i obsługa nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy itp. zmniejszą

11 Pawlaczyk P. 2003. Miejsce sieci Natura 2000 w polskiej ochronie przyrody. [W:] Natura 2000 w lasach Polski - skrypt dla każdego. Ministerstwo Środowiska, Warszawa

oddziaływania związane z bytowaniem ludzi na powierzchnię ziemi – mniej odpadów będzie trafiać nielegalnie do lasów, mniejsza ilość odpadów będzie poddawana unieszkodliwianiu poprzez składowanie. Szereg działań koordynowanych przez gminę wymienionych w „Programie...” przyczyni się do zachowania istniejących siedlisk przyrodniczych w niezmienionej formie a także umożliwi zwiększenie ich powierzchni.

Ponadto zaznaczyć należy, że realizacja przedsięwzięć nie związanych z ochroną obszarów NATURA 2000 wymaga przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania, na etapie której w sposób szczegółowy zostanie przeanalizowany zakres oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć na obszary NATURA 2000.

W związku z powyższym biorąc pod uwagę ogólny charakter opracowania oraz zagrożenia zawarte w planach zadań ochrony można stwierdzić, że na tym etapie w wyniku realizacji zadań zawartych w „Programie... „ nie należy się spodziewać, że wystąpi znaczące oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów NATURA 2000 oraz integralność tych obszarów.

Dla obszarów NATURA 2000 znajdujących się w oddaleniu od gminy po rozpoznaniu zgromadzonych informacji można stwierdzić, że ze względu na znaczne oddalenie od granic gminy obszarów NATURA 2000 **w wyniku realizacji zadań zawartych w „Programie...” nie wystąpi znaczące oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów NATURA 2000 znajdujących się poza granicami opracowania oraz integralność tych obszarów.**

1.6. INNE OBSZARY PRZYRODNICZE PRAWNIE CHRONIONE USTANOWIONE

W „Programie...” uwzględniono wszystkie istniejące na terenie gminy formy ochrony przyrody. Poprzez działania zawarte w dokumencie zapewniono także ich ochronę. Do tego typu zadań należą: egzekwowanie wymogów ochrony przyrody w dokumentach planistycznych, zrównoważony rozwój turystyki na obszarach cennych przyrodniczo, planowanie inwestycji z zachowaniem wartości przyrodniczych i krajobrazowych, systematyczna pielęgnacja pomników przyrody. W „Programie...” wskazano również zadanie, dotyczące kontynuacji tworzenia sieci obszarów chronionych uwzględniającej utworzenie nowych parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, rezerwatów przyrody oraz form mniejszych tj.: zespoły przyrodniczo - krajobrazowe, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne.

Generalnie przewidziane w „Programie...” zadania będą oddziaływały pozytywnie na obszary przyrodnicze prawnie chronione. Jednak w niektórych przypadkach mogą wystąpić oddziaływania o charakterze negatywnym jak i pozytywnym. W zdecydowanej większości związane jest to z faktem, że pośrednio działania przewidziane w Programie będą oddziaływały pozytywnie (choćby poprzez uporządkowanie struktury przestrzeni, zwiększenie jej różnorodności). Jednak z uwagi na oddziaływanie bezpośrednie (związane z reguły z koniecznością zrealizowania jakiejś inwestycji i powstaniem w środowisku nowego („obcego”) obiektu wystąpić mogą oddziaływania negatywne. Do tego typu inwestycji można zaliczyć budowę dróg oraz infrastruktury technicznej. Potencjalnie negatywne oddziaływanie inwestycji drogowych i związanych z infrastrukturą techniczną można zminimalizować poprzez wybranie optymalnych rozwiązań lokalizacyjnych.

Sporządzony „Program...” ma charakter ogólny. Trudno jest zatem określić szczegółowo inwestycje mogące w znacznym stopniu oddziaływać na środowisko a tym samym mogące mieć negatywny wpływ na obszary chronione. Lokalizacja poszczególnych inwestycji również nie jest znana. Programy ochrony środowiska z założenia są dokumentami, które mają pozytywnie wpływać na środowisko dlatego też na tym etapie nie ma podstaw aby twierdzić, że działania zawarte w „Programie...” będą oddziaływać negatywnie na środowisko w zakresie obszarów przyrodniczych prawnie chronionych.

1.7. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE, KLIMAT AKUSTYCZNY

Poprzez działania zawarte w dokumencie zapewniono ochronę i poprawę jakości powietrza.

Do tego typu zadań należą: rozwój scentralizowanych źródeł ciepła, rozwój sieci gazowej oraz wzrost wykorzystania energii odnawialnych. Działaniem, które w sposób pośredni wpływa na zmniejszenie oddziaływania na powietrze jest termomodernizacja budynków. Dzięki temu nastąpi zmniejszenie zużycia energii, która jest potrzebna do ogrzania budynków. Możliwy jest natomiast wzrost emisji spalin samochodowych. Emisja substancji z silników pojazdów jest znaczna i oddziałuje na stan czystości powietrza szczególnie w najbliższym otoczeniu dróg, jednak ich wpływ maleje wraz z odległością. Niewątpliwie niektóre działania ujęte w „Programie...” będą oddziaływały na jakość powietrza w sposób pozytywny jak i negatywny. Do takich działań należą: wdrażanie efektywnych ekonomicznie i ekologicznych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na recykling oraz odzysk energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania oraz modernizacja infrastruktury drogowej.

Wśród działań przewidzianych do realizacji w ramach *Programu* zdefiniowano również i takie, które będą na powietrze i klimat oddziaływały negatywnie. Dotyczy to w szczególności działań związanych z:

- realizacją Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- budową sieci kanalizacyjnych,
- budową, rozbudową lub modernizacją przemysłowych oczyszczalni ścieków,

Negatywne oddziaływania związane z realizacją tych działań wynikają z konieczności zagospodarowania osadów ściekowych, która w efekcie skutkuje emisją gazów cieplarnianych. Należy jednak zwrócić uwagę, że istnieją różne sposoby zagospodarowywania/utylicacji osadów ściekowych, charakteryzujące się różną efektywnością w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Analizując opisywany powyżej szereg oddziaływań pozytywnych, można stwierdzić, że realizacja przedmiotowego Programu będzie pozytywnie wpływała na stan powietrza.

Emisja hałasu do środowiska na terenie gminy jest powodowana głównie przez: komunikację samochodową oraz prowadzone procesy technologiczne w sektorze drobnego przemysłu i usług.

Istnieje szereg rozwiązań mających na celu ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego do najważniejszych należą poprawa płynności ruchu oraz nawierzchni drogi. Rozwiązania te nie wyeliminują całkowicie problemu występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów

hałasu. Dlatego bardzo istotne jest identyfikowanie obszarów, o ponadnormatywnych poziomach hałasu w celu wprowadzenia działań, które ograniczą ten poziom. Takimi działaniami ograniczającymi negatywny wpływ dróg na środowisko w fazie eksploatacji w zakresie oddziaływania na klimat akustyczny są min:

1. lokalizacja przy drogach zabudowy niemieszkalnej stanowiącej barierę dla rozchodzącego się hałasu;
2. odpowiednia organizacja ruchu (upłynnienie ruchu);
3. stosowanie w niewłaściwych miejscach ograniczenia prędkości poprzez ustawienie fotoradarów;
4. budowa ekranów akustycznych lub stosowanie wałów ziemnych;
5. gęste pasy zieleni izolacyjnej¹².

Hałas przemysłowy charakteryzuje się długotrwałością występowania oraz dużym natężeniem w krótkim czasie. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska zapewnienie właściwego kształtowania klimatu akustycznego w otoczeniu obiektów przemysłowych jest obowiązkiem ich właściciela lub innego podmiotu posiadającego do nich tytuł prawny. Na mocy w/w ustawy eksploatacja instalacji lub urządzeń nie może powodować przekroczenia standardów emisyjnych, nie może również powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalacje ma tytuł prawny. W przypadku stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu organ ochrony środowiska wydaje decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu, w której mogą zostać określone wymagania, które należy spełnić w celu dotrzymania standardów jakości środowiska. Działaniami redukującymi emisję hałasu są min: ekrany akustyczne, obudowy dźwiękochłonna-izolacyjne, tłumiki akustyczne, itd. Rozwiązaniem jest również nielocalizowanie w pobliżu terenów przemysłowych, zabudowy podlegającej ochronie. Wybór odpowiedniej metody redukcji hałasu jest możliwy po szczegółowym zapoznaniu się z procesami technologicznymi lokalizowanego zakładu, co nie jest możliwe na etapie realizacji „Programu...”. Wskazuje się jednak, że obecnie zauważalna jest ciągła poprawa poziomu hałasu przemysłowego na skutek wprowadzania nowych technologii o coraz niższym stopniu uciążliwości akustycznej.

Krótkotrwała zmiana klimatu akustycznego o zasięgu lokalnym może nastąpić m.in. na etapie budowy infrastruktury technicznej. Będzie to spowodowane pracą urządzeń wykorzystywanych na budowie oraz wzmożoną koniecznością obsłużenia komunikacyjnego tych terenów. Nie będzie to jednak zagrożenie związane z ponadnormatywnymi uciążliwościami akustycznymi.

Działania wskazane w „Programie...” mają na celu ograniczenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców gminy.

1.8. WARUNKI KLIMATYCZNE

Realizacja zadań zawartych w „Programie...” nie będzie miała, w skali gminy, istotnego wpływu na warunki klimatyczne.

1.9. ZDROWIE LUDZI

Osiągnięcie celów wyznaczonych w „Programie...” spowoduje poprawę stanu środowiska na terenie gminy, a tym samym wyeliminuje ewentualne zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. W wyniku realizacji zadań zapisanych w „Programie...” nastąpi poprawa infrastruktury technicznej oraz stanu środowiska co bezpośrednio będzie miało pozytywny wpływ na jakość życia mieszkańców.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż zadania zawarte w „Programie...” przy zachowaniu wszystkich norm prawnych, nie powinny stwarzać zagrożenia dla zdrowia ludzi.

1.10. DOBRA MATERIALNE

Planowane działania mogą przyczynić się do wzrostu wartości dóbr materialnych. Oddziaływanie „Programu....” na dobra materialne będzie miało charakter pozytywny.

1.11. DOBRA KULTURY

Działania zawarte w „Programie...” generalnie będą miały pozytywny wpływ na dobra kultury.

2. OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PROGRAMU OCHRONY

Wyniki powyższej analizy wskazują, że realizacja założeń Programu wpłynie pozytywnie na jakość poszczególnych komponentów środowiska, jak i na środowisko traktowane jako całość.

W przypadku działań zapisanych w analizowanym Programie występowanie negatywnego oddziaływania w szczególności wiąże się z realizacją działań inwestycyjnych, tj. budowa dróg, rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, realizacja zabezpieczeń przeciwpowodziowych, termomodernizacja budynków, inwestycje w zakresie odnawialnych źródeł energii i w zdecydowanej większości dotyczy oddziaływań bezpośrednich, związanych z fazą realizacji danego przedsięwzięcia.

Poniższe analizy potwierdzają, że prognozowane oddziaływania nie będą miały charakteru znaczącego w skali uniemożliwiającej przyjęcie i realizację Programu ochrony środowiska dla Gminy Wyszków na lata 2015 – 2018 z perspektywą do roku 2022.

Zadania	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny i grzyby	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary NATURA 2000	Ocena ogólna oddziaływania
Budowa, przebudowa, modernizacja dróg, ciągów pieszo-jezdnych, mostu. Współpraca z powiatem wyszkowskim w zakresie modernizacji dróg powiatowych	-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	-	+/-	-	2/3
Termomodernizacja budynków	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	0	4
Wymiana oświetlenia na energooszczędne	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Wdrożenie pakietu rozwiązań komunikacyjnych mających na celu ograniczenia emisji CO ₂	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4
Przebudowa, modernizowanie i remontowanie sieci ciepłowniczej na terenie gminy	+	+	+	+/-	+	+	+/-	+/-	+	+/-	0	4
Kampania promująca działania niskoemisyjne	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4
Zmiana paliwa na inne, o mniejszej zawartości popiołu lub zastosowanie energii elektrycznej oraz indywidualnych źródeł energii odnawialnej	+	+	+	+	+	+	+	+	+/-	+	+	4
Tworzenie i wdrażanie programów ograniczania niskiej emisji	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4
Wprowadzanie przepisów lokalnych dotyczących sposobu ogrzewania mieszkań	0	+	+	+	+	+	+	+	+/-	+	0	4
Modernizacja lokalnych systemów wytwarzania ciepła (gazyfikacja budynków użyteczności publicznej)	0	+	+	+	+	+	+	+	+/-	+	0	4
Wdrożenie rozwiązań wykorzystujących kogenerację	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4
Wykorzystanie energii odnawialnej poprzez montaż instalacji solarnych oraz ogniw fotowoltaicznych	+	+/-	+	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+	+	+	3/4
Wprowadzenie ograniczeń prędkości na drogach o płynącej nawierzchni	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	4
Zintegrowane planowanie rozwoju systemu transportu na terenie miast, uwzględniające również system kierowania ruchem ulicznym	0	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+/-	0	4
Stosowanie przy modernizacji dróg i parkingów materiałów i technologii gwarantujących ograniczenie emisji pyłu podczas eksploatacji	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+	+	4

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WYSZKÓW NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022”

Zadania	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny i grzyby	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary NATURA 2000	Ocena ogólna oddziaływania
Wprowadzanie niskoemisyjnych paliw i technologii w systemie transportu publicznego i służb miejskich	+	+	+	+	+	+	0	+	+	+	0	4
Zakup przez lokalne władze pojazdów bardziej przyjaznych dla środowiska	+	+	+	+	+	+	0	+	+	+	0	4
Budowa ścieżek rowerowych	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+	-	+	+/-	+	0	3\4
Uwzględnianie w dokumentach planistycznych sposobów zabudowy i zagospodarowania terenów umożliwiających ograniczenie emisji substancji do powietrza	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	4
Wprowadzanie zapisów dotyczących lokalizacji zakładów przemysłowych, wprowadzających substancje do powietrza, na terenach oddalonych od zabudowy mieszkaniowej oraz terenów cennych przyrodniczo i kulturowo	+/-	+	+/-	+/-	+	+	+	+/-	0	+	+	3\4
Budowa obwodnic, modernizacja, przebudowa dróg wraz z budową zabezpieczeń akustycznych, przebudowa dróg	-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	-	+/-	-	2\3
Tworzenie odpowiednich zapisów w dokumentach planistycznych oddzielających potencjalne źródła hałasu od terenów zamieszkałych	0	+	0	0	0	0	0	+/-	0	+	0	4
Poprawa stanu technicznego tras kolejowych wraz z zabezpieczeniami akustycznymi	0	+	0	0	0	0	0	+/-	0	0	0	4
Sporządzenie i monitorowanie programów ochrony środowiska przed hałasem	0	+	+	0	0	+	0	0	0	+	+	4
Ocena klimatu akustycznego poprzez opracowywanie przeglądów ekologicznych i analiz porealizacyjnych	0	+	+	0	0	+	0	0	0	+	+	4
Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego zasad ograniczenia w użytkowaniu terenów położonych w zasięgu ewentualnego ponadnormatywnego promieniowania elektromagnetycznego	0	+	0	0	0	0	0	+/-	0	+	0	4
Prowadzenie przez organy ochrony środowiska ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne (zgłoszenia instalacji)	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WYSZKÓW NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022”

Zadania	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny i grzyby	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary NATURA 2000	Ocena ogólna oddziaływania
Realizacja obowiązku oszczędności energii przez jednostki sektora publicznego	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4
Wprowadzanie nowoczesnych i energooszczędnych technologii oraz systemu zarządzania energią i systemu audytów	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4
Opracowanie i przyjęcie dokumentacji dot. zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe (założenia do planów i plany)	+	+	+	+	+	+	+	+	+/-	+	+	4
Wymiana pokryć dachowych i innych elementów wykonanych z materiałów zawierających azbest w ramach realizacji programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Wyszaków	-	+/-	-	0	0	+	+	+	0	+/-	0	3\4
Gromadzenie informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest	0	+	0	0	0	0	+	+	0	+	0	4
Aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	0	+	0	0	0	0	+	+	0	+	0	4
Gromadzenie informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających PCB	0	+	0	0	0	0	+	+	0	+	0	4
Realizacja KPOŚK	+/-	+	+/-	+/-	+/-	-	-	-	+	+/-	+/-	3\4
Prawidłowa likwidacja nieczynnych studni kopanych w miejscowościach, do których doprowadzono wodociąg.	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4
Budowa kanalizacji sanitarnej	+/-	+	+/-	+/-	+/-	-	-	-	+	+	+/-	3\4
Budowa i modernizacja systemów poboru, przesyłu i uzdatniania wody	0	+	0	-	+	0	-	-	+	+/-	0	4
Budowa, przebudowa sieci wodociągowej, budowa przyłączy wodociągowych, przebudowa przepompowni ścieków	0	+	0	-	+	0	-	-	+	+/-	0	4
Zagospodarowanie ścieków w zabudowie rozproszonej - budowa zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni	+	+	+	+	+	0	+/-	+/-	+	0	+	4

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WYSZKÓW NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022”

Zadania	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny i grzyby	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary NATURA 2000	Ocena ogólna oddziaływania
Budowa i modernizacja urządzeń odprowadzających oraz oczyszczających ścieki opadowe oraz roztopowe przy zastosowaniu rozwiązań technicznych zapobiegających bezpośredniemu odprowadzaniu wód opadowych do cieków wodnych	+	+	+	+	+	0	-	-	+	+/-	+	4
Podłączanie budynków do istniejących sieci kanalizacyjnych	+	+	+	+	+	0	+/-	+/-	+	+	+	4
Właściwe stosowanie i przechowywanie nawozów naturalnych (m.in. wyposażenie jak największej liczby gospodarstw rolnych w zbiorniki na gnojowicę i płyty obornikowe)	0	+	+	+	+	0	+	0	+	0	0	4
Intensyfikacja kontroli sposobu pozbywania się ścieków, przez mieszkańców gminy	0	+	+	+	+	0	+	0	+	0	0	4
Minimalizacja oddziaływania na środowisko osadów ściekowych poprzez prawidłowe ich zagospodarowanie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+	4
Intensyfikacja kontroli sposobu pozbywania się odpadów, przez mieszkańców gminy w celu wyeliminowania procederu spalania odpadów w paleniskach domowych	0	+	+	+	+	0	+	0	+	0	0	4
Likwidacja nielegalnych miejsc składowania odpadów komunalnych	+	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	4
Organizowanie i obsługa nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy	+	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	4
Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców.	+	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	4
Objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych	+	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	4
Zorganizowanie systemu zbierania, sortowania i odzysku odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	+	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	4
Wdrożenie nowych technologii w zakresie odzysku, recyklingu i zmniejszenia ilości odpadów	+	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	4

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WYSZKÓW NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022”

Zadania	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny i grzyby	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary NATURA 2000	Ocena ogólna oddziaływania
Zwiększenie udziału odzysku odpadów, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska	+	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	4
Ograniczenie budownictwa obiektów użyteczności publicznej i zbiorowego zamieszkania wzdłuż szlaków, którymi prowadzony jest transport materiałów niebezpiecznych poprzez odpowiednie zapisy w mpzp	0	+	0	0	0	0	0	+/-	0	+/-	0	4
Wyznaczenie i budowa przy głównych drogach w pobliżu dużych miast parkingów dla pojazdów przewożących materiały niebezpieczne	0	+	0	0	0	0	0	+/-	0	+/-	0	4
Zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie życia lub zdrowia ludzi w granicach zwartej zabudowy wsi poprzez odpowiednie zapisy w mpzp	0	+	0	0	0	0	0	0	0	+/-	0	4
Zakaz lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenach szczególnie narażonych na niebezpieczeństwo powodzi poprzez odpowiednie zapisy w mpzp	0	+	0	0	0	0	0	0	0	+/-	0	4
Wyznaczanie i wprowadzanie do planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy i innych dokumentów planistycznych granic obszarów zagrożenia powodzią oraz ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym	0	+	0	0	0	0	0	0	0	+/-	0	4
Poprawa stanu istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej	+/-	+	+/-	+/-	+	0	+	+	+	+	+/-	3\4
Ograniczenie redukcji wartościowych powierzchni gruntów rolnych przez odpowiednie zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego	+	+	+	+	+	0	+	+	0	+	+	4
Przeznaczanie nowych terenów pod zalesienia i ograniczanie wylesień poprzez odpowiednie zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+	4
Egzekwowanie wymogów ochrony przyrody w dokumentach planistycznych	+	0	+	+	+	0	+	+	+	+	+	4

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WYSZKÓW NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022”

Zadania	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny i grzyby	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary NATURA 2000	Ocena ogólna oddziaływania
Kontynuacja tworzenia sieci obszarów chronionych uwzględniająca utworzenie nowych parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, rezerwatów przyrody oraz form mniejszych tj.: zespoły przyrodniczo - krajobrazowe, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne	+	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4
Zrównoważony rozwój turystyki na obszarach cennych przyrodniczo	+	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	4
Planowanie inwestycji z zachowaniem wartości przyrodniczych i krajobrazowych	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+/-	+	4
Tworzenie przejść umożliwiających migrację zwierząt przy drogach przecinających korytarze ekologiczne	+	0	+	+/-	0	0	+	+	0	+	0	4
Uregulowanie stanu własności terenów zieleni	+	+	+	+	0	0	+	+	0	+	0	4
Budowa, modernizacja i pielęgnacja parków i skwerów	+	+	+/-	+/-	+	+	+	+	0	+	0	4
Utrzymanie terenów zieleni przy drogach gminnych, powiatowych, wojewódzkich, krajowych i osiedlowych	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	4
Systematyczna pielęgnacja pomników przyrody	+	+	+	+	0	0	+	+	0	+	0	4
Upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych poprzez szkolenia dla rolników	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4
Organizacja cyklicznych konkursów ekologicznych dla dzieci i młodzieży	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4
Udział w szkoleniach w zakresie ocen oddziaływania na środowisko zarówno dla sporządzających jak i opiniujących dokumenty	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4
Organizowanie kampanii informacyjno-edukacyjnych oraz akcji lokalnych służących ochronie środowiska	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4
Organizowanie kampanii i akcji edukacyjno-informacyjnych, dla wszystkich grup społecznych, dotyczącej zasad i podstaw prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WYSZKÓW NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022”

Zadania	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny i grzyby	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne	Obszary NATURA 2000	Ocena ogólna oddziaływania
Kształtowanie właściwych zachowań społecznych poprzez propagowanie konieczności oszczędzania wody, energii cieplnej i elektrycznej oraz uświadamianie o szkodliwości spalania paliw niskiej jakości;	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	4
Promocja rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz technologii ograniczających zużycie energii	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4
Prowadzenie działań edukacyjnych uświadamiających społeczeństwo korzyściach płynących z użytkowania scentralizowanej sieci ciepłej, termomodernizacji i innych działań związanych z ograniczeniem emisji niskiej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4
Prowadzenie akcji edukacyjnych mających na celu uświadamianie społeczeństwa o szkodliwości spalania odpadów i wypalania traw	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4
Upowszechnienie informacji o podejmowanych akcjach, kampaniach i działaniach na rzecz aktywnej ochrony środowiska	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4
Doskonalenie form konsultacji społecznych	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4
Wdrażanie i doskonalenie systemów zarządzania środowiskowego	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	4

Oddziaływanie pozytywne (+)

Oddziaływanie negatywne (-)

Brak oddziaływania (0)

Ocena ogólnego oddziaływania: 1- NEGATYWAN
2- UMIARKOWANIE NEGATYWANA
3-NEUTRALNA
4 - POZYTYWNA

XIII. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Inwestycjami, które mogą potencjalnie oddziaływać negatywnie na środowisko realizowanymi w ramach „Programu...” są zadania związane z realizacją infrastruktury technicznej (kanalizacja, wodociągi oraz oczyszczalnie ścieków), zbiorniki retencyjne, wiatrownie, biogazownie a także urządzenia hydrotechniczne i przeciwpowodziowe itp. Wskazuje się jednak, że kwalifikacja w/w zadań jest bardzo ogólna. Szczegółowa kwalifikacja powinna być przeprowadzona na etapie projektowania i realizacji przedsięwzięć. Inwestycje te w większości będą podlegać procedurze oddziaływania na środowisko, w której szczegółowo analizowane będzie oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. W ramach procedury uwzględniane będą również analizy dotyczące minimalizacji bądź kompensacji możliwych oddziaływań. W efekcie ocenie zostanie poddany poziom znaczości poszczególnych oddziaływań.

Podstawowym sposobem i narzędziem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją *Programu*, jest przestrzeganie przy wdrażaniu poszczególnych działań (realizacji poszczególnych zamierzeń) obowiązujących przepisów. Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór technologii, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania.

Do ogólnych działań ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- odpowiednio dobrze przemyślany wybór lokalizacji inwestycji (a w przypadku inwestycji liniowych ich przebiegu) uwzględniający lokalne uwarunkowania, walory przyrodnicze i występowanie zabytków,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych i organizacji pracy ograniczających wpływ na środowisko w fazie budowy, oraz eksploatacji,;
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt,
- maskowanie (wkomponowywanie w otoczenie) elementów dyszharmonijnych dla krajobrazu.

Realizacja infrastruktury transportu drogowego nie może zagrażać trwałości układów przyrodniczych i ciągłości funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Realizując inwestycje drogowe należy ograniczać presję na tereny wrażliwe, unikać tworzenia barier dla funkcjonowania przyrody. Istotne jest zachowanie drożności korytarzy ekologicznych oraz utrzymanie głównych szlaków migracji zwierząt. Zapewnienie przepustów lub kładek dla

zwierząt w poprzek drogi, pozwoli utrzymać te szlaki migracyjne. Aby ograniczyć oddziaływanie drogi jako źródła emisji hałasu i spalin należy w projekcie uwzględnić możliwość budowy ekranów akustycznych oraz takie rozwiązania, które poprawią płynność ruchu np. wydzielenie pasa awaryjnego, wydzielenie pasów do skrętu w rejonie skrzyżowań, budowa zatok w rejonie przystanków komunikacji, budowa przestrzeni parkingowych, odpowiednia geometria łuków, budowa skrzyżowań wielopoziomowych. Ponadto nasadzenia wzdłuż drogi mogą ograniczyć rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń. W przypadku, gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt. Mając na uwadze duży zasięg oraz w większości przypadków nieodwracalny charakter przekształceń środowiska podczas realizacji analizowanych inwestycji, zaleca się dokładne rozważanie lokalizacji inwestycji, a także zastosowanie przyjaznych dla środowiska oraz wysokiej klasy rozwiązań technicznych.

Dla przedsięwzięć inwestycyjnych wyszczególnionych w projekcie POŚ, projektowanych na obszarach lub w pobliżu obszarów i obiektów objętych prawną formą ochrony przyrody (w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie przyrody i przepisów wykonawczych oraz dyrektyw) należy przeprowadzać procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko.

XIV. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU

Dla projektowanych przedsięwzięć wynikających z realizacji zadań zawartych w Programie.... z uwagi na miejscowy zasięg wyklucza się możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko zgodnie z art.104 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o ochronie środowiska, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

XV. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWANIA DOKUMENTU

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce poprzez odpowiednie akty prawne w tym ustawy i rozporządzenia. Jednym z ważniejszych aktów prawnych jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko na podstawie której sporządzona została niniejsza prognoza. Tak więc już samo przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest realizacją celów określonych w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WYSZKÓW NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022"

2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r.¹³ i Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r.¹⁴.

Ważnymi ustaleniami w zakresie ochrony środowiska na szczeblu państw członkowskich Unii Europejskiej są dyrektywy uwzględnione w prawodawstwie polskim, wśród których należy wymienić: dyrektywę Rady 79/40/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków ze zmianami oraz dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. W/w dyrektywy stanowią podstawę prawną tworzenia **sieci NATURA 2000**, której celem jest zachowanie zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy.

Cele ochrony środowiska określone są w strategicznych dokumentach programowych i ustawowych, zarówno w tych o znaczeniu krajowym, jak i regionalnym i lokalnym. Podstawowymi dokumentami określającymi zasady zrównoważonego rozwoju oraz traktującymi o szeroko pojętej ochronie środowiska istotnymi z punktu widzenia projektowanego dokumentu, są:

na szczeblu krajowym:

1. *Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016;*
2. *Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014;*
3. *Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 (SRK)*

na szczeblu regionalnym:

1. *Program ochrony środowiska województwa mazowieckiego na lata 2011 – 2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018"*
2. *Wojewódzki plan gospodarki odpadami dla Mazowsza na lata 2012 – 2017 z uwzględnieniem lat 2018 – 2023.*
3. *Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020.*
4. *Strategia zrównoważonego rozwoju Powiatu Wyszowskiego do roku 2015.*
5. *Plan gospodarki odpadami dla powiatu wyszkowskiego na lata 2008 – 2011 z perspektywą do 2015 roku (aktualizacja).*
6. *Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Wyszaków*
7. *Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Wyszaków na lata 2015-2018;*

W tabeli nr 4. Przedstawiono sposób w jaki cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym zostały uwzględnione w projekcie Studium.

¹³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003, str. 17; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 466).

¹⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001, str. 30; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 157).

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WYSZKÓW NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022

Tabela Nr 4

CELE USTANOWIONE NA SZCZEBLU KRAJOWYM	
Polityka ekologiczna państwa:	Program ochrony środowiska dla gminy Wyszków na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022
Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej	Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej i krajobrazowej
	Ochrona i renaturalizacja obszarów chronionych, ciągów i połączeń ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem dolin rzecznych.
	Udrażnianie, kształtowanie, odtwarzanie korytarzy ekologicznych (leśnych, rzecznych) umożliwiających przemieszczanie się zwierząt i funkcjonowanie populacji:
	Identyfikacja obszarów przewidzianych do objęcia szczególnymi formami ochrony przyrody ze szczególnym uwzględnieniem terenów korytarzy ekologicznych i dolin rzek.
	Kontynuacja ochrony istniejących już obszarów i obiektów podlegających ochronie na mocy prawa, respektowanie przez użytkowników środowiska zasad ekorozwoju na terenach cennych przyrodniczo i krajobrazowo.
	Czynna ochrona wybranych gatunków chronionych ze szczególnym uwzględnieniem gatunków zagrożonych
	Przywracanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i ostoi gatunków na obszarach chronionych z zachowaniem zagrożonych wygięciem gatunków oraz różnorodności genetycznej
	Odtwarzanie naturalnych terenów zalewowych
	Racjonalne wykorzystanie walorów przyrodniczych lasów
	Ochrona i rozwój zieleni na terenach zurbanizowanych
	Dążenie do podłączenia do sieci wodociągowej wszystkich mieszkańców gminy, co pozwoli na ograniczenie korzystania z indywidualnych ujęć wód podziemnych.
	Likwidacja istniejących zagrożeń dla jakości eksploatowanych wód podziemnych.
	Ochrona istniejących zasobów wód.
	Jakościowa ochrona zasobów wód podziemnych w celu zapewnienia dobrej jakości wody dla odbiorców.
Ilościowa ochrona zasobów wód podziemnych w celu zapewnienia ciągłej dostawy wody do jej odbiorców	
Działania ochronne, określone w decyzjach zasobowych poszczególnych ujęć wody i w decyzjach dotyczących ich stref ochronnych, mają na celu perspektywiczne i kierunkowe zabezpieczenie możliwości zaopatrzenia gminy w wodę o odpowiednich parametrach jakościowych	
Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego zasad ochrony głównych zbiorników wód podziemnych.	
Ograniczenie eksploatacji wody do niezbędnego minimum.	
Gospodarowanie wodami opadowymi z uwzględnieniem prośrodowiskowych rozwiązań.	
Monitorowanie i ochrona ekosystemów zależnych od wód,	
Zachowanie naturalnych zbiorników retencyjnych, takich jak tereny podmokłe i nieuregulowane ciekły wodne, głównie w ramach działań w zakresie poprawy ochrony różnorodności biologicznej i prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej.	
Przygotowywanie oraz aktualizacja dokumentów planistycznych i map w zakresie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego	
Przygotowanie i modernizacja technicznego zaplecza w zakresie ochrony przed powodzią i suszą	
Zmniejszenie deficytu wód powierzchniowych i podziemnych	
Realizacja i monitoring <i>Programu małej retencji dla Województwa Mazowieckiego</i>	
Dążenie do zwiększenia obszarów leśnych na terenie gminy poprzez zalesianie gruntów na glebach niskiej jakości według wykonanych projektów	
Racjonalne wykorzystanie walorów przyrodniczych lasów.	
Dążenie do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów i poprawy struktury wiekowej drzewostanów	
Ochrona lasów przed ich zaśmiecaniem, wyrzucaniem odpadów i nieczystości	
Ochrona lasów przed grabieniem ściółki i kradzieżą drewna.	
Realizacja założeń Programu zwiększenia lesistości dla Województwa Mazowieckiego do 2020 roku.	
Ochrona lasów przed pożarami	
Prowadzenie działań związanych z edukacją przyrodniczo – leśną ze szczególnym uwzględnieniem zwiększenia świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i właściwych metod ochrony przyrody	

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WYSZKÓW NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022

<p>Ochrona powierzchni ziemi, w szczególności gruntów użytkowanych rolniczo.</p>	<p>Ochrona i właściwe wykorzystanie istniejących zasobów glebowych</p> <p>Zmniejszenie degradacji chemicznej i fizycznej gleb oraz gruntów.</p> <p>Zagospodarowanie gleb w sposób, który odpowiada ich przyrodniczym walorom i klasie bonitacji.</p> <p>Użytkowanie gruntów w obrębie tras korytarzy ekologicznych oraz zasady gospodarowania na nich gwarantujące zachowanie ich funkcji ekologicznych i przyrodniczych.</p> <p>Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb</p>
<p>Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska. Rozwój badań i postęp techniczny. Odpowiedzialność za szkody w środowisku. Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym.</p>	<p>Podnoszenie poziomu wiedzy ekologicznej: Organizacja corocznej akcji „Sprzątanie Świata” i „Dzień Ziemi”. Promowanie konkursów ekologicznych w szkołach. Propagowanie segregacji odpadów z gospodarstw domowych. Propagowanie zaprzestania wiosennego wypalania łąk i ugorów. Upowszechnianie i praktyczne wdrażanie zasad „Kodeksu dobrej praktyki rolniczej”. Edukacja dorosłych - propagowanie selektywnej zbiórki odpadów, kompostowania odpadów organicznych. Współpraca w zakresie edukacji ekologicznej z zewnętrznymi jednostkami. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony środowiska. Propagowanie proekologicznych działań i akcji.</p> <p>Zwiększanie aktywności podmiotów gospodarczych na rzecz ochrony środowiska.</p> <p>Ograniczenie zmian przeznaczenia wartościowych powierzchni gruntów rolnych przez odpowiednie zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego</p> <p>Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego zasad ochrony głównych zbiorników wód podziemnych.</p>
<p>poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego: – środowisko a zdrowie, – jakość powietrza, – ochrona wód, – gospodarka odpadami – oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych, – substancje chemiczne w środowisku</p>	<p>Dążenie do ograniczania emisji ze źródeł bytowo – komunalnych, szczególnie źródeł niskiej emisji. Dążenie do zmniejszenia przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń monitorowanych substancji. Dążenie do ograniczenia wielkości emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych. Dążenie do ograniczenia emisji punktowej z procesów technologicznych. Gazyfikacja gminy zwłaszcza budynków użyteczności publicznej. Rozbudowa centralnych systemów zaopatrywania w energię ciepłą. Wprowadzanie przepisów lokalnych dotyczących sposobu ogrzewania mieszkań. Wyeliminowanie nielegalnych praktyk spalania odpadów w piecach c.o. Termomodernizacja budynków.</p> <p>Poprawa jakości wód powierzchniowych. Rozwiązanie problemu gospodarki ściekowej. Ograniczenie zanieczyszczeń rolniczych. Ograniczanie spływu zanieczyszczeń powierzchniowych z terenów zurbanizowanych, przemysłowych i rolniczych do wód powierzchniowych. Likwidacja istniejących zagrożeń dla jakości eksploatowanych wód podziemnych. Racjonalne wykorzystanie wód podziemnych na cele komunalne i przemysłowe. Ochrona istniejących zasobów wód. Regulowanie gospodarki wodno-ściekowej w wyniku rozbudowy systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej w gminie, budowy szczelnych zbiorników na ścieki, nadzór nad poprawnym systemem odbioru ścieków ze zbiorników, oraz wykonania przydomowych oczyszczalni ścieków. Intensyfikacja kontroli wywozu ścieków z posesji. Objęcie zorganizowaną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców gminy, ograniczanie ilości powstających odpadów, ograniczanie wpływu na środowisko w tym na jakość wód podziemnych gospodarki odpadami. Lokalizacja i eliminowanie „dzikich wysypisk” odpadów. Ograniczenie zanieczyszczeń rolniczych (m.in. poprzez budowę nowoczesnych stanowisk do składowania obornika i zbiorników na gnojowicę).</p> <p>Bieżąca likwidacja nielegalnych miejsc składowania odpadów. Doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów. Postępowanie w gospodarowaniu odpadami zgodnie z europejską hierarchią postępowania z odpadami, która obejmuje: zapobieganie, ponowne użycie, recykling, spalanie (z odzyskiem energii), unieszkodliwianie na składowiskach (składowanie). Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów.</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WYSZKÓW NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022

	<p>Objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych.</p> <p>Zorganizowanie systemu odbioru i odzysku odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,</p> <p>Wdrożenie nowych technologii w zakresie odzysku, recyklingu i zmniejszenia ilości odpadów.</p> <p>Dążenie do osiągnięcia wynikających z KPGO 2014 poziomów odzysku poszczególnych rodzajów odpadów oraz poziomów kierowanych do składowania odpadów biodegradowalnych.</p> <p>Dążenie do zmniejszenia masy składowanych odpadów ulegających biodegradacji z innych grup niż komunalne do poziomu nie więcej niż 40% masy wytworzonych odpadów.</p> <p>Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych, na poziomie minimum 20% ich masy do 2017 roku,</p> <p>Dążenie do osiągnięcia poziomu przygotowania do ponownego użycia, recyklingu oraz innych form odzysku materiałów budowlanych i rozbiórkowych, wynoszącego wagowo 70%.</p> <p>Wspieranie budowy i rozwoju regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi,</p> <p>Wspieranie rozwoju i wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym metod termicznego przekształcania odpadów na terenie województwa mazowieckiego.</p> <p>Sukcesywnie likwidowanie odpadów zawierających PCB o stężeniu poniżej 50 ppm.</p> <p>Utrzymanie poziomu odzysku olejów odpadowych na poziomie, co najmniej 50%, a recyklingu rozumianego jako regeneracja na poziomie co najmniej 35%,</p> <p>Zapewnienie selektywnego zbierania i odzysku olejów odpadowych.</p> <p>Rozbudowa systemu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych,</p> <p>Dążenie do osiągnięcia założonych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami poziomów odzysku i unieszkodliwiania poszczególnych odpadów niebezpiecznych.</p> <p>Działania w kierunku wprowadzenia ustaleń wynikających ze zmiennej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ustawy o odpadach.</p>
<p>Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014:</p>	<p>Program ochrony środowiska dla gminy Wyszków na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022</p>
<p>– utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju PKB,</p> <p>– zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymogami ochrony środowiska;</p>	<p>Systematyczna kontrola wypełniania przez mieszkańców zobowiązań dotyczących gromadzenia odpadów poprzez objęcie wszystkich mieszkańców odbiorem odpadów.</p> <p>Bieżąca likwidacja nielegalnych miejsc składowania odpadów.</p> <p>Doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów.</p> <p>Postępowanie w gospodarowaniu odpadami zgodnie z europejską hierarchią postępowania z odpadami, która obejmuje: zapobieganie, ponowne użycie, recykling, spalanie (z odzyskiem energii), unieszkodliwianie na składowiskach (składowanie).</p> <p>Dążenie do uzyskania poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia materiałów odpadowych, przynajmniej takich, jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych na poziomie minimum 50% ich masy do 2020 roku,</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WYSZKÓW NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022

<ul style="list-style-type: none"> – zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów, – wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów, – utworzenie i uruchomienie bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami (BDO) 	<p>Dążenie do uzyskania poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości, co najmniej 70% wagowo do 31 grudnia 2022 r.</p> <p>Dążenie do ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do nie więcej niż 35% do 16 lipca 2022r. w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.</p> <p>Wspieranie rozwoju i wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym metod termicznego przekształcania odpadów.</p> <p>Dalsze likwidowanie odpadów zawierających PCB o stężeniu poniżej 50 ppm.</p> <p>Dalsze utrzymanie wartości odzysku olejów odpadowych,</p> <p>Dalsze doskonalenie systemu selektywnego zbierania i odzysku olejów odpadowych.</p> <p>Dalsze doskonalenie systemu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych,</p> <p>Dalsze usprawnianie systemu selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych (w tym segregacja odpadów u źródła powstania), co wpłynie na spadek ilości odpadów innych niż niebezpieczne w strumieniu odpadów niebezpiecznych.</p> <p>Utrzymywanie wartości odzysku i recyklingu na poziomie 95% i 85% w stosunku do masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu w skali roku.</p> <p>Dążenie do utrzymania poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektrycznego pochodzącego z gospodarstw domowych na poziomie, co najmniej 4 kg/mieszkańca/rok.</p> <p>Dążenie do utrzymania minimalnych poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu od dnia 15.08.2018 r. określonych w WPGO 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023.</p> <p>Usunięcie i unieszkodliwienie do 2032 r. wszystkich wyrobów zawierających azbest:</p> <p>Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów.</p> <p>Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców.</p> <p>Objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych.</p> <p>Zorganizowanie systemu odbioru i odzysku odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,</p> <p>Wdrożenie nowych technologii w zakresie odzysku, recyklingu i zmniejszenia ilości odpadów</p> <p>Dążenie do osiągnięcia wynikających z KPGO 2014 poziomów odzysku poszczególnych rodzajów odpadów oraz poziomów kierowanych do składowania odpadów biodegradowalnych.</p> <p>Dążenie do zmniejszenia masy składowanych odpadów ulegających biodegradacji z innych grup niż komunalne do poziomu nie więcej niż 40% masy wytworzonych odpadów.</p> <p>Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych, na poziomie minimum 20% ich masy do 2017 roku,</p> <p>Dążenie do osiągnięcia poziomu przygotowania do ponownego użycia, recyklingu oraz innych form odzysku materiałów budowlanych i rozbiórkowych, wynoszącego wagowo 70%.</p> <p>Wspieranie budowy i rozwoju regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi,</p> <p>Wspieranie rozwoju i wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym metod termicznego przekształcania odpadów na terenie województwa mazowieckiego.</p> <p>Sukcesywne likwidowanie odpadów zawierających PCB o stężeniu poniżej 50 ppm.</p> <p>Utrzymanie poziomu odzysku olejów odpadowych na poziomie, co najmniej 50%, a recyklingu rozumianego jako regeneracja na poziomie co najmniej 35%,</p> <p>Zapewnienie selektywnego zbierania i odzysku olejów odpadowych.</p> <p>Rozbudowa systemu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych,</p> <p>Dążenie do osiągnięcia założonych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami poziomów odzysku i unieszkodliwiania poszczególnych odpadów niebezpiecznych.</p> <p>Działania w kierunku wprowadzenia ustaleń wynikających ze zmienionej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ustawy o odpadach.</p>
<p>Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 (SRK)</p>	<p>Program ochrony środowiska dla gminy Wyszków na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WYSZKÓW NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022

<p>poprawa infrastruktury podstawowej: technicznej i społecznej poprzez inwestycje z zakresu ochrony środowiska, w szczególności uwzględniających ochronę zasobów wodnych, poprawiających czystość i jakość wody oraz powietrza, zapewniających oszczędność energii, zabezpieczających przed katastrofami naturalnymi itp.</p>	<p>Regulowanie gospodarki wodno-ściekowej w wyniku rozbudowy systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej w gminie, budowy szczelnych zbiorników na ścieki, nadzór nad poprawnym systemem odbioru ścieków ze zbiorników, oraz wykonania przydomowych oczyszczalni ścieków.</p> <p>Objęcie zorganizowaną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców gminy, ograniczanie ilości powstających odpadów, ograniczanie wpływu na środowisko w tym na jakość wód podziemnych gospodarki odpadami.</p> <p>Lokalizacja i eliminowanie „dzikich wysypisk” odpadów.</p> <p>Ograniczenie zanieczyszczeń rolniczych (m.in. poprzez budowę nowoczesnych stanowisk do składowania obornika i zbiorników na gnojovicę).</p> <p>Gazyfikacja gminy zwłaszcza budynków użyteczności publicznej.</p> <p>Rozbudowa centralnych systemów zaopatrywania w energię cieplną.</p> <p>Termomodernizacja budynków.</p>
<p align="center">CELE USTANOWIONE NA SZCZEBLE REGIONALNYM</p>	
<p>Program ochrony środowiska województwa mazowieckiego na lata 2011 – 2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018”</p>	<p>Program ochrony środowiska dla gminy Wyszków na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022</p>
<p>poprawa jakości środowiska</p>	<p>Dążenie do ograniczania emisji ze źródeł bytowo – komunalnych, szczególnie źródeł niskiej emisji.</p> <p>Dążenie do zmniejszenia przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń monitorowanych substancji.</p> <p>Dążenie do ograniczenia wielkości emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych.</p> <p>Dążenie do ograniczenia emisji punktowej z procesów technologicznych.</p> <p>Gazyfikacja gminy zwłaszcza budynków użyteczności publicznej.</p> <p>Rozbudowa centralnych systemów zaopatrywania w energię cieplną.</p> <p>Wprowadzanie przepisów lokalnych dotyczących sposobu ogrzewania mieszkań.</p> <p>Wyeliminowanie nielegalnych praktyk spalania odpadów w piecach c.o.</p> <p>Termomodernizacja budynków.</p> <hr/> <p>Poprawa jakości wód powierzchniowych.</p> <p>Rozwiązanie problemu gospodarki ściekowej.</p> <p>Ograniczenie zanieczyszczeń rolniczych.</p> <p>Ograniczanie spływu zanieczyszczeń powierzchniowych z terenów zurbanizowanych, przemysłowych i rolniczych do wód powierzchniowych.</p> <p>Likwidacja istniejących zagrożeń dla jakości eksploatowanych wód podziemnych.</p> <p>Racjonalne wykorzystanie wód podziemnych na cele komunalne i przemysłowe.</p> <p>Ochrona istniejących zasobów wód.</p> <p>Regulowanie gospodarki wodno-ściekowej w wyniku rozbudowy systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej w gminie, budowy szczelnych zbiorników na ścieki, nadzór nad poprawnym systemem odbioru ścieków ze zbiorników, oraz wykonania przydomowych oczyszczalni ścieków.</p> <p>Intensyfikacja kontroli wywozu ścieków z posesji.</p> <p>Objęcie zorganizowaną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców gminy, ograniczanie ilości powstających odpadów, ograniczanie wpływu na środowisko w tym na jakość wód podziemnych gospodarki odpadami.</p> <p>Lokalizacja i eliminowanie „dzikich wysypisk” odpadów.</p> <p>Ograniczenie zanieczyszczeń rolniczych (m.in. poprzez budowę nowoczesnych stanowisk do składowania obornika i zbiorników na gnojovicę).</p> <hr/> <p>Minimalizacja ilości wytwarzanych oraz składowanych odpadów</p> <p>Objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych.</p> <p>Zorganizowanie systemu odbioru i odzysku odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,</p> <p>Wdrożenie nowych technologii w zakresie odzysku, recyklingu i zmniejszenia ilości odpadów.</p> <p>Dążenie do osiągnięcia wynikających z KPGO 2014 poziomów odzysku poszczególnych rodzajów odpadów oraz poziomów kierowanych do składowania odpadów biodegradowalnych.</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WYSZKÓW NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022

	<p>Dążenie do zmniejszenia masy składowanych odpadów ulegających biodegradacji z innych grup niż komunalne do poziomu nie więcej niż 40% masy wytworzonych odpadów.</p> <p>Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych, na poziomie minimum 20% ich masy do 2017 roku,</p> <p>Dążenie do osiągnięcia poziomu przygotowania do ponownego użycia, recyklingu oraz innych form odzysku materiałów budowlanych i rozbiórkowych, wynoszącego wagowo 70%.</p> <p>Wspieranie budowy i rozwoju regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi,</p> <p>Wspieranie rozwoju i wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym metod termicznego przekształcania odpadów na terenie województwa mazowieckiego.</p> <p>Sukcesywne likwidowanie odpadów zawierających PCB o stężeniu poniżej 50 ppm.</p> <p>Utrzymanie poziomu odzysku olejów odpadowych na poziomie, co najmniej 50%, a recyklingu rozumianego jako regeneracja na poziomie co najmniej 35%,</p> <p>Zapewnienie selektywnego zbierania i odzysku olejów odpadowych.</p> <p>Rozbudowa systemu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych,</p> <p>Dążenie do osiągnięcia założonych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami poziomów odzysku i unieszkodliwiania poszczególnych odpadów niebezpiecznych.</p> <p>Działania w kierunku wprowadzenia ustaleń wynikających ze zmienionej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ustawy o odpadach.</p>
	<p>Ograniczenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców gminy</p> <p>Rozpoznanie klimatu akustycznego w wybranych punktach, w których może występować zagrożenie hałasem.</p> <p>Dążenie do ograniczenia hałasu na terenach, gdzie jest on odczuwalny jako uciążliwy, szczególnie na terenach zwartej zabudowy mieszkalnej (dotyczy to przede wszystkim hałasu emitowanego przez środki transportu w obszarach zabudowy i wzdłuż głównych dróg).</p> <p>Utrzymanie aktualnego poziomu hałasu w obszarach, gdzie sytuacja akustyczna jest korzystna.</p> <p>Dążenie do ograniczenia hałasu pochodzenia przemysłowego i robót budowlanych.</p> <p>Systematyczne eliminowanie w przemyśle technologii i urządzeń przekraczających wartości normatywne emisji hałasu.</p> <p>Eliminowanie lokalizacji terenów przemysłowych w sąsiedztwie terenów mieszkalnych</p>
<p>racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych</p>	<p>Ochrona zasobów surowców mineralnych.</p> <p>Likwidacja ujemnych skutków prowadzonej eksploatacji.</p> <p>Racjonalne wykorzystanie złóż surowców</p>
<p>– ochrona przyrody, – poprawa bezpieczeństwa ekologicznego</p>	<p>Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej i krajobrazowej.</p> <p>Ochrona i renaturalizacja obszarów chronionych, ciągów i połączeń ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem dolin rzecznych.</p> <p>Udrażnianie, kształtowanie, odtwarzanie korytarzy ekologicznych (leśnych, rzecznych) umożliwiających przemieszczanie się zwierząt i funkcjonowanie populacji:</p> <p>Ochrona elementów środowiska przyrodniczo kulturowego.</p> <p>Monitoring ruchu turystycznego szczególnie na obszarach chronionych.</p> <p>Ochrona obszarów NATURA 2000 na podstawie planów ochrony sporządzonych dla tych obszarów.</p> <p>Wykluczenie planowania inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska na obszarach Natura 2000, jeśli inwestycje nie są podyktowane nadrzędnym interesem publicznym.</p> <p>Racjonalne wykorzystanie walorów przyrodniczych lasów.</p> <p>Budowanie i aktualizacja baz danych z zakresu ochrony przyrody.</p> <p>Ochrona i rozwój zieleni na terenach zurbanizowanych</p>
<p>edukacja społeczna ekologiczna</p>	<p>Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony środowiska.</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WYSZKÓW NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022

	<p>Promocja walorów przyrodniczych i turystycznych gminy. Propagowanie proekologicznych działań i akcji</p>
<p>Wojewódzki plan gospodarki odpadami dla Mazowsza na lata 2012 – 2017 z uwzględnieniem lat 2018 – 2023.</p>	<p>Program ochrony środowiska dla gminy Wyszków na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022</p>
<p><u>Cele krótkookresowe 2012-2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych, na poziomie minimum 20% ich masy do 2017 roku, – objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców nie później niż do 1 lipca 2013 r., – objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 1 lipca 2013 r., – wspieranie działań w zakresie zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców województwa mazowieckiego dotyczących prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi, – wspieranie budowy i rozwoju regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi, – wspieranie rozwoju i wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym metod termicznego przekształcania odpadów na terenie województwa mazowieckiego. <p>Szczegółowe cele w zakresie odpadów ulegających biodegradacji: <u>Cele krótkookresowe 2012-2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów aby w 2013 roku nie było składowanych więcej niż 50% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku. 	<p>przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych, na poziomie minimum 20% ich masy do 2017 roku</p> <p>Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców.</p> <p>Objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych.</p> <p>Wspieranie działań w zakresie zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców dotyczących prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi</p> <p>Wspieranie budowy i rozwoju regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi</p> <p>Wdrożenie nowych technologii w zakresie odzysku, recyklingu i zmniejszenia ilości odpadów</p> <p>Dążenie do ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do nie więcej niż 35% do 16 lipca 2022r. w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WYSZKÓW NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022

<p>Program ochrony środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020</p>	<p>Program ochrony środowiska dla gminy Wyszków na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Ograniczenie emisji substancji i energii do środowiska, - Racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska, - Ochrona przyrody, - Poprawa stanu bezpieczeństwa ekologicznego powiatu, - Podnoszenie świadomości ekologicznej lokalnego społeczeństwa 	<p>Dążenie do ograniczania emisji ze źródeł bytowo – komunalnych, szczególnie źródeł niskiej emisji. Dążenie do zmniejszenia przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń monitorowanych substancji. Dążenie do ograniczenia wielkości emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych. Dążenie do ograniczenia emisji punktowej z procesów technologicznych. Termomodernizacja budynków. Ochrona zasobów surowców mineralnych. Likwidacja ujemnych skutków prowadzonej eksploatacji. Racjonalne wykorzystanie złóż surowców Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej i krajobrazowej. Ochrona i renaturalizacja obszarów chronionych, ciągów i połączeń ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem dolin rzecznych. Udrażnianie, kształtowanie, odtwarzanie korytarzy ekologicznych (leśnych, rzecznych) umożliwiających przemieszczanie się zwierząt i funkcjonowanie populacji: Ochrona elementów środowiska przyrodniczo kulturowego. Monitoring ruchu turystycznego szczególnie na obszarach chronionych. Ochrona obszarów NATURA 2000 na podstawie planów ochrony sporządzonych dla tych obszarów. Wykluczenie planowania inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska na obszarach Natura 2000, jeśli inwestycje nie są podyktowane nadrzędnym interesem publicznym. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony środowiska. Promocja walorów przyrodniczych i turystycznych gminy. Propagowanie proekologicznych działań i akcji</p>
<p>Strategia zrównoważonego rozwoju Powiatu Wyszковского do roku 2015</p>	<p>Program ochrony środowiska dla gminy Wyszków na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022</p>
<p>Zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych,</p>	<p>Ochrona i renaturalizacja obszarów chronionych, ciągów i połączeń ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem dolin rzecznych. Udrażnianie, kształtowanie, odtwarzanie korytarzy ekologicznych (leśnych, rzecznych) umożliwiających przemieszczanie się zwierząt i funkcjonowanie populacji. Ochrona elementów środowiska przyrodniczo kulturowego. Ochrona i właściwe wykorzystanie istniejących zasobów glebowych. Dążenie do zwiększenia obszarów leśnych na terenie gminy poprzez zalesianie gruntów na glebach niskiej jakości według wykonanych projektów Ochrona lasów przed ich zaśmiecaniem, wyrzucaniem odpadów i nieczystości Ochrona lasów przed grabieniem ściółki i kradzieżą drewna.</p>
<p>Likwidacja zagrożeń środowiska</p>	<p>Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców. Objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Budowa systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych i opadowych. Zmniejszenie degradacji chemicznej i fizycznej gleb oraz gruntów. Poprawa jakości powietrza atmosferycznego Wykorzystanie alternatywnych źródeł energii. Termomodernizacja. Ograniczenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców gminy. Ochrona mieszkańców gminy przed negatywnymi oddziaływaniami pól promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego</p>
<p>Edukacja ekologiczna – Podniesienie świadomości ekologicznej</p>	<p>Podniesienie świadomości ekologicznej oraz wykształcenie nowych proekologicznych nawyków i postaw wśród społeczności gminy Promocja walorów przyrodniczych i turystycznych gminy. Propagowanie proekologicznych działań i akcji.</p>
<p>Ochrona walorów kulturowo –</p>	<p>Ochrona elementów środowiska przyrodniczo kulturowego</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WYSZKÓW NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022

krajobrazowych	
Plan gospodarki odpadami dla powiatu wyszkowskiego na lata 2008 – 2011 z perspektywą do 2015 roku (aktualizacja)	Program ochrony środowiska dla gminy Wyszków na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022
wprowadzenie na terenie całego powiatu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz osiągnięcie zakładanych limitów odzysku i recyklingu odpadów wielkogabarytowych, budowlanych, niebezpiecznych oraz opakowaniowych, a także bezpieczna dla środowiska gospodarka odpadami przemysłowymi i niebezpiecznymi	<p>Doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów.</p> <p>Postępowanie w gospodarowaniu odpadami zgodnie z europejską hierarchią postępowania z odpadami, która obejmuje: zapobieganie, ponowne użycie, recykling, spalanie (z odzyskiem energii), unieszkodliwianie na składowiskach (składowanie).</p> <p>Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów.</p> <p>Objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych.</p> <p>Zorganizowanie systemu odbioru i odzysku odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,</p> <p>Wdrożenie nowych technologii w zakresie odzysku, recyklingu i zmniejszenia ilości odpadów.</p> <p>Dążenie do osiągnięcia wynikających z KPGO 2014 poziomów odzysku poszczególnych rodzajów odpadów oraz poziomów kierowanych do składowania odpadów biodegradowalnych.</p> <p>Dążenie do zmniejszenia masy składowanych odpadów ulegających biodegradacji z innych grup niż komunalne do poziomu nie więcej niż 40% masy wytworzonych odpadów.</p> <p>Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych, na poziomie minimum 20% ich masy do 2017 roku,</p> <p>Dążenie do osiągnięcia poziomu przygotowania do ponownego użycia, recyklingu oraz innych form odzysku materiałów budowlanych i rozbiórkowych, wynoszącego wagowo 70%.</p> <p>Wspieranie budowy i rozwoju regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi,</p> <p>Wspieranie rozwoju i wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym metod termicznego przekształcania odpadów na terenie województwa mazowieckiego.</p> <p>Sukcesywne likwidowanie odpadów zawierających PCB o stężeniu poniżej 50 ppm.</p> <p>Utrzymanie poziomu odzysku olejów odpadowych na poziomie, co najmniej 50%, a recyklingu rozumianego jako regeneracja na poziomie co najmniej 35%,</p> <p>Zapewnienie selektywnego zbierania i odzysku olejów odpadowych.</p> <p>Rozbudowa systemu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych,</p> <p>Dążenie do osiągnięcia założonych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami poziomów odzysku i unieszkodliwiania poszczególnych odpadów niebezpiecznych.</p>
Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Wyszków	Program ochrony środowiska dla gminy Wyszków na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022
<ul style="list-style-type: none"> - Stała aktualizacja bazy danych - Zapewnienie środków finansowych na realizację Programu - Monitorowanie procesu usuwania wyrobów Azbestowych - Akcje informacyjne wśród mieszkańców dotyczące obowiązków związanych z koniecznością usunięcia wyrobów azbestowych, sposobów i terminów inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz procedur związanych z postępowaniem z azbestem prowadzone poprzez ulotki, broszury, media lokalne (gazety, telewizje regionalne, radio, internet, billboardy i plakaty na 	<p>Usunięcie i unieszkodliwienie do 2032 r. wszystkich wyrobów zawierających azbest.</p> <p>Organizacja kampanii edukacyjno – informacyjnej w zakresie prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WYSZKÓW NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022

<p>terenie osiedli).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Akcje edukacyjne prowadzone wśród mieszkańców powinny zostać oparte na edukacji dzieci i młodzieży szkolnej. Akcja edukacyjna powinna być połączona z informacyjną poprzez organizowanie tzw. imprez ekologicznych, festynów, wystaw, konkursów czy też wycieczek ekologicznych. - Bezpieczne usunięcie wyrobów azbestowych wraz z wymianą pokryć dachowych, elewacji, rur azbestowo-cementowych oraz unieszkodliwienie innych wyrobów zawierających azbest 	
<p>Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Wyszków na lata 2015-2018;</p>	<p>Program ochrony środowiska dla gminy Wyszków na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022</p>
<ul style="list-style-type: none"> - osiągnięcie jak najwyższego poziomu termomodernizacji sektora mieszkaniowego oraz obiektów użyteczności publicznej, - osiągnięcie jak najwyższego poziomu wykorzystania technicznego potencjału energii odnawialnej na terenie gminy, - zapewnienie jak największego udziału dostaw ciepła sieciowego do jak największej liczby odbiorców, przy maksymalnym ograniczeniu indywidualnych źródeł ciepła opartych na paliwach kopalnych, - zapewnienie bezpieczeństwa dostaw ciepła i energii elektrycznej mieszkańcom, - podejmowanie przez Urząd Miejski działań mających wpływ na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. 	<p>Prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz minimalizacji zużycia energii oraz zmniejszenia strat ciepła m.in. poprzez termoizolację budynków mieszkalnych i publicznych, montowanie regulatorów ciepła, wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, stosowanie materiałów energooszczędnych.</p> <p>Zwiększenie udziału ekologicznych nośników ciepła i odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym gminy poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc przy wprowadzaniu bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii, - stosowanie indywidualnych źródeł energii odnawialnej: - kolektorów słonecznych, - biomasy. <p>Rozbudowa centralnych systemów zaopatrzenia w energię ciepłą.</p> <p>Modernizacja lokalnych kotłowni z wykorzystaniem odpowiednich technologii zabezpieczających przed emisją szkodliwych substancji oraz zmiana paliwa na ekologiczne.</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej: realizacja obowiązku oszczędności energii przez jednostki sektora publicznego, wprowadzanie nowoczesnych i energooszczędnych technologii oraz systemu zarządzania energią i systemu audytów, opracowanie i przyjęcie dokumentacji dot. zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe (założenia do planów i plany),</p>

Reasumując, należy stwierdzić, że cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym zostały uwzględnione w stopniu właściwym dla charakteru i zakresu analizowanego „Programu...”. Zaproponowane rozwiązania są zgodne z celami określonymi na szczeblu krajowym. Priorytety i działania wyznaczone w projekcie Programu realizują cele środowiskowe ujęte w dokumentach strategicznych.

XVI. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY, BIORĄC POD UWAGĘ CELE I GEOGRAFICZNY ZASIĘG DOKUMENTU ORAZ CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Przeprowadzone w ramach niniejszej „Prognozy...” analizy wykazały, że realizacja przewidzianych „Programem...” zadań będzie w zdecydowanej większości miała pozytywny wpływ na środowisko, a także nie spowoduje występowania znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko (w tym na obszary Natura 2000). Również przeprowadzona analiza spójności „Programu...” z innymi dokumentami o charakterze strategicznym wykazała zgodność z postanowieniami tych dokumentów oraz aktami prawnymi obowiązującymi w Polsce. Ponadto biorąc pod uwagę ogólny charakter dokumentu nie ma możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych zadań.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy budowie nowych dróg, obiektów technologicznych, urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii, zbiorników retencyjnych należy rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować negatywne konsekwencje środowiskowe.

W związku z powyższym nie przewiduje się rozwiązań alternatywnych w projektowanym dokumencie.

XVII. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza została sporządzona na podstawie Ustawy z dnia 3.10.2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227).

W przedmiotowej prognozie przeprowadzono analizę zadań zawartych w „Programie...” Przedstawiono także oceny skutków realizacji ustaleń „Programu...” Niniejszy dokument jest dokumentem pomocniczym dla Rady Miejskiej Wyszaków przy podejmowaniu decyzji o uchwaleniu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wyszaków na lata 2015 – 2018 z perspektywą do roku 2022.,

Ogólna charakterystyka przedmiotu i zakresu problemowego „Programu”

Program Ochrony Środowiska określa politykę środowiskową, ustala cele i zadania środowiskowe oraz szczegółowe programy zarządzania środowiskiem, odnoszące się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Sporządzony *Program ochrony środowiska* służyć będzie koordynacji działań związanych z ochroną środowiska w gminie.

Cele główne „Programu...” obejmują:

- zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska,
- zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii,
- rozwój proekologicznych form działalności w gospodarce,
- utworzenie spójnego systemu obszarów chronionych, ochronę ekosystemów cennych pod względem przyrodniczym, ochronę i rozwój ekosystemów leśnych,
- poprawę bezpieczeństwa ekologicznego,
- wzrost poziomu wiedzy ekologicznej.

Charakterystyka istniejącego stanu środowiska

Gmina Wyszków znajduje się w północno – wschodniej części województwa mazowieckiego w obrębie powiatu wyszkowskiego. Strukturę Gminy tworzy miasto Wyszków i 28 miejscowości rozmieszczonych w 27 sołectwach. Obsługa komunikacyjna obszaru opracowania opiera się głównie na drogach publicznych: krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Ponadto na obszarze gminy występują ogólnodostępne drogi wewnętrzne i gospodarcze, tworzące uzupełniającą sieć komunikacyjną, obsługującą tereny zabudowy wiejskiej. Wyszków to gmina z atrakcyjnymi terenami wypoczynkowo – uzdrowiskowymi i turystycznymi. Zdecydowaną większość powierzchni gminy stanowią użytki rolne 40%, 29% lasy. Gmina posiada zróżnicowane walory zarówno przyrodnicze i krajobrazowe, sprzyjające rozwojowi turystyki weekendowej i rekreacji mieszkańców województwa.

Teren opracowania położony jest w obrębie dwóch makroregionów: Nizin Północno - Mazowieckiej (318.6) i Środkowo Mazowieckiej (318.7) (wg j. Kondrackiego). Na terenie gminy Wyszków wyróżnić można następujące formy morfologiczne: tarasa zalewowa doliny Bugu, tarasa nadzalewowa doliny Bugu, wysoczyznowa skarpa erozyjna, wysoczyzna morenowa. Obszar gminy Wyszków zbudowany jest z utworów czwartorzędowych, powstałych na skutek działalności zlodowacenia środkowopolskiego. W materiale podłoża występują piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz pokrywające je gliny zwałowe. Wśród utworów starszych niż czwartorzędowe występują utwory miocenu (piaski, mułki piaszczyste i ropy pylaste z wkładkami węgla brunatnego) i pliocenu (ropy pstry i mułki). Lokalnie w obrębie opracowania występują grunty nasypowe antropogeniczne, namuły pylaste i torfy. Najnowsze utwory holoceńskie - piaski, żwiry rzeczne, torfy oraz namuły osadziły się na

tarasach zalewowych, starorzeczach oraz zagłębieniach bezodpływowych. Osady organiczne mają miąższość przeważnie do ok. 1m. Większość obszaru gminy pokrywają gleby brunatne wylugowane i kwaśne. W obrębie tarasu zalewowego Bugu dominują mady rzeczne. Na fragmentach dna doliny Bugu (głównie w starorzeczach) oraz w obniżeniach dolin bocznych, a także lokalnie w obniżeniach na terasie nadzalewowej wykształciły się gleby organiczne: torfowe, mające często charakter torfowisk niskich oraz mady. Zasoby wód powierzchniowych Gminy Wyszaków stanowi zasadniczo rzeka Bug z lewobrzeżnym dopływem rzeką Liwiec. Uzupelnienie powyższych zasobów stanowią mniejsze rzeczki, tj. Struga oraz wody prowadzone przez nie nazwane cieki i rowy melioracyjne. Na terenie miasta i gminy wody podziemne związane są z czterema poziomami: jurajskim, kredowym, trzeciorzędowym i czwartorzędowym. Jednak ze względów eksploatacyjnych użytkowy poziom wodonośny związany jest z poziomem czwartorzędowym, który zbudowany jest z piasków różnych frakcji, co ma związek z jego łatwością odnawiania i płytkim występowaniem. Na przedmiotowym obszarze występują udokumentowane złoża kruszywa naturalnego Lucynów Mały I, Lucynów Mały II, Wyszaków Bug, Mostówka oraz Wyszaków Skuszew. Warunki klimatyczne – zdrowotne poza terenami dolinnymi są korzystne. Fauna i flora na większości terenu opracowania szczególnie w obrębie terenów zainwestowanych reprezentowana jest przez gatunki pospolite. W granicach opracowania występują obszary i obiekty przyrodnicze prawnie chronione: dwadzieścia cztery drzewa pomniki przyrody, sześć obszarów NATURA 2000 Puszcza Biała PLB14007, Dolina Dolnego Bugu PLB 140001, Dolina Liwca PLB 140002, Ostoja Nadbużańska PLH 140011, Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie PLH 140013, Ostoja Nadliwiecka PLH. Zarządzeniem Nr 22/2005 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 1 kwietnia 2005 roku lasy południowej, lewobrzeżnej części gminy Wyszaków, przynależne do Nadleśnictwa Drewnica, weszły w skład Leśnego Kompleksu Promocyjnego (LKP) „LASY WARSZAWSKIE”.

Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu „Programu.....”. ocena stanu środowiska, jego odporności na degradację, zdolności do regeneracji.

Na stan sanitarny obszaru rzutuje ruch komunikacyjny i niskie emitory okolicznych palenisk domowych opartych o piece opalane węglem oraz ewentualne emisje zanieczyszczeń z terenów sąsiednich. Według Rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2014 przeprowadzonej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia oraz ze względu na ochronę roślin obszar opracowania znalazł się w rozległej strefie mazowieckiej. W obrębie w/w strefy zidentyfikowano obszary przekroczenia standardów imisyjnych dla pyłu PM 10, PM 2,5, benzo(a)pirenu. Biorąc powyższe pod uwagę obszar został zaliczony do strefy C tzn: do strefy, w której poziom substancji zanieczyszczonych przekracza poziom dopuszczalny. Dla pozostałych zanieczyszczeń emitowanych głównie do powietrza atmosferycznego z tytułu eksploatacji istniejących dróg, związane jest to z ruchem pojazdów benzynowych i diesli: (NO₂, SO₂, CO, C₆H₅, As, Cd, Ni, O₃ i Pb) do strefy A tzn: do strefy, w której poziom substancji zanieczyszczonych nie przekracza poziomu dopuszczalnego.

Należy nadmienić że wyniki takie nie powinny być utożsamiane ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy. Klasa C może oznaczać np. lokalny problem związany z daną substancją.

Elementami które stanowią główną uciążliwość akustyczną omawianego terenu i jego sąsiedztwa są istniejące drogi (ulice), a w szczególności droga S8, drogi krajowe nr 8,62 droga wojewódzka nr 618 oraz linia kolejowa.

W 2014 r. w Wyszkanie przy ul. Pułtuskiej 66 A równoważny poziom dźwięku dla pory dnia i nocy dla hałasu drogowego wynosił $LA_{eqD} = 67,6$ dB i $LA_{eqN} = 61,5$ dB. W obydwu przypadkach zostały przekroczone wartości dopuszczalne (odpowiednio 65 dB i 56 dB).

Należy jednak zwrócić uwagę, że natężenie hałasu nie jest wynikiem lokalnej działalności. Wynika ono z tranzytowego charakteru dróg.

Krótkotrwałym źródłem hałasu jest kolej. Ponieważ w ostatnich latach w terenie opracowania nie prowadzono badań poziomu hałasu kolejowego nie można jednoznacznie określić na jakim poziomie kształtuje się obecnie. Można jedynie przypuszczać, że postępująca modernizacja linii kolejowych oraz wymiana taboru kolejowego wpływa na ograniczenie emisji hałasu do środowiska.

Prowadzona na terenie gminy działalność przemysłowo-usługowa nie stanowi istotnego zagrożenia hałasem. Hałas ten ma charakter lokalny, tzn. występuje głównie na terenach sąsiadujących z terenami przemysłowymi. Są to emisje okresowe.

W latach 2010- 2014 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie wykonał ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych występujących w granicach gminy Wyszaków. Przebadane jednolite części wód charakteryzowały się:

- 1) Bug od dopływu z Sitna RW200021266979 - Klasa elementów fizykochemicznych wód rzeki została sklasyfikowana jako poniżej potencjału dobrego, stwierdzono II-gą klasę (stan dobry) elementów hydromorfologicznych i IV klasę (stan słaby) elementów biologicznych, potencjał ekologiczny był słaby natomiast stan chemiczny wód był dobry. Stan wód oceniono jako zły.
- 2) Liwiec od dopływu z Zalesia do ujścia RW200019266899 - Klasa elementów fizykochemicznych wód rzeki została sklasyfikowana jako stan dobry, stwierdzono II-gą klasę (stan dobry) elementów hydromorfologicznych i IV klasę (stan słaby) elementów biologicznych, potencjał ekologiczny był słaby natomiast stan chemiczny wód sklasyfikowano jako poniżej stanu dobrego. Stan wód oceniono jako zły.
- 3) Dopływ spod Kukawek RW200017266949 – Klasa elementów fizykochemicznych wód rzeki została sklasyfikowana jako stan dobry, stwierdzono II-gą klasę (stan dobry) elementów hydromorfologicznych i II klasę (stan dobry) elementów biologicznych, potencjał ekologiczny był słaby natomiast stan chemiczny wód sklasyfikowano jako poniżej stanu dobrego.

Na terenie miasta i gminy Wyszaków prowadzono badania w ramach monitoringu jakości wód podziemnych w roku 2012, w jednym punkcie pomiarowo-kontrolnym. W badanym otworze stwierdzono wodę II klasy jakości - wody dobrej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów

zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka, zgodnie z Rozporządzeniem Ministerstwa Środowiska Nr 143 poz. 896 z dn. 23.07.2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych.

Generalnie w obszarze gminy nie występuje istotne zagrożenie dla wód podziemnych i powierzchniowych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska w obrębie opracowania mogą zaistnieć na skutek awarii lub wypadków z udziałem pojazdów przewożących substancje niebezpieczne a także awarii infrastruktury technicznej oraz na skutek wystąpienia zagrożenia powodziowego obejmującego dolinę Bugu. W zakładach występują zagrożenia wynikające ze stosowania w procesach technologicznych i magazynowych niebezpiecznych związków i substancji chemicznych, jak również z możliwości powinowactwa chemicznego i występowania niepożądanych reakcji. W/w zagrożenia nie będą bezpośrednio wynikały z zadań zapisanych w Programie ochrony środowiska dla gminy Wyszaków na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022.

Ocena przewidywanych przekształceń środowiska przyrodniczego

Pozytywne oddziaływania „Programu...” na środowisko zdecydowanie przeważają nad negatywnymi. Negatywne potencjalne oddziaływanie mogą mieć przedsięwzięcia komunikacyjne, przemysłowe, infrastrukturalne.

Potencjalne negatywne krótkoterminowe oddziaływania na zasoby środowiska mogą być związane z fazą realizacji inwestycji. Jako ewentualne długoterminowe oddziaływania zidentyfikowano m.in.:

- nieodwracalne przekształcenia terenów (np.: inwestycje drogowe, obiekty kubaturowe),
- nieodwracalne zmiany w krajobrazie (np. inwestycje drogowe, obiekty kubaturowe),
- pogorszenie jakości powietrza (w przypadku budowy nowych dróg)
- podwyższenie poziomu hałasu (np.: inwestycje drogowe),
- przerwanie szlaków migracji (np.: inwestycje drogowe).

Dla większości przedsięwzięć przewidywanych do realizacji w „Programie...” bezpośrednie oddziaływanie na środowisko będzie lokalne i krótkotrwałe. Oddziaływania te mogą być także znacznie ograniczone poprzez wybór odpowiedniej lokalizacji, właściwą realizację oraz użytkowanie inwestycji. W przypadku realizacji zaplanowanych inwestycji na terenach cennych przyrodniczo, należy szczegółowo rozważyć wszystkie oddziaływania. Realizacja omawianego „Programu...” nie wpłynie negatywnie na formy ochrony przyrody chronione z mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a w szczególności nie będzie kolidować z celami ochrony Obszarów Natura 2000 i ochroną gatunkową roślin i zwierząt oraz drożnością szlaków migracji.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym

W rozdziale tym przeanalizowano zakres, zawartość i cele przedstawione w „Programie...” i określono, czy są one zgodne z wojewódzkimi, krajowymi i międzynarodowymi dokumentami dotyczącymi polityk i programów ochrony środowiska. W wyniku analizy stwierdzono, że

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WYSZKÓW NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2022

cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym zostały uwzględnione w stopniu właściwym dla charakteru i zakresu analizowanego „Programu...”. Zaproponowane rozwiązania są zgodne z celami określonymi na szczeblu krajowym. Priorytety i działania wyznaczone w projekcie „Programu...” realizują cele środowiskowe ujęte w dokumentach strategicznych. Realizacja celów określonych w projekcie „Programu...” nie wpłynie negatywnie na formy ochrony przyrody chronione z mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a w szczególności nie będzie kolidować z :
Celami ochrony obszarów NATURA 2000 i ochroną gatunkową roślin i zwierząt oraz drożnością szlaków migracji.

Rozwiązania alternatywne

Przeprowadzone w ramach niniejszej „Prognozy...” analizy wykazały, że realizacja przewidzianych „Programem...” zadań będzie w zdecydowanej większości miała pozytywny wpływ na środowisko, a także nie spowoduje występowania znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko (w tym na obszary Natura 2000). W związku z powyższym nie przewiduje się rozwiązań alternatywnych w projektowanym dokumencie.

XIX. WNIOSKI KOŃCOWE

W świetle przedstawionej analizy zadań zawartych w „Programie...” oraz zawartych w powyższej prognozie uważa projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wyszaków na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022 „ należy uznać za poprawny.

Realizacja omawianego POŚ nie wpłynie negatywnie na formy ochrony przyrody chronione z mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a w szczególności nie będzie kolidować z celami ochrony Obszarów Natura 2000 i ochroną gatunkową roślin i zwierząt oraz drożnością szlaków migracji.